

ISSN 1987-5355

9 771987 535007

#53
2015

May, June, July

STYLE

ARCHITECTURE

INTERIOR

DESIGN

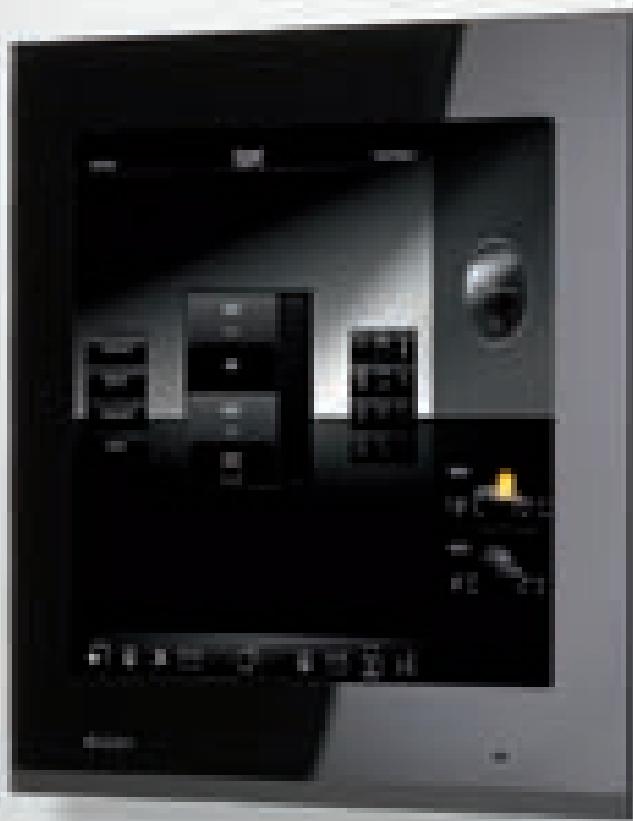
lonen

არქიტექტურა
ინტერიერი
დიზაინი

JUNG

insto
Institut für
Statistik
und
Orientierung

"dysrhythmia" babies

Geological Society

EXCLUSIVE MOOD

EXCLUSIVE MOOD

Association of Architects of Georgia
საქართველოს არქიტექტორთა კანონისა

www.archias.ge

ბამახმარეთი - საქართველოს არქიტექტორთა კანონისა

და ღმისური მოსერიშვილი

ჩამოსმოვი - ნინო ლალიძე

ინფორმაცია - ნინო ლალიძე, ღმისური გეორგიანი.

თახმარიშვილი - ნანა კუჩანიძე

ჟურნალის მიმღები - თამაზ ჩხალიძე

ჩატარება - შ. ვ. ს. სკილი, ღმისური ეკა ჯავახიშვილი

PUBLISHER - ASSOCIATION OF ARCHITECTS

OF GEORGIA & Dimitri Mosulishvili

EDITOR - Nino Laghidze

INFORMATION - Nino Laghidze, Dimitri Gelovani.

TRANSLATION - Nata Kurianidze

COMPUTER GRAPHIC - Tamaz Chkhaidze

ADVERTISEMENT - STYLE Ltd. Director Eka Javakhishvili

0186 თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. #70s

მობ: 593 42-74-73; 599 10-56-03; 558 28-29-30

70a Vaja-Pshavela ave, 0186 Tbilisi, Georgia.

Mob: (+995) 593 42-74-73; (+995) 599 10-56-03; (+995) 558 28-29-30

<http://www.archias.ge>

<http://www.archiaward.com>

E-mail: laghidze.n@gmail.com

სარეპლატო ტექსტის შინაარსზე

რედაქცია პასუხს არ აგებს

არქიტექტორებისა და დიზაინერების საყურადღებოდ!

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია და ექინაცია "სტილი" აგენტურებს თქვენთან თანამშრომლობას.

გთხოვთ, მოგვაწოდოთ თქვენს მიერ ჩატარებული არქიტექტურული ღირებულების მიხედვით პრემია და განაცხადება ექინაცია "სტილის" მომღევნო წომებში, ჩისტოსაქტური წინასწახ გიხელით მაღლობას.

ექინაციას ჩემისა და უფლებას გაცნობოთ მასალის მომზადებისა და პრემია გიხელით პრემია გამოსაქვეყნებელი მიმღები წარმოდგენილი იქნას მისი ამსახველი ფოტო-მასალის მაღლიმატებელი სახისხილი - ავტორის უზრუნველყოფა.

დაზღუდული არქიტექტორების ფოტოების გამოსახულება.

დაზღუდული არქიტექტორების ფოტოების გამოსახულება.

შეუკრავის
საბოლოო

რეალისტური

საცხოვრისო | მანათება | გასესვები

მდგრადი საცხოვრისო აღმასრულებელი 1200 ტ. 7 20 24 34 | Forum Hotel | www.nightlight.ge

www.archias.ge

www.archias.ge

593 427 473

Alpina

Възрастът на детето е възраст
и сърдечният му израз!

L'azienda nasce nel 1980 in Toscana, terra di grande tradizione ed importanza del mobile.

In quegli anni, a pari passo con la massiccia crescita industriale nel settore degli imbottiti, l'azienda "Gruppo Sofà", riuscì fin da subito a conquistarsi una propria fetta di mercato, sviluppando in controtendenza una produzione artigianale.

La loro scelta nacque dalla più ferma convinzione che solo rimanendo saldamente legati alla propria storia e alla propria identità, avrebbero potuto raggiungere i migliori risultati, e grazie proprio a questo attaccamento, oltre che alle innumerevoli varietà di modelli realizzati, sono riusciti negli anni ad acquisire un notevole bagaglio di esperienza nel settore.

Negli ultimi anni, grazie allo sviluppo del mercato estero, sempre più raffinato ed elegante, e all'ingresso in azienda della nuova generazione, ricca di creatività ed energia, è divenuto sempre più forte il desiderio di creare un prodotto che trasmetta un nuovo 'life style' di eleganza, buon gusto e lusso, una marchio che identifichi con unicità l'identità della azienda.

Inizia qui un nuovo percorso della azienda, intrapreso in collaborazione con "Gruppo DIMA", ufficio che svolge un ruolo fondamentale di affiancamento verso le proprie aziende nella promozione del prodotto all'estero, nella assistenza per la creazione dei modelli grazie alla conoscenza delle esigenze di mercato in continua evoluzione e vantando di un efficiente servizio di assistenza al cliente, con personale qualificato e figure madrelingua, oltre ad uno studio di progettazione interno qualificato.

Il prodotto finale offerto, marchiato "DIVA by Gruppo Sofà", regala al cliente ambienti soggiorno e zona notte caratterizzati da eleganza e innovazione nello stile, senza trascurare una alta scuola nella qualità della lavorazione del mobile e dell'imbottitura.

Il tutto accompagnato da morbidi tessuti di velluto e seta dai colori caldi e passionali e dai disegni eleganti ed unici. DIVA seleziona i tessuti per vestire i propri imbottiti con cura, pazienza, passione e amore coordinandoli alle linee dei propri imbottiti, per un risultato sempre perfetto ed unico.

I migliori atelier tessili collaborano costantemente con DIVA per offrire in anteprima le novità dell'alta moda del settore.

Gruppo Sofà

Di Nesti Salvatore & C. s.n.c.- Via Giustizia e Libertà, 14 -
56035 -LAVAIANO DI LARI (PI) - Tel./fax+39 0587 732580
www.divalivingyourlife.com

EXPORT OFFICE
PERIGNANO (PI) ITALY
TEL. +39 0587 618200
GRUPPODIMMA@GRUPPODIMMA.IT

GRUPPO DIMA
ITALIAN FURNITURE WORLDWIDE

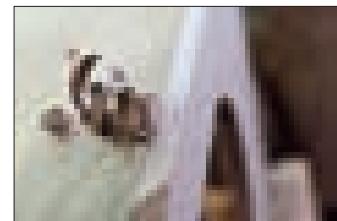
The collaboration with Flora Style is a concrete synonym of product quality, a guarantee of a production and design really Made in Italy meant as an added value supplied by our service. If you operate professionally in the interior design field, becoming a Flora Style customer means benefiting from a whole series of services and advantages:

For the showroom:

- Quick dispatch times
- Personalised made to measure of the products
- Guarantee
- A sales consultant to support you in resolving problems and inform you about product updates

For the architect:

- Support during the planning stage
- Personalisation of the products on the basis of furnishing requirements
- Guarantee
- Contact with personnel dedicated to the development of the project
- Quick order schedule

Flora Style

Via Sicilia, 16. Perignano - Pisa - Italy
tel: +39 0587 616284
fax: +39 0587 615487

EXPORT OFFICE
PERIGNANO (PI) ITALY
TEL. +39 0587 618200
GRUPPODIMA@GRUPPODIMA.IT

GRUPPO DIMA
ITALIAN FURNITURE WORLDWIDE

„საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია“
და უურნალი STYLE -ს ეგიდით გამოიცა
წიგნი - "საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები".
გამოცემა გაყიდვაშია თბილისის წიგნის
მაღაზიებში.

წიგნის - "საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები" -
გამოცემა, პროექტის პირველი ეტაპია.

დაწყებულია წიგნის II ნაწილზე მუშაობა.
დაგეგმილი გვაქვს, იგი, კვლავ საინტერე-
სოდ განვავრცოდ, მითუმეტეს, რომ ინტერე-
სი პროფესიონალების მხრიდან მზარდია.

დაგვიკავშირდით მისამართზე:
ვაჟა-ფშაველას გამზ. 70ა
მობ: +995 593 42 74 73
E-mail: laghidze.n@gmail.com
[www. archias.ge](http://www.archias.ge)

"Georgian Architecture & Contemporary Georgian Architects" - Book

Project organizers: **STYLE Magazine,**
Association of Architects of Georgia

"Georgian Architecture & Contemporary
Georgian Architects" is only the beginning
of our project. We started work on the sec-
ond volume of the book, in which we hope
to further explore the past and present of
Georgian art, especially considering that
the professionals already start to show
increasing interest toward our activity.

please contact us at the following address:
70a Vaja-Pshavela ave., Tbilisi, Georgia;
Mobile: +995 593-427473
E-mail: laghidze.n@gmail.com
[www. archias.ge](http://www.archias.ge)

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია
კულტურული და სამსახურო კონფერენცია

e-mail: laghidze.n@gmail.com

LABORATORY MY HOME

ლაბორატორი Laboratory

მ. ვერისქედის ხავაზ შ. 12, ვე.
ა. გურგელის გმბ. 37 ლ (მდგრადარწმუნარებული „Labspace“, შეკვეთის სახელმწიფო)
ა. ვაკელის ქ. 7 (მთ. „კარისტა“, გ. ხელვავა)
შეხედულების ქ. 37, ბათუმი

www.labspace.ge ■ KRC CORPORATION ■ LABORATORY MY HOME

LABORATORY
MY HOME

Лаборатория дизайна

Фото, видео, дизайн-тесты, обзоры

Лаборатория дизайна "Лаборатория дизайна" - это проект, созданный для тех, кто интересуется дизайном и хочет узнать о нем больше. Мы проводим тесты и обзоры различных товаров, а также организуем мастер-классы и семинары по различным темам.

Лаборатория дизайна - это место, где можно не только узнать о дизайне, но и亲自 попробовать его на себе. Мы проводим различные мастер-классы и семинары, где участники могут не только слушать лекции, но и praktischno участвовать в процессе. Это позволяет лучше понять, что такое дизайн и как им пользоваться.

（但这是我的问题，我们还是快点）

Die Jagd nach dem kleinen grünen Vogel ist ein „großer“ Jagdsong. „Große Jagd“ ist eine abstrakte Erfahrung, die nicht durch einen konkreten Gegenstand („grüner Vogel“) verhindert werden kann, sondern nur durch die Erfahrung, dass es sich um eine Jagd handelt.

- පොදුභාග්‍ය යොදා.
  - ජ්‍යෙෂ්ඨ පොදුභාග්‍ය.
  - පොදුභාග්‍ය මෘත්‍යුම්.

en. (100% aligatör). Üçüncü bir katagorya, ergenlik devamlılığının doğası (kültür-ve-gezginlik) spesifik. Üçüncü bir katagör 70% ergenlik devamlılığının "yeni bir hayatın birliğinin hizmetinde" olduğunu göstermektedir.

Strongly Disagree 10% and up to 40%,
disagree group. Between 40% and
70% agree group. Between 70% and 100%
agree highly agree group.

முனிஸிபாலிட்டி பிளகாவூட்டு கலெக்டர்,
முடியு முதல்வர்கள் திட்டம் +9195 32 2534000
முடியு முதல்வர்கள்.இம்

office
technologies
JJ

Steelcase

Office Furniture, Interior & Design

Love how you work.

Office Technologies
4 Freedom Square
0105 Tbilisi, Georgia
Tel: +995 32 299 99 80
Email: info@officetechnologies.ge
www.officetechnologies.ge

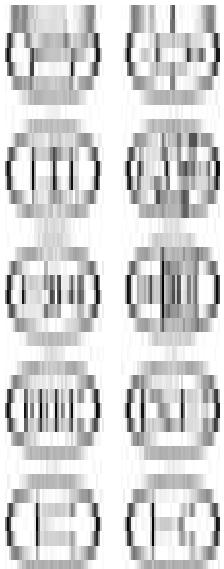
Steelcase

ჩვენ შესახებ:

კომპანია - "საოფისე ტექნოლოგიები" 10 წელია მუშაობს თქვენი კომფორტული და ერგონომიული სამუშაო გარემოს შექმნისათვის. ჩვენ ვართ პირველი კომპანია საქართველოში, რომელიც ავეჯის ფართო არჩევანთან ერთად, გთავაზობთ მომსახურების სრულ სპექტრს. ჩვენი პროდუქცია და სერვისი საშუალებას გვაძლევს, განვახორციელოთ პროექტები დამკვეთის მოთხოვნის შესაბამისად.

Love how you work.

ABOUT US:

Office Technologies is dedicated to create your comfortable and ergonomic workspace for more than 10 years. We are the first company established in Georgia, which provides you with wide range of furniture and full-package of related services. Our products and services allow us to implement various projects in accordance with customer demands.

Office Technologies
4 Freedom Square
0105 Tbilisi, Georgia
Tel: +995 32 299 99 80
Email: info@officetechnologies.ge
www.officetechnologies.ge

WE OFFER

- Office furniture
- School furniture
- Hotel furniture
- Furniture for public areas
- Special/custom made furniture
- Soft furniture
- Soft floor
- Archives
- Partitions
- Multimedia products
- Space planning
- Interior consultancies
- Design
- Installation
- After sales services

ჩვენს შესახებ

- საოფისე ავეჯი
- სასკოლო ავეჯი
- სასტუმროს ავეჯი
- ავეჯი საჯარო
ადგილებისთვის
- სპეციალური შეკვეთით
დამზადებული ავეჯი
- რბილი იატაკი
- რბილი ავეჯი
- არქივები
- ტიხრები
- მულტიმედიური
პროდუქტები
- სივრცის დაგეგმარება
- პროექტირება
- დიზაინი
- ინსტალაცია
- გაყიდვების შემდგომი
- მომსახურება

Steelcase

STEELCASE გლობალური ლიდერი საოცის ავავის ინდუსტრიაზი

Steelcase გთავაზობთ საოფისე ავეჯისა და ტექნოლოგიურ პროდუქტების მრავალფეროვან პორტფოლიოს, მათ შორის სამუშაო სავარძლებს, მაგიდებსა და ტიხრებს. როგორც სამუშაო სივრცის ექსპერტი, Steelcase ეხმარება ხალხს უკეთესი სამუშაო გარემოს შექმნაში და მომხმარებელს უზრუნველყოფს შესაბამისი პროდუქტებით, სერვისითა და გამოცდილებით.

Steelcase დაგეხსამრებათ

- იმუშაოთ უფრო ნაყოფიერად
- გამოიყენოთ სივრცე მომგებიანად
- სთილქეისის სწრაფვაა დააკვირდეს ხალხს და შეისწავლოს მათი სამუშაო პროცესი. ის უზრუნველყოფს შეგიქმნათ გარემო პირობები, რომელიც დაგეხმარებათ სამუშაო შეასრულოთ უკეთესად, სწრაფად და ეფექტურად.

Office Technologies

4 Freedom Square

0105 Tbilisi, Georgia

Tel: +995 32 299 99 80

Email: info@officetechnologies.ge

www.officetechnologies.ge

Love how you work.

ABOUT STEELCASE

Steelcase is the global leader in office furniture industry. brands offer a comprehensive portfolio of workplace furnishings and technology products, including, office chairs, desks, storage, and space divisions. As workplace expert, Steelcase helps people to have a better work experience, by providing products, services and insights into the ways they work. Steelcase is dedicated to helping:

- people work more effectively
- organizations use space more efficiently

We have a passion to understand people at work. We do this by observing how they work, to understand the changing needs of individuals, teams and organizations.

Whatever you need to accomplish, Steelcase can provide you with the environment and the tools to do it **better, faster and more effectively.**

Love how you work.

ალექსანდრე...
ქარი ერმანიული გამოცემა

KARE
DESIGN

D. Agmashenebeli 30
Mobi: +995 32 224 18 91
kare@kare-design.ge
www.kare-design.ge
 KARE TRAVEL

KARE Design

უნიკალური ინტერიერი თქვენი ბიზნესისთვის!

თანამედროვედან ტრადიციულამდე, გლამურულიდან რეტრომდე, ბუჭიკური სასტუმროდან რომანტიკულ ატმოსფერომდე, KARE-ს საკონტრაქტო ბიზნესის დეპარტამენტი სპეციალიზირდება ინდივიდუალური კონცეფციების შექმნაზე. ჩვენ გვაქვს საერთო მიზანი შექვეთთან ერთად, რომ - ახალი დაწყებული თუ განახლებული ბიზნესი იყოს წარმატებული!

სტუმრების აღფრთოვანება

სტუმრებზე ეფექტის მოხდენა იწყება შემოსასვლელით. ფერების, განათების, სივრცისა და დიზაინის გამოყენებით KARE-ს სპეციალისტები შექმნიან თქვენთვის მაგიურ ინტერიერს, რომელიც უზრუნველყოფს ეფექტური პირველი შთაბეჭდილების მოხდენას თქვენს სტუმრებზე. შემკვეთის სურვილიდან და საჭიროებიდან გამომდინარე, KARE-ს გერმანელი სპეციალისტები მუშაობენ ცნობილ არქიტექტორებთან, მათი იდეების ნათელი ინტერიერით

გამდიდრებისა და მყუდრო მიკრო-სამყაროს შექმნის მიმართულებით.

KARE Design აწარმოებს მხოლოდ საკუთარი დიზაინისა და კონცეფციის პროდუქციას, რაც საშუალებას იძლევა შევთავაზოთ შემკვეთს მისაღები ფასები და ვაკონტროლოთ პროექტის მაღალი ხარისხი ყველა ეტაპზე.

უკვე თბილისში

KARE-ს სპეციალისტები გეგმავენ და ქმნიან დიზაინს ოფისის, სამედიცინო დაწესებულების, რესტორანის, კაფეს, სასტუმროსა და სხვა ნებისმიერი დაწესებულებისთვის, რაც კი შეიძლება შემკვეთის გულმა ისურვოს. ზუსტად მორგებული პროექტი, პროდუქციის დროული დამზადება და პროფესიონალური აწყობა, ეს არის ის, რასაც KARE-ს გამოცდილი გუნდი გთავაზობთ. KARE Design საკუთარი 31 წლიანი წარმატების ისტორიით, შეცვლის თქვენი ბიზნესის ატმოსფეროს...

... ცვლილებები, კი წარმატების საწინდარია!

KARE Design - ფერები მაბეჭნიერებს!

დიზაინი KARE-ს სამყაროში ასახავს ცხოვრებისადმი მიღებოდას. ჩვენ გვიყვარს თავისუფლება, სწორედ ამიტომ ვქმნით მხიარულ და ცოტა გიუურ კოლექციებს. ჩვენ ვცდილობთ წარმოვიდგინოთ საკუთარი თავი მომხმარებლის ადგილზე, და ამის შემდეგ შევასხათ ფრთები მათ ოცნებებს და სურვილებს, იმ დიზაინის დახმარებით რომელსაც ვქმნით. ყველა ფიქრობს ფორმებზე და ფერებზე, ხოლო ჩვენ ვფიქრობთ იმაზე, რომ KARE-ს დიზაინი იყოს განუმეორებელი.

ჩვენთვის ფერები და ფორმები ყველაზე პრიორიტეტულია. უამრავი კრეატიული ტრენდი და ინოვაციური მასალა შეიძლება იპოვო სხვადასხვა კულტურული ღირებულებების გაერთიანებით. ეს ყველაფერი წარმოადგენს ახალი დიზაინის შექმნის კრეატიულ პროცესს. შედეგად ვღებულობთ სრულიად გასხვავებულ პროდუქტს ჩვენი ინდივიდუალისტი და დახვეწილი დიზაინის მოყვარული მომხმარებლებისთვის. ეს არის უნარი, თუ როგორ შეიძლება მოხმარებლისთვის შექმნა ყოველდღიურ ცხოვრებში აქტუალური, მაგრამ ამავე დროს ექსტრავაგანტული და განსხვავებული პროდუქცია.

KARE Design გთავაზობთ ზაფხულის ფერად კოლექციას საკუთარ თავში დარწმუნებული და გულით ახალგაზრდა მომხმარებლებისთვის. სწორედ ახალი ფერები ამხიარულებენ ყოველდღიურ ცხოვრებას. ჩვენ გვინდა, რომ სამუშაო დღის შემდეგ სახლში დაბრუნებულები, მოკალათდეთ თქვენს კომფორტულ სავარძელზე, თვალი მოავლოთ KARE Design-ს თქვენს სახლში და აღიაროთ: - ფერები მაბეჭნიერებს!

იცხოვრეთ დინების
საწინააღმდეგოდ და
გვესტუმრეთ:

KARE Design
თბილისი, დავით
აღმაშენებლის ხეივანი 38

ტელ: 2241881, 595550941.
info@kare-tbilisi.ge
www.kare-tbilisi.ge
FB/KARE.Tbilisi

AAG

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია შეიქმნა:

- პროფესიონალური ურთიერთობებისათვის;
- ქალაქშენებლობის, არქიტექტურის, დიზაინი სფეროში არსებული პრობლემების განსაზიალებად და გადასაჭრელად;
- ასოციაციის წევრთა ბიზნესის ხმარდასაჭრელად;
- არქიტექტორთა საერთაშორისო ფესტივალების, საერთაშორისო კონკურსების - წარმატებით ჩასატარებლად;
- „არქიტექტორთა კლუბის“, ურნალი "სტილის" პოპულარიზაციისათვის.

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია - არქიტექტორების და დიზაინერების გაერთიანება - შესაძლებლობას მისცემს პროფესიონალებს განიხილონ არქიტექტურის და მშენებლობის სფეროში არსებული პრობლემები, სიახლეები, პროექტები, ნოვატორული წინადაღებები, ჩაატარონ ახალი სამშენებლო ტექნოლოგიების, დიზაინერული თუ ფურნიტურის კომპანიების პრეზენტაციები.

„საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაციის“ სტრატეგიები:

- მაღალგანვითარებული, დახვეწილი, ერთიანი, თვითრეგულირებადი, პროფესიონალური ორგანიზაციის ჩამოყალიბება არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე;
- არქიტექტურისა და მშენებლობის განვითარების ტენდენციების შესახებ ასოციაციის წევრების ინფორმირება;
- ასოციაციის წევრებს შორის ურთიერთობის მექანიზმების ფორმირება;
- ასოციაციის წევრების საქმიანობისთვის პროფესიონალური სტანდარტების შემუშავება;
- ასოციაციის წევრთა სერთიფიცირებისთვის ხელის შენყობა;
- ნვლილის შეტანა ასოციაციის წევრების ბიზნეს ზრდასა და კეთილდღეობაში;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების და უფლებების დაცვა, რჩევის მიცემა, დატრეინინგება, დახმარება, მხარის დაჭერა;
- ასოციაციის წევრებისთვის პროფესიული ზრდის ხელშეწყობა;
- ასოციაციის წევრების ინტეგრაცია არქიტექტურის და მშენებლობის პროფესიონალურ სფეროში;
- საერთო პრობლემების გადაწყვეტა; რეკომენდაციების და პროგრამების შემუშავება არქიტექტურისა და სამშენებლო ბაზრის განვითარებისთვის;
- ასოციაციის წევრებს შორის კონსულტაციების და ინფორმაციის გაცვლა მიზ-დინარე ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით, არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე პოზიციების შესახებ;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების დაცვა და წარმოჩენა საკანონმდებლო, აღმასრულებელ თუ მუნიციპალურ სტრუქტურებში;
- ქვეყნის არქიტექტურისა და სამშენებლო საქმიანობის სრულყოფისთვის და ერთიანი მაღალესთეტიკური ქალაქდაგეგმარებითი კრიტერიუმების დამაკმაყოფილებები, კეთილმოწყობილი ქალაქური გარემოს ჩამოყალიბებისთვის ხელის შენყობა;
- საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით ნაციონალური სტანდარტების შემუშავება;
- პროფესიონალთა პრესტიუს განმტკიცება; ასოციაციის წევრთა გაზრდა.

Association of Architects of Georgia

In 2011 STYLE Magazine and Architectural Club Ltd established Association of Architects of Georgia (Noncommercial (non-governmental) Legal the person).

Association of Architects of Georgia - a union of architects and designers - provides the professionals with an opportunity to discuss ongoing architectural and construction issues and news, projects and innovations introduced by their colleagues and to arrange presentations of new construction technologies, services and products offered by design or furniture companies.

Association of Architects of Georgia was established with the following goals:

- To foster professional relationships;
  - To enable discussion and solving of different issues related to urban development, architecture and design;
  - To support professional activities of Association members;
  - To promote STYLE Magazine and diversify the range of its publications;
  - To ensure successful development of international competitions - such as Architectural Award - organized under the auspices of STYLE Magazine;
  - To provide Association members with an informal but presentable social environment.
- Every year, STYLE organizes an international exhibition Architectural Award, covering such nominations as single-family residence, apartment block / residential complex, public construction, residential interior, public interior, reconstruction project, etc. (detailed information about this competition can be found at <http://www.archiaward.com>)

In 2014, Association of Architects of Georgia, Architects' Club and STYLE Magazine jointly organized the first Georgia-based International Architecture Festival in conjunction with the already traditional international architectural competition Architectural Award 2014.

We hope you find the above noteworthy and look forward to your comments regarding cooperation opportunities.

Thank you very much in advance.

დაგვიკავშირდით:

ვაჟა-ფშაველას გამზ №70ა, 0186, თბილისი. მობ: +995 593 42 74 73.

ელ-ფოსტა: laghidze.n@gmail.com <http://www.archias.ge> <http://www.archiaward.com>

Contacts: 70a Vaja-Pshavela ave., 0186, Tbilisi, Georgia. Cell: +995 593 42 74 73
E-mail: laghidze.n@gmail.com <http://www.archias.ge> <http://www.archiaward.com>

ТАС-ის კიბევ ურთი მაღაზია გაიხსნა! გდეანი, ხიმანიშვილის 15

ჩაინურეთ, ამ უადგინეთ შენის ისაჩვებით
ახტი შედანის გახსნახმან დიკაუმანის უძი შემოიაწეობით.

აღმოაჩინეთ გაზაფხულის ფერები
და ყვავილები თაჩის ტექსტილზე.

გვეწვიეთ და გაეცანით სახლის
ტექსტილის მოდურ ტენდენციებს!

არანაირი კომპრომისი ხარისხის ხარჯზე!

TAC-ი მსოფლიო ინდუსტრიის ბაზარზე მოღვაწეობის 40 წლიან გამოცდილებას ფლობს. კომპანია მის კონცერნში აერთიანებს მაღალი ხარისხით და თანამედროვე კოლექტივით გამორჩეულ ტექსტილს. აღნიშნული პროდუქცია უკონკურენტო მოწონებითა და მოთხოვნით სარგებლობს მომხმარებლებს შორის.

საქართველოში TAC-ის პირველი ოფიციალური შოურუმი 2014 წლის დეკემბერში გაიხსნა საბურთალოზე, ვაჟა-ფშაველას 15 ნომერში. მომხმარებების მზარდმა მოთხოვნამ განაპირობა ახალი დამატებითი შოურუმის გახსნა გლდანში, ხინანიშვილის 15 ნომერში სადაც მოსულ მომხმარებლებს მაღაზიის გახსნასთან დაკავშირებული სიურპრიზზე და სპეციალური შეთავაზებები ელოდებათ.

TAC-ის მენეჯმენტი მუდმივად ზრუნავს მომხმარებლების ინფორმირებულობაზე. მათ ვისაც სურთ მიიღონ ინფორმაცია კოლექციის განახლებასთან, ფასდაკლებებთან და სხვა აქციებთან დაკავშირებით შეუძლიათ ეჭვიონ თაჩის მაღაზიას, ჩანაშინინონ მენეჯერს საკუთარი მობილური ნომერი, კომპანია კი თავის მხრივ მუდმივად მიაწვდის მათ აღნიშნულ ნომერზე ინფორმაციას სიახლეების შესახებ. ასევე შესაძლებელია ინფორმაციის მიღება თაჩის ოფიციალური სოციალური გვერდის საშუალებით Facebook: TAC Georgia

ZORLU ჯუფის ერთ-ერთი უმსხვილესი ბრენდი TAC-ი ხარისხისა და გონივრული ფასების გარდა ასევე გამოიჩინა ტექსტილის ფართო არჩევანით. TAC-ის შოურუმებში რომლებიც წარმოდგენილია მსოფლიოს 30-ზე მეტ ქვეყანაში მომხმარებელს შეუძლია შეიძინოს უმაღლესი ხარისხის ფარდები, ზაფხულის საძინებლის გადასარებლები, ბამბისა და ბამბუკისგან დამზადებული ბირსახოცები, აბაზანის და სამზარეულოს ტექსტილი/ნოხები და აქსესუარები, საბავშვო თეთრეული ილუსტრირებული დისერის ცონბილი მულტფილმების გმირებით, საქორწილო ტექსტილი რომელიც განსაკუთრებულად გამოიჩინა ხარისხითა და დიზაინით, ასევე რა თმა უნდა საძინებლის ტექსტილი რომელიც იქმნება ციფრული ბეჭდვის ტექნოლოგიით და სწორედ მისი საშუალებით შეძლებს დანახვისთანავე გაგაოცოთ ფერების ბუნებრივობით. თაჩის ბალიშების და საბრების წარმოებისას გამოიიჩინა გედის ბულბული, ბამბა, შალი, ბამბუკი, მიკროგელი და სილიკონის მასალები, ხოლო სეზონის მიხედვით ასევე ხდება შესაბამისი გასაგრილებელი (Clima Cool) და გასათბობი (Clima Warm) ტექნოლოგიების გამოყენება. არსებულ ფართო არჩევანს კიდევ უფრო ამრავალფეროვნებს უმაღლესი ხარისხის საოჯახო აქსესუარები, რომლებიც დამზადებულია ექსკურსიურად TAC-ისთვის ფაიფურის, მინის და მაღალი ხარისხის უფანგავი მეტალისგან. კომპანია კოველ ახალ კოლექციას აწარმოებს მომხმარებლების მოთხოვნებისა და ასაკის გათვალისწინებით.

TAC-ის კონცერნში შემავალი ტექსტილი კომპანიამ ექსპორტზე 1997 წელს გაიტანა და ამით ხელმისაწვდომი გახადა მსოფლიოს ათეულობით ქვეყანაში. წარმოებული ტექსტილი დიზაინისა და წარმოების შესაძლებლობების თანხევდრის შედეგად, კონკურენციას უწევს ტექსტილის მსოფლიო თანამედროვე ბრენდებს. TAC-ის მენეჯმენტი ოპერირებს ლოზუნგით «არანაირი კომპრომისი ხარისხის ხარჯზე». ტექსტილის წარმოების დროს კოველი მცირედი დეტალი წინასწარ გათვლილი და გათვალისწინებულია, რის შედეგადაც ხარისხი მუდმივად გარანტირებულია. თაჩის ტექსტილი იწარმოება «ზორლუ ტექსტილ ჯუფი»-ს ქარხნებში რომლებიც გადაჭიმულია 800 000-ზე.

TAC-ის ტექსტილის უმაღლესი სტანდარტები დადასტურებულია სხვადასხვა საერთაშორისო ინსტიტუციების მიერ გამოცემული სერტიფიკატებით. კომპანიას ასევე გააჩნია მკაფიოდ განსაზღვრული სტრატეგიული სამოქმედო გეგმა მსოფლიო საბაზრო წილის გასაორმავებლად უახლოეს მომავალში.

TAC-ი არის სახლის ტექსტილის მოდური ტენდენციების ლიდერი ბრენდი. იგი სწრაფად ეხმაურება მოდის ინდუსტრიის თანამედროვე გამოწვევებს, არა მხოლოდ ხარისხით არამედ თანამედროვე დიზაინებით შექმნილი კოლექციებითაც რომელსაც კომპანია წელიწადში ორჯერ ანახლებს. TAC-ი თანამედროვე კოლექციებს ქმნის საერთაშორისო მოდის ტენდენციების მკარნახებლებთან თანამშრომლობით და ამავდროულად ახორციელებს მნიშვნელოვანი ინვესტიციებს საერთაშორისო კვლევების, განვითარებისა და დიზაინის სრულყოფის მიზნით. კოველი ზემო სხენებული უზრუნველყოფს მომხმარებლების კეთილგანუბას და ლოიალობას ბრენდისა და ტექსტილის მიმართ. მომხმარებლების მოთხოვნების მუდმივი გათვალისწინებით იწარმოება სრულყოფილ კოლექციები რომლებიც აერთიანებს ერთის მხრივ თანამედროვე დიზაინის ტექსტილს, ხოლო მეორეს მხრივ კლასიკური სტრილის საუცხოო კოლექციას.

წებისმიერი ბრენდის სასიცოცხლო ციკლი გრძელდება იქამდე სადამდეც ის ახლოციელებს ადაბტაციას ცვლილებების მიმართ და მიუვება ტექნოლოგიურ გამოწვევებს ფეხდაფებს. სწორედ ასეთი კომპანია არის TAC-ი რომელიც მუდმივად ითვალისწინებს მსოფლიო ინდუსტრიის მოთხოვნებს და აწარმოებს მის კონცერნში შემავალ ტექსტილს უახლესი ტექნოლოგიებით. კომპანიის კვლევისა და განვითარების, წარმოების და დიზაინის გუნდები, რომლებიც მთლიანობაში 100 ადამიანისაგან შედეგა მუდმივად აწარმოებენ კრეატიულ და თვალნათლივ განსხვავებულ კოლექციებს. შეგვიძლია დაგარემუნოთ, რომ TAC-ი მომავალშიც შემოგთავაზებთ მომხმარებლებზე და თანამედროვე ტენდენციებზე ორენტირებულ უახლეს კოლექციებს ხელსაყრელ ფასად და მუდმივად გამართლებს თქვენ მოლოდინს.

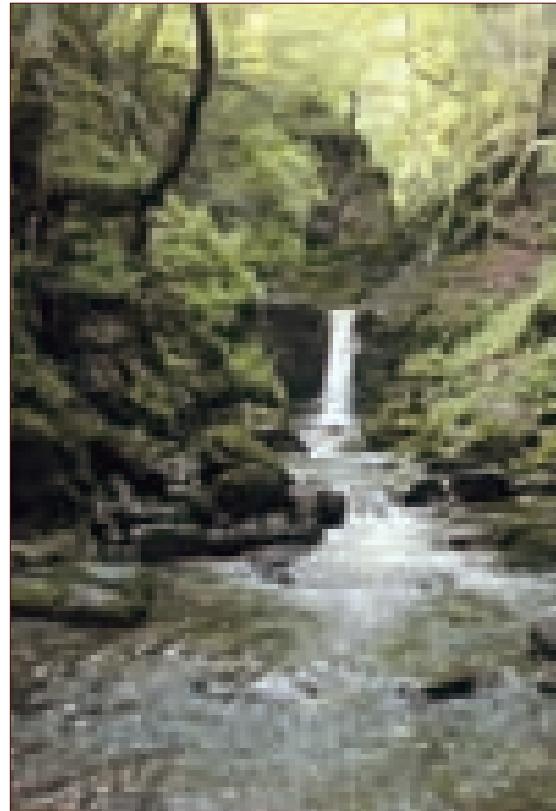
სარჩევი Content

ქალაქი CITY

ტრანსპორტი ქალაქში,
ანუ შიში შეიქმნა
სიუგარულსა

28

თბილისის ბალ-პარკების
ექსპანსია

Expansion of Public
Gardens in Tbilisi and
Related Issues

30

საქართველოს მთანი
რეგიონების
განვითარებისთვის

36

ახალი ამბები NEWS

არქიტექტურული
ფორუმი

40

ლანდშაფტის
არქიტექტურის
პრიორიტეტი

44

სახლი HOUSE

მხატვრების სახლი

50

გამოფენა უნივერსში

46

ინტერიერი INTERIOR

XYZ - ჰალიტრაზე

56

საერთაშორისო ფორუმი
"მწვანე დღეები
საქართველოში"

48

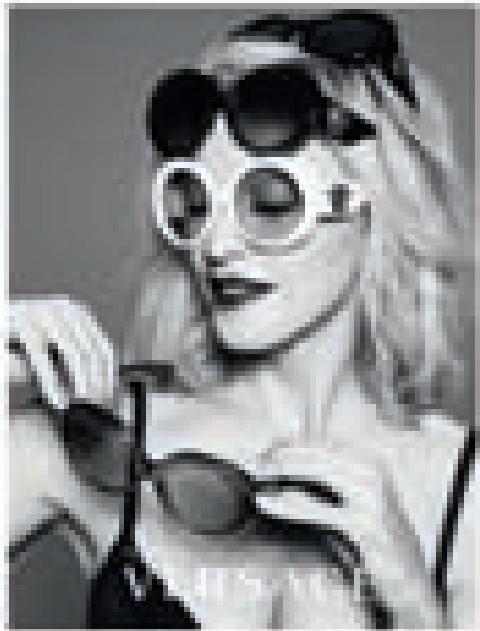
შორენა წილოსანი
Shorena Tsilosani

62

ରୋନିକୋ R Roniko

ବ୍ୟାଜିତ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ..
୮୫୩୦ ୨୦ ଶଲ୍ପାଳ୍ ପ୍ରଦୀପାଳ୍କା..

ମୁଁ ମୁଁ କାହାର କାହାର କାହାର

სარჩევი Content

ევრო მაიდანი
Euro Maidan

70

ჰარმონიული მთლიანობა
Harmonious whole

74

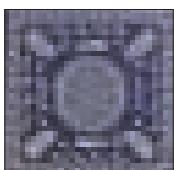
მარტივი და სტილისტური
Simplistic yet Stylistic

78

ქალთა კავშირი რეა
Women's Union RHEA

82

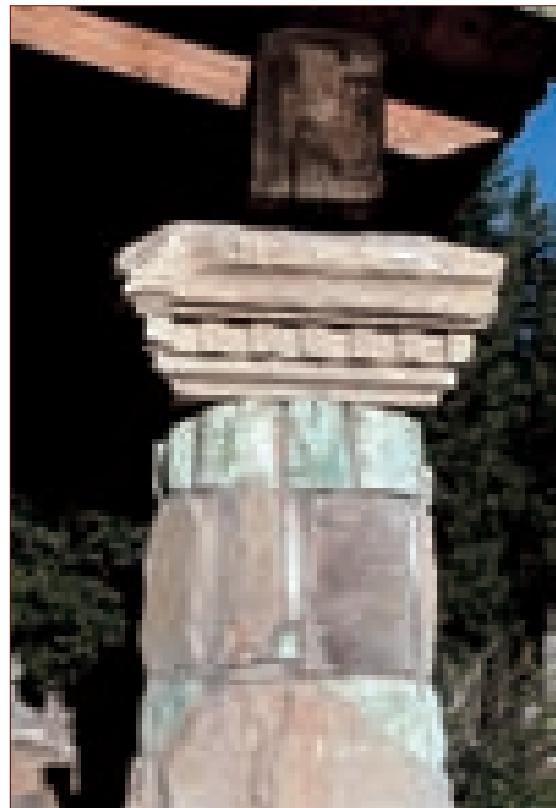

ვერნისაჟი
VERNISAGE

ლურჯი სუფრები და
მხატვრული მინა

Blue tablecloths and
Artistic glass

86

ლევან მოსიაშვილის
"ფრანგული სიზმარი" და
"კახური პასმელია"

92

პროექტი "ეს საქართველოა..."
The Project
"This Is Georgia ..."

96

მანანა არაბულის
შავკრიალა კერამიკა
Manana Arabulis Glossy
Black Ceramics

94

თბილისში
მულტიბრენდული
მაღაზია ღოსიე გაიხსნა

98

www.pietromarazzi.it

www.pietromarazzi.it

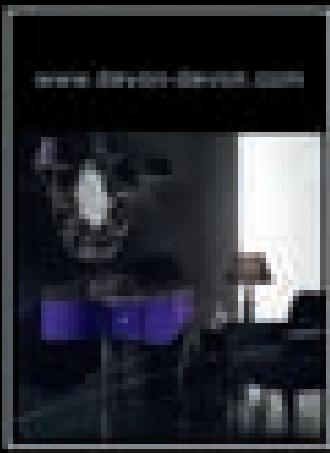
www.pietromarazzi.it

www.pietromarazzi.com

HERBOVITAL2

THE FANTASTIC WAY TO LIVE

www.terrazzo-herbovital.com

33 Chavchavadze ave.

0179 Tbilisi Georgia

Tel/Fax: +995 32 242 6666

www.terrazzo-herbovital.com

e-mail: info@terrazzo-herbovital.com.ge

www.terrazzo-herbovital.com

www.terrazzo-herbovital.com

www.pietromarazzi.com

www.pietromarazzi.com

www.pietromarazzi.com

ტრანსპორტი ქალაქში, ანუ შიში შეიქმნა სიუვარულსა

ამ სტატიის დაწყება შეიძლებოდა ასე:

- ტრანსპორტის დაგენერაცია წარმოადგენს თანამედროვე ქალაქებანითარების ფუნდამენტურ... და, ისეთი ფრაზებით გაგრძელებაც, როგორცა:

- ქანქარისებური მიგრაციის გავლენა პერიფერიული სატრანსპორტო კვანძების გამტარუნარიცანობაზე დამოკიდებულია...

ან:

- რევერსული მოძრაობის ეტაპების განმსაზღვრელი მატრიცები...

ან:

- ფაზებისა და ციკლების მიმდევრობითობის ოპტიმალური ვარიანტების შერჩევისა...

შევეცები, ამ სტატიით, ნათლად დაგანახოთ ტრანსპორტის პრიორულების არსი, მასი მიზეზები და ის, რამაც შეუძლია უშველოს მას...

სინამდვილეში, გადაადგილებასთან დაკავშირებული პრიორულების გამომწვევე ერთადერთი მიზეზი არც გზის სივიწროვეა, არც გაუმართავი, მუდმივად სხვის სასარგებლოდ მომუშავე საშუალებები კვანძი, არც კეტაკადის სივიწროვე და არც ორმო, რომელიც სამჯერ «დაალატკაველი», მაგრამ, მანც, ბოროტად ჩაღრმავებული, ჩასაცემისად სახიფათ მოსახვევში...

ერთადერთი მიზეზი ადამიანია...

ადამიანი, რომელიც მხოლოდ საკუთარ თავზე ფიქრის...

ადამიანი, რომელიც თავის საქმეს ცუდად აკეთებს...

ადამიანი, რომელმაც არ იცის ტარება...

არ ეშინის კანინის!!!

განა, უნახავს ვინმებს მანება, რომელიც თავისით «დაპარკინგდა» უადგილო ადგილა? ან, მან-

ქანა, რომელიც მძღოლის დაუკითხავად მიპქრის «პრონიცხე?

მანქანა, თავისით, არაფერს აშავებს, იმიტომ, რომ, რაც დაუწესეს - იმსა აკეთებს: «მიადგავ» - ნავა, დამშებულება... ადამიანი?

რიგით ავტომობილისტი, რომელიც რიგით ავტომობილისტი, რომელიც რიგით არც კი ცედებოდა,

იმიტომ რომ გაილახებოდა, ისე გადავა საპარიოსპირ ზომში და ჩატრიოლებს საციოში პატიოსნად მომლოდინებ მძროლებს, რომ ავარიალის ჩართვასაც არ იყადრებს. რატომ? იმიტომ, რომ არ დასჯება! მაქსიმუმ, აგინონ აწეული შეშებიდან... მაქსიმუმ, ნინი შემოგებებულმა პატრულმა ომაზნანად დასჭირდა:

- «სად მოდისარ, ჯიპი! შედი, რიგში!!!»

ააა, ციკლებს, რომ ასეთი მოქცევისთვის გალაზენ... ან, უჯველად დაჯარიმებენ?

- მარამ არ ეშინია, იმიტომ, რომ გასდის...

- გამდის და ვტირიო, ბავშვმა თქვა და დიდს, რას შეაგნებინებ..., რომ ჰყოხო ეჩქარება... - სხვები, ხომ სასეირნიდ არაან გამოსული...

გასვლით - გავიდა... მერე შემოსვლაც, ხომ უნდა? ააა, არ დაუთმი ადგილი შემოსასვლელად

- აქეთ დაიამუნათებს: - «ცოტა რომ დაიცადო, რამე მოგივა?» - «დაამაცადე, ერთი წუთი...»

ან, შემოვა, ან, არა... ნინ, ავტობუსი შემოსვლება... ამას, კიდევ მეორე მიადგება უნიდან... - «დაზადენა» «ტეხავს»...

...მერე, დადგება, ეგ «კაცი» და მთავრობას აგინებს - ამ «პრობკებითვის» ვერ უშველიათო...

...და მართალიც იწენება!!!

მგონი, ნაბოლებამ თქვა: საქმის კარგად გასაკეთებლად ან მოტკაციას საჭირო, ან - შიშიო. აქ, მოტკაცია - მენტალიტებია, საერთო საქმის

არგაუფუქებაა, მაგრამ მაგას «ეგ» ვერ მიხვდება თავისით და მთავრობას ისლა დარჩენია, ჯარიმით შეაშინოს!! თუ არ შეეშინდება - დიდი ჯარიმით!!

ამ საქმეს, ერთი, ლათინური ასობისა და არაბული ციფრების მცოდნე კაცი ეყოფა, საშუალო ხელფასითა და შესაბამის დელებირებით. დააყენება აღმაშენებელზე, დააჭერინებ ხელში ერთი იაფებასიან კამერა და აფიქსიროს ყველა დამრღვევი (თუ მიასწრებს ყველას დაფიქსირებას). თავის ჯამაგირს ერთ საათში მოუგროვებს ბიუჯეტს და დარჩენილ ათ საათში, უფრო მეტ თანხას შეიტანს საზნაში, ვიდრე ირჩი ჩაიშენებანი ერთ თვეში...

- რა, ვერა? თავიდან ბევრს მოაგროვებს, მერე ნაკლებს, მერე უფრო ნაკლებს და ყველა, რომ გაიგებს - «პლეხანივზე შტრაფავენო», ერთ დღესაც, თავის ჯამაგირსაც ვერ მოაგროვებს და... მაგას, რა სჯობა - ესე იგი, აღარ არღვევენ... - არ არის, ლოგიკა?

სხვაც ვიცი, ვეტიო...

რატომ გააქვთ ნაგავი და შემოაქვთ პროდუქტები მაღაზიებში პიკი საათში?

იმიტომ რომ არა ადრე გადვინება უზარებათ საწყობის გამგეს (პირობითად), დისტრიბუციის მანქანის მძღოლს და მაღაზის გამყიდველი...

...და, სანამ, ესენ, ბარალებს ტერიტორიენ დილის ცერიდან თერმეტამდე, მთელი ქალაქი წუდება... თან ყველა ერთად, რომ მოდის?! აქეთ, სადგომზე უგრიგოლდ მიჩრებულია ნაყინის დისტრიბუტორი, იქეთ ტროტუარზე ნახევრად ასულა პურ-ფუნიუშეული და ეგ არის მეტი კი არ უნდა მარჯანიშვილის ქუჩას, რომელსაც მოსახველე მოედანი მოსდევს (თავისი «მარშრუტების ბოლო გაჩერებით»), იმას, ისევ მარჯანიშვილი, მერე გაბატიონის ხიდი, უცნაურად პატარა წრე ხიდისთავში (უცნაურადვე ლამაზი სათებით), მერე

სააპირო, იმის იქით კი «კვანძი ლაგუნასთან» (ბოლციის მანქანით ერთ ზოლს, რომ კეტავები, ხოლმე) და გმირთა მოედანი (სამ-ოთხ ღონისძიების კვანძი «რეგულიროვითი»).

დაამატეთ ამას დასუფთავების მანქანაც და ეგ არის...

და ეს, იმიტომ, რომ ადრე გაღვიძება ეზარება სამ კაცს... მასშიმუშ ოთხს...

მაგრამ, რა მაგათი ბრალია... არავინ უკრძალავს და...

წესი უნდა ყველა ცეკვას. ერთი, კარგი კაცი მეტ-უნდებოდა, ხოლმე: «ჯერ, წესია - საქმე და მერე, საქმეა - საქმეო...»

კიდევ, ერთი...

მასხოვეს, 7-8 წლის ნინ, მორიგი ტენდერი გამოცხადდა ქუჩების მარკირებაზე (ჩენებებურად დახაზვაზე). ვიღაცამ მოიგო და გერმანული მანქანა ჩამოიყანა, გერმანულივე სალებავით და ხაზა და ხაზა... თან მერის გერმანულებისავა გარისტი მოუტანა - 5 წელი ყავლი ყავლი ყავლა ჩენენ ნაშრომსი. ერთი წლის შემდეგ, თავად უკვირდათ გერმანულებს - როგორ გაცვითეთ სალებავი... ის კი არ უფიქრით, რომ გერმანიაში ხაზებს შორის დადის მანქანები, ჩენენთან კი, სადაც გაეტევა - ვინ უყურებს ზოლებს? სადაც ორი სამოძრაო ხაზი - სამ ზოლად მივედინებით, სადაც სამია - თოთ ზოლად. ზოგჯერ ხუთადაც ვახერხებთ - ვეტევთი და...

ის კი არავის ანალებს, რომ ხუთიდან, ისევ მოვცინებს თოთ ზოლში დაბრუნება, მერე საში და ბოლოს, თუ, ვინწყ, კაი კაცს უზერიდ მიუჩერებებია მანქანა პარკინგის შერება, დასხაზაც ზოლში, შეიძლება ხუთივე ზოლი ერთ-ორ ხაზიან ძაღლში გაეჩიროს... - კაცის სიგარეტზე შეირბნა მალაზიაში... - რა მოხდა მერე? მერე, ის მოხდა, რომ ამ კაცის მანქანას ასი, ან ათასი კაცის ნერვები, დრო და ალბათ ჯამშრთლობაც ენირება. ვალაცას უსამართლობის გრძობაც ეუფლება, რომ თვითონ წესიერია, დიდი ხანია ადგილს ექის გასასწრებლად და «ვალაც» უგვან მოხერხებულობით და «უზრუნველობით» ჯობინის... და არც ისე ჯება... და არც უშიანია...

ვალაც, კი უცხოზე მჭიდროდ მიხუტებული, დაგას «შუშებშენამუშა» ავტობუსში, ცოტა შურით უცეკვას, ბოლოში გაჭერილი საცობივით, საცობში გაჭერილ ავტომობილში მჯდომ მძლოლს

და (აღარც კი) ფიქრობს იმაზე რომ დღესაც, როგორც ყველადღე, უნდა დაკარგებას (ცხოვრებს საათნასევარი, იმისვეის რომ სახლამდე მიაღწიოს...)

ავტობუსზე გამასხსნდა... თოთების ყოველ დღე წამიერად ვპრაშდები საკუთარ თავზე...

- რატომ წამოვედი მანქანით!!!

- ბეწინინ ვწვავ? - ვწვავ... - პარკირების ქებნაში დროს ვკარგავ? - ვკარგავ...

- წერვები მეშლება? - მეშლება... - რატომ?!??!

- იმიტომ რომ... ერთხელ ვცადე უმანქანოდ და:

წერვები, მაიც მომეშალა...

ცოტა, შევწუხდი სხვისი ნაპატუსევით...

ცოტა, ფეხზე დგომით დავიღალე გაჩერებულ ავტობუსში...

ცოტა, მაიც დამაგვიანდა...

- რატომ?

- იმიტომ, რომ ჩენენთან საზოგადოებრივი ტრანსპორტი გადაადგილების ყველაზე დაბალი სარისხის საშუალებაა...

- იმიტომ, რომ სულელი თავის შეცდომებზეც ვერ სწავლობს და სხვის შეცდომებზე სწავლა ხომ სულლად ნარიტუდენები ასაურდება... ყველა ქალაქმა იწვავთ (ძირითადად ეროვნას ვგულისხმიბა): ხან ესტაკადებით, ხან ქუჩების გაფარიზევებით, ხან კენტი-ლური ნომრებით და ხანაც გვირაბებში ძრიშიალით.

მაგრამ არაფერი შევების ავტომობილიზაციის მზარდ ტემპებსა...

მხოლოდ ერთი გზაა დარჩენილი:

კერძო ტრანსპორტის რაოდენობის შემცირება!

- როგორ?

- იძულებით!

ყველგან გამართლა და შიშისა და მოტივაციის გამიისობით, ჩენენთანაც გაამართლებს (ზიშვეული - «ქართველები ლევე არ გავიკეთებთ» - გამასენდა).

მოტივაცია - ფული, კომფორტი და დროა...

ცოტა, მაგრამ ქვერიანი პარკინგის საპირონედ - «იაფუ და ოორდა» საზოგადოებრივი ტრანსპორტი:

მანქანაში ტყულად ჯდომის ნაცვლად - გამართული ავტობუსი, მეტრო და ტრამვაი;

საცობებში დგომის საპირონოებ - **BUS LINE**

და მუდმივი მწვანე შუქი ავტობუსისთვის.

BUS LINE - თბილისში? - ვინ არ გადავა მაგზოლში თუ ცარიელი იქნება?

- ის არ გადავა, ვისაც შეემინდება ჯარიმის... ან, უფრო დიდი ჯარიმის...

ერთი კატერა ავტობუსის საქარე მინაზე და ვინც ხელს შეუშლის ავტომატურად დაჯარიმდება... - ძნელია?

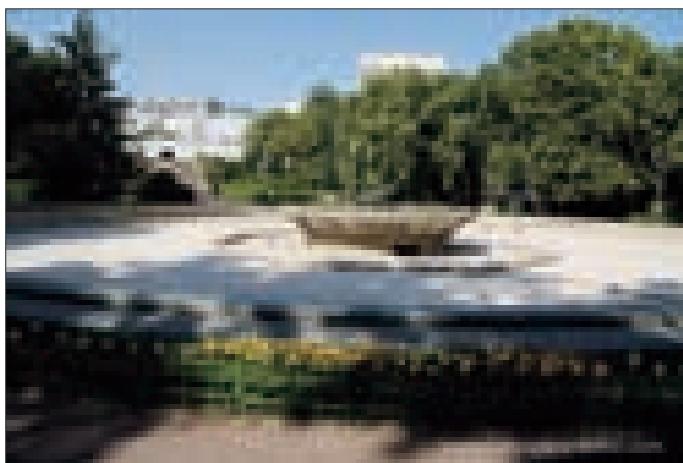
- არ არის მხელი... მონდომება უნდა... თანმიმდევრულობა... და წესი, რომელსაც ზოგი, მხოლოდ, იმიტომ იცავს, რომ წესიერი ადამიანია, მაგრამ უმეტესობისთვის წესრიგის სიყვარული, მხოლოდ შიშის ეფუძნება...

სამწუხაროდ, კაცობრიობა ეგრეა მინწყობილი, ხოლო «ქართული მენტალიტეტი» - არაფერ შუაშია...

P.S. რა თქმა უნდა ტრანსპორტს, მარტი ეს, ვერ უშველის... ეს, მხოლოდ ფრაგმენტებია იმ მოზაიკური სტრატეგიდან, რომელიც ქალაქს არ აქვს...

არქიტექტორი ირაკლი მურალულია

ვაკეს პარკი

თბილისის ბაღ-პარკების ექსპანსია

სტატიაში განხილულია თბილისის ლანდ-შაფტის განადგურების საფრთხეები. ლანდშაფტის შენარჩუნების მხრივ ქალაქის პოტენციალი და ბაღ-პარკების დაბრუნების შესაძლებლობები. ამ კუთხით მეტად საინტერესო კვლევა ჩატარდა. ააიდ „უსაფრთხო სივრცის“ კვლევის მიზანი იყო შესწავლა ბოლო ოცი წლის

განმავლობაში ქ. თბილისის ბაღების, პარკების, სკეპტების, ერთი სიტყვით, მწვენ საფართან დაკავშირებული მდგომარეობა და მისი მარეგულირებელ ნორმატიული აქტები. კვლევა დაიწყო 2011 წლის 15 აგვისტოს და ოფიციალურად დამთავრდა 2012 წლის 15 აგვისტოს.

კვლევის შედეგად დადგინდა შემდეგი: არ

არის ჩამოყალიბებული თბილისის პარკების ადმინისტრაციული მართვის სტრუქტურა. არც ერთ პარკს არ ჰყავს დირექტივა და ამ ბოექტების მოვლა აპარატის მერიის ეკოლოგიის და გამწვანების სამსახურს, რომელიც ახორციელებს ამას ტენდენტურების საფუძველზე.

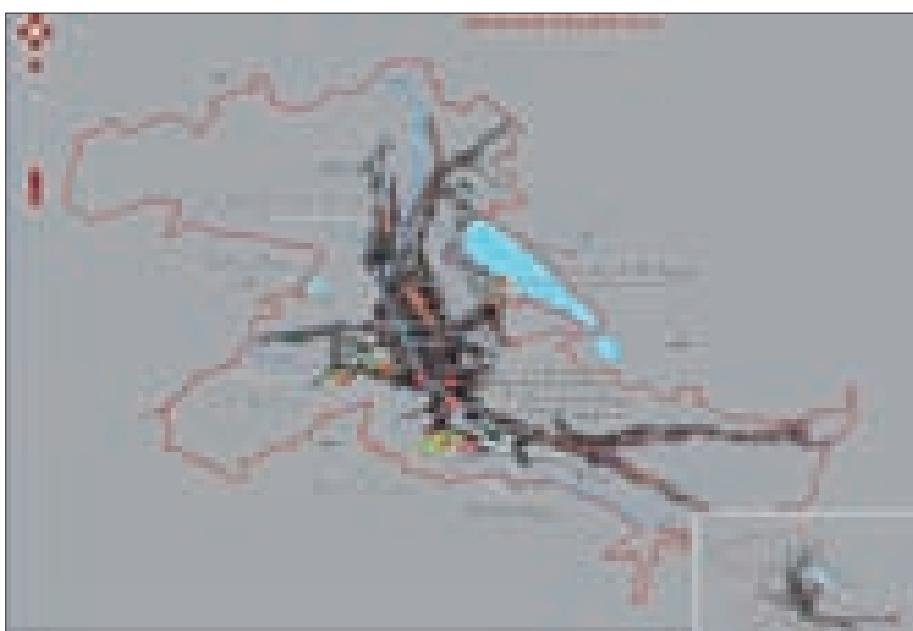
არ ირის ჩამოყალიბებული ნორმატიული აქტი, რომელიც განსაზღვრავდ მოვლა-პატრონობის ნებებს (აგრონომორების განმაზღვრელი ღოვუმენტი), შესაბამისად, ტენდერები ცხადდება ზეპირსიტყვიერი რეკომენდაციების საფუძველზე.

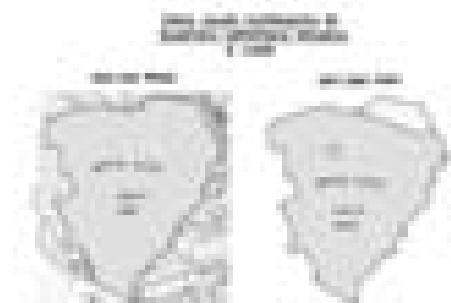
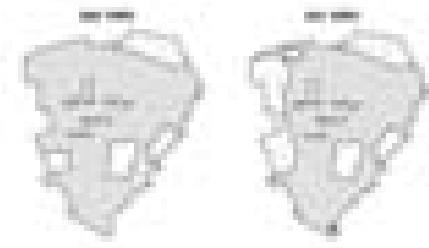
თბილისში, როგორც ქუჩებში ასევე პარკებში (გარდა დიდის ტყებარკისა) არ ჩატარებულ ხე-მცენარეების ინვენტარიზაცია. მოშლილია ტექნიკურ წყალზე დაპროექტებული სარწყავი სისტემა.

თბილისის პარკების ტერიტორიები დანაწევრებულია, არც ერთ პარკს არ გამოისაზრის საზღვრები (წითელი ხაზები). არც ეროვნულ არქივში და არც მერიის სამსახურებში არ მოძებნა ძელი გენერალური გეგმით დამტკიცებული საზღვრები.

საკანონდებლო ბაზა ვერ უზრუნველყოფს ნარგავების სწორ მოვლას, გადაბელვას და მოჭრას) შედეგად ხეები მასიურად ჩემება.

საკანონდებლო ბაზა ვერ უზრუნველყოფს გენერალური გეგმით სარეკორდო ზონად აღიარებული ტერიტორიების მშენებლობისგან დაცვას. არ არის დაცული შიდაკვარტალული გამწვანება.

30რ018
გაღი

არ არის დამტკიცებული თბილისის ზღვის სანიტარული ზონები - ნაპირი დაბინძურებულია. მასიურად გავრცელებულია მცენარეების დაავადებები. ხე მცენარეები უსისტემოდ იჩეხება (თბილისის რუქა).

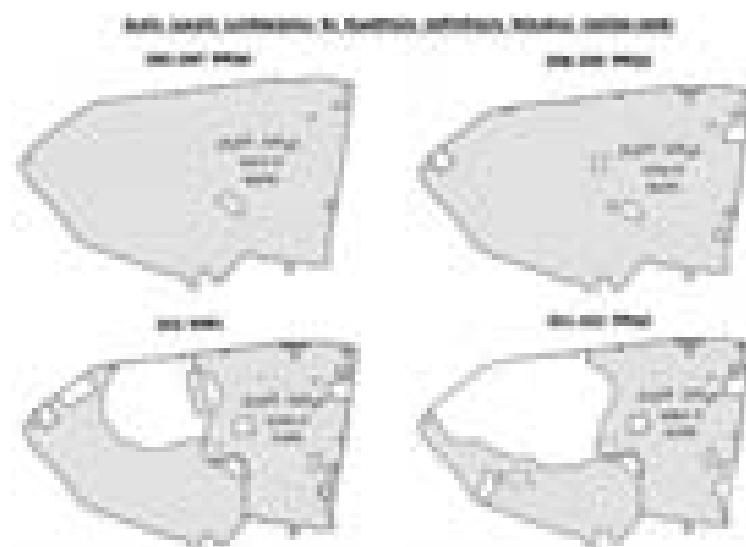
გლობალურ გარემოში შექმნილი პრობლემების მოგვარება უნდა დაინტოს ყოველი კონკრეტული ადგილის, ყოველი კონკრეტული გარემოს ეკოლოგიური მდგომარეობის გამოსწორებით და განხილული უნდა იქნას არა მხოლოდ ლოკალური პრობლემის ჭრილში, არამედ მთლიანობაში, როგორც გლობალური პრობლემის ნაწილი. ურბანულ გარემოში კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი გადამდებლები, ამიტომ ბოლო პერიოდში სულ უფრო იზრდება ქალაქის ლანდშაფტის სოციალური და ეკოლოგიური მნიშვნელობა. არც საქართველო და მისი დედაქალაქი გამონაკლისი.

სამწუხარიდ ბოლო 20 წლის განმავლობაში თბილისის ცენტრალურ უბნებში გაშორდა ისეთი მშენებლობები, რომლებმაც შეამცირა ისედაც მნირი გამნვინებული ტერიტორიები. არსებითად საჭრო ხედია სანიტარულ-პიგიენური მდგომარეობის გაუმჯობესება, ასევე პარკების, სკვერების, ბაღების დაცვა. ასალი გამნვინებული ტერიტორიების სწორი ორგანიზება.

განაშენიანებულ ნაწილში, ფაქტიურად მხოლოდ ერთი - ვაკის პარკი - მდებარეობს, სადაც რიგ შემთხვევაში თავისუფლად მიმდინარეობს მშენებლობა. გამაურებული სასტუმროს მშენებლობამ შესაძლოა მწვანე ნარგავები გაენდგუროს. არადა, ნებართვა თბილისის მერიის ეკოლოგიის და გამნვინების საქალაქო სამსახურს 2013 წლის 17 სექტემბერს აქვს გაცემული. უკანასკნელი ინფო-

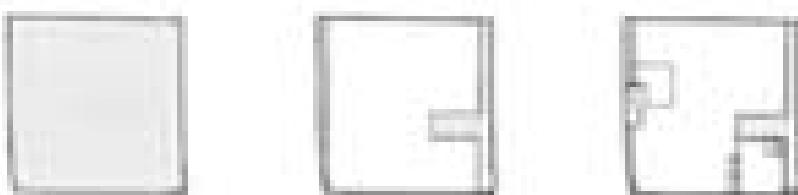
რმაციით, აღნიშნული გაუგებარი სასტუმროს („ბუდაცემტის“) მშენებლობის (რომელიც საზოგადოების მოთხოვნით თითქოსდა შეჩერდა) გაგრძელების რეალური საფრთხე არსებობს. „ვაკის პარკი“ ისედაც მცირე რეკრაციული ზონა ქალაქში. შესაბამისად, აქ, ამ პროცესების გაგრძელება, დანაშაულია ქალაქის განვითარებისთვის. ის ადგილი, სადაც სასტუმროს მშენებლობას აპირებენ, ვაკის პარკის ცენტრალური ნაწილია. პარკი მარტი 14 ჰექტარი არ არის, იგი 102 ჰექტარზე დაპროექტდა და გაშენდა. მასში შედის კუს ტბისკენ მიმავალი გზა და სწორედ ის გზა არის ვაკის პარკის საზღვარი. თუმცა, იქ თვითნებურად ჩაიდგა საელჩინები, გაჩანაგდე ტერიტორიები, უკანონო მშენებლობები დაწყებული საბავშვო ბაღით, მერე ააშენეს მაღალასართულიანი საცხოვრებელი სახლი და გაჩეხეს ხეები (ვაკის პარკის რუქა).

ვერის პარკი მდებარეობს მ. კოსტავას და 6. ნიკოლაძის ქუჩების შესაყრთან. დაარსდა 1932-1935 წლებში. გასული საუკუნის 50-იან წლებში პარკის ტერიტორია დაახლოებით 55000 მ²-ს შეადგინდა. გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან სახეზე პარკის ფუნდციური დანიშნულებისადმი არასწორი სახელმწიფო ეპრივი მიდგომა. ამ პერიოდში მოხდა ისტოი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების გამოცემა, რაც შეფარულად თუ აშკარად მიზნად ისახავს საზოგადოებისთვისა და კერძოდ, ვერის პარკის ტერიტორიების ხელოვნურ დანანერებასა და შენობა-ნაგებობების გარკვეული ნაწილის არამიზობრივად, საჯარო ინტერესების სანინაღმდეგოდ, კერძო პირთა საკუთრებაში გადასვლას. ოფიციალურად არ არის დადგენილი პარკის საზღვრები, ე. წ. წითელი საზღვა. ისინი არ იძებნება, არც მერიის შესაბამის სამსახურებში და არც ცენტრალურ არქივში, რაც აიოლებს მისი ტერიტორიიდან მიწის ნაკვეთისა და შენობა-ნაგებო-

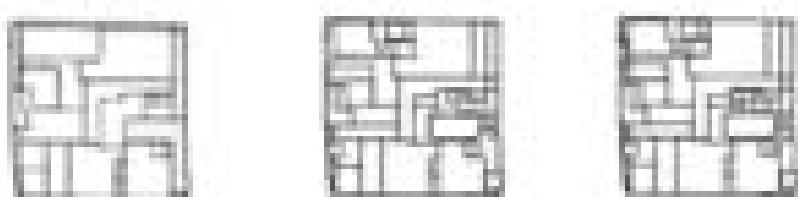

მარტინ გურიაშვილის „სამხედრო გზის“ ფოტოები

მარტინ გურიაშვილის „სამხედრო გზის“ ფოტოები

ბების არამართლზომიერ მიტაცებას. სამწუ-
საროა, რომ ამ პროცესებს ხანდახან ხელს უწ-
ყობს, როგორც საქართველოს ეკონომიკისა და
მდგრადი განვითარების სამინისტრო, ისე ქა-
ლაქის მმართველობისა და თვითმმართველო-
ბის ორგანოთა მიერ მიღებული ზოგიერთი კა-
ნონქვემდებარე ნორმატიული აქტი (კერის პა-
რეს რუქა).

დილმის მასივში, საქართველოს სამხედრო
გზის, ხემეტელისა და ლუბლიანის ქუჩებს შო-
რის მდებარეობს დილმის ტყე-პარკი. მისი ის-
ტორია 1934 წლიდან იწყება, როდესაც აյ თბი-
ლისის საბაზისო სანერგე დაარსდა. ქალაქის
გენეგების მიხედვით მისი ტერიტორია 75 ჰე-
კტარის შეადგენდა, დღეისათვის ამ ფართობი-
დან 20.5 ჰეკტარიდან გადარჩენილი.

დარსების დღიდან დღმის ტყე-პარკი
„ქალაქის ფილტვებად“ ითვლებოდა. თბილის-
ში არ არსებობს დილმის ტყე-პარკის ანალო-
გიური ადამიით.

2006 წელს ჩატარდა ტყე-პარკის ინვენტა-
რიზაცია და მერქნიან მცენარეთა პასპორტი-
ზაცია, ნიადაგის შესწავლა და ფიტოსანიტა-
რული გამოკვლევა, რის საფუძველზეც შეიქ-
მნა მერქნიან მცენარეთა 7 000-მდე პასპორტი.

ტყე-პარკში გახვდება როგორც ადგილო-
ბრივი, უნიკალური მერქნიანი სახეობები, ას-
ევე ინტროდუცირებული (შემოტანილი).

ადგილობრივი მცენარეებიდან მეტად მნი-
შვნელოვანია სახეობები, რომელიც საქართ-
ველის „წითელ წიგნშია“ შეტანილ და საუკ-
რადლებოა იმითაც, რომ ეს სახეობები უნდა
იქნეს განსაკუთრებულად დაცული.

დილმის ტყე-პარკის ტერიტორია მთლია-
ნად დანაწევრდა და გაიყიდა, თუმცა 2007-2012
წლებში სახელმწიფოს დაუბრუნდა მთელი
205000 კვ.მ.-ის 38,44%, ანუ 78809 კვ. მ. ზე-
მოაღნიშული უბრაცული ცვლილებები, ცხა-
დია, განხორციელდა გარკვეული კანონების და
კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების საფუ-
ძველზე. შედარცხითმა ანალიზმა გვაჩვენა,
რომ ზოგჯერ ადგილი აქვს კანონთა კოლ-
ზიას და კანონსა და კანონქვემდებარე აქტ-
ებს შორის წინააღმდეგობას. (ფოტოები)

ბავშვთა ქალაქ „მზიურის“ დაუნაწევრე-
ბელი ტერიტორიის ფართობი 2000-2007 წლე-
ბში შემცირდა და დარჩა 90%, 2008 წელს –
84%, 2009 წელს – 76%, 2010 წელს – 67%,
2011 წლიდან დღემდე – 7%.

ბავშვთა ქალაქი მზიურს დასავლეთით იპ-
ოდრომი ესაზღვრება (რომელიც დღეს გაჩა-

დედამის ტყე-პარკი

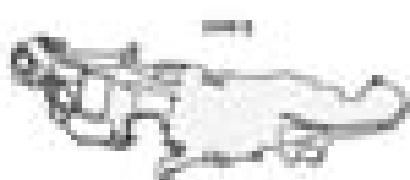
ნაგებულ, გაურკვეველ მდგომარეობაშია). აღმოსავლეთი ჭავჭავაძის გამზირი. პარკის საზღვრები ოფიციალურად დადგენილი არ არის. მისი ფართობი პირობითად განისაზღვრა 52 800 კვ.მტრით, რასაც საცურვლად დაედო ხეობაში გაშენებული მწვანე საფარის განაფენილობა. ტერიტორია ძირითადად ტყე პარკს წარმოადგენს. სამწუხაროდ, ქალაქის სტიქიურმა ურბანულმა პროცესებმა და პერსპექტიული განვითარების გენერალური გეგმის უგულებელყოფამ, დიდი ზოანი მიაყენა პარკს, რომლის კულმინაცია გმირთა მოედანისა და ვაკესაბურთალოს დამაკავშირებელი გზის გა-

ყვანა იყო.

სშირია შემთხვევები როდესაც სპეციალისტთა დასკვნების გარეშე ხდება ისეთი გადაწყვეტილებების მიღება, რაც მომაკვდინებელ გავლენას ახდენს ქალაქის ლანშაფტურ ეკოლოგიურ პროცესებზე.

ერთ სიტყვით, ბავსვთა ქალაქ „ მზიურის“ მოვლა შენარჩუნებისათვის ქ. თბილისის მთავრობას არცერთი სერიოზული აქტი არ მოულია, მის დაქუცხაცება დანაწევრებასთან დაკავშირებით კი, რაც თავისთვად მწვანე საფარის განადგურებას იწვევს, 70-ზე მეტი იასეთი აქტია მიღებული.

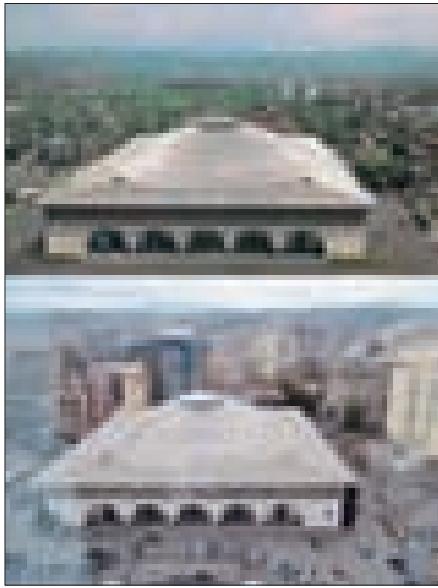
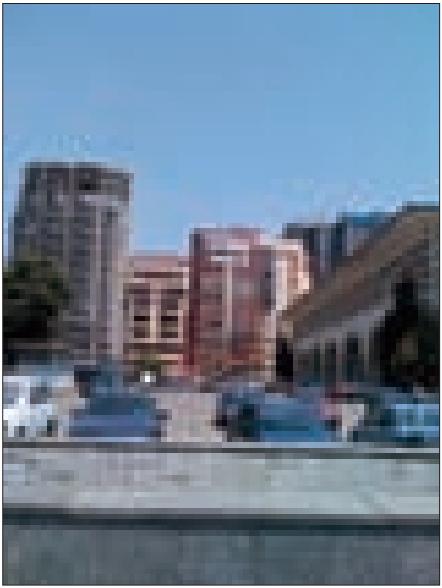
მზიურის პარკის საზღვრებისა და ფართობის ცვლილების დინამიკა

სპორტის სასახლის მიმდებარე ტერიტორია 21-ე საუკუნის დასაწყისში საცხოვრებელ უბნად იქცა. აქ აგბულ შენობებს შეენირა, არა მხოლოდ სპორტის სასახლის არქიტექტურული იმიჯი, არამედ მწვანე ნარგავები, რეკრაციული ზონები.

აკადემქალაქში ინსტიტუტებს შეგებულად აუქმებდნენ, რომ შენობები საკუთარი ინტერესებისამებრ გამოყენებინათ. არცერთი კორპუსის აშენებისას არ არის დაცული სამშენებლო ნორმები, არ არსებობს საგზაო ინფრასტრუქტურა, პარკირების ადგილები, სკვერები, უსაფრთხოების ნორმები საერთოდ უგულებელყოფილია.

აღნიშნულ და სხვა ტერიტორიების კვლევის პროცესში გამოვლენილ იქნა ისეთი ფაქტები როგორიც აგრეთვე ხელს უწყობს ქალაქის მწვანე საფარის შემცირებას. თბილისში კატასტროფულ მსაშიაბერი შეიძნა პარკების, სპორტულ-სათამაში მოედნებისა და სპერების განადგურებამ, მათმა პრივატიზაციამ და ამ ტერიტორიაზე სხვადასხვა სახის მშენებლობებმა, მასიური ხასიათი მიიღო ტროტუარების ტერიტორიებზე მშენებლობებმა დედაქალაქს რამდენიმე წელში მწვანე საფარისა და სასიცოცხლო სივრცის გარეშე დატოვების საფრთხე ემუქრება” – ამ სიტყვებით იწყება თბილისის საკრებულოს მიერ 2002 წელს მიღებული გადაწყვეტილების ტექსტი, რომელიც პარკების, სკვერების, ტროტუარებისა და სპორტულ-სათამაშო მოედნების პრივატიზაციის შეჩერებასა და მათ ტერიტორიებზე მშენებლობების აკრძალვას შეეხებოდა. ამავე გადაწყვეტილებით აიკრძალა თბილისში ხის მოქრა, გარდა ხელი, ხმობადი და ფუტურო მერქნისა.

და მაინც, არა ერთი ბრძანებისა თუ განკარგულების მიუხედავად, თბილისში მწვანე საფარი საფრთხის ქვეშ დგას. ბოლო წლებში მწვანე ნარგავების ნაცვლად, რომელიც ქალაქითვის ფილტვების ფუნქციას ასრულებს, მაღლასართულინი საცხოვრებელი სახლები გაჩნდა. ალბათ, ამ სახლებმა სამშენებლო კომპანიებს დიდი მოგება მოუტანა, კმაყოფილია ისიც, ვისაც ქალაქის ცენტრში ახალი ბინა აქვს, მერე რა, თუ ამ სახლს რამდენიმე ხე შეეწირა! – ის, რომ შესაძლოა, ასე თოთ ხის მოჭრით, თბილისი ყანგბადის გარეშე დარჩეს!

თბილისში სამშენებლო ბუმის დაწყებასთან ერთად ძირითადი ექსპანსია მწვანე ტერიტორიების მიმართ წავდა. დაიწყო პარკებისა და სკერების ტერიტორიის გაყიდვა. მწვანე სიკრცეების დიდი ნაწილი დაიკარგა. უხეში კანონდარღვევით გაყიდვა ისეთი მიწები, რომელიც არ მოიაზრობოდა, როგორც ურბანული განვითარების ტერიტორიები. ურბანისტები და არ-

ქიტექტორები არ გამორიცხავენ, რომ ადრე თუ გვიან ეს დოკუმენტაციები აუცილებლად იქნება გადახედილი და კანონის დარღვევით აშენებული ნაგებობების დემონტაჟი მოხდება. იმისთვის, რომ თბილისში გამწვანების მხრივ მდგომარეობა გაუმჯობესდეს, რამდენიმე ძირითადი მიმართულების გათვალისწინება საჭირო: აუცილებელია, ქალაქში გაჩნდეს ორგანიზებული გამწვანება და ბაღები და პარკები რაც შეიძლება დიდ ტერიტორიას მოიცავდეს; არქიტექტორებმა უფრო მეტი ძალის მეტევა უნდა ჩადონ ეზობის დაგეგმვარებაში, ჩართონ ლანდშაფტური არქიტექტურის სპეციალისტები. სახლისთვის მხოლოდ ფასადი კი არ უნდა იყოს მნიშვნელოვანი, არამედ საჭიროა ეზო და მისი მწვანე საფარაც დაგეგმვარებული იყოს. მწვანე ნარგავების გადარჩენის საქმეში მნიშვნელოვანია თავად მოსახლეობის მონაცილეობა. საჭიროა, გამწვანებისთვის ახალი ტერიტორიები გამოიყოს. თბილი-

სში ძალიან ბევრი არქიტექტურის ძეგლია, მაგრამ არ არის არც ერთი ლანდშაფტური არქიტექტურის ძეგლი. მომავალში, ლანდშაფტი, არქიტექტურის ძეგლი რომ გახდეს, ამას საფუძველი დღეს უნდა ჩავუყაროთ. თბილის ეს კიდევ უფრო დამშვენებს და ქალაქის ერთერთი სავიზიტო ბარათი გახდება.

ასე რომ, განგაშის სიგნალი ჩართულია, ახლა თითოეული საჯარო მოხელის, მშენებელისა თუ მოქალაქეს ქმედებაზეა დამოკიდებული, როგორი იქნება მომვლის თბილისი და თბილისელების ჯანმრთელობა.

თბილისის ეკოლოგიური სიტუაციის გასაუმჯობესებლად ჩასატარებელია შემდეგი ღონისძიებები:

– გაირკვეს თბილისის პარკების საკუთრების კანონიერების საკითხი;

– შემუშავდეს და დამტკიცდეს პარკების ნითელი ხაზები (საზღვრები);

– მოძიებული იქნას ძველი ან ახალი შემუშავებული და დამტკიცებული აგროსტანდარტების განხსაზღვრული დოკუმენტი;

– შეტანილი იქნას ცვლილება 2011 წლის

31 იანვრის ქ. თბილისის მთავრობის დადგენილებაში №2.01.32.ქ. თბილისის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“ და სავალდებულო გახდეს ნებართვების გაცემა სპეციალისტებით დაკომპლექტებული კომისიის დასკანისა საფუძველზე;

– დაიხვეწოს საკანონდებლო ბაზა და აიკრძალოს სარეკრიაციო ზონებში მშენებლობა;

– დაიგეგმოს და ჩატარდეს ქალაქის ნარგავების ინვენტარიზაცია;

– დამტკიცდეს თბილისის ზღვის სანიტარული ზონები;

– გაზაფხულზე მოხდეს ნარგავების ფიტოსანიტრულ მდგომარეობის მონიტორინგი; დაიგეგმოს და ჩატარდეს სანიტარული ჭრები და შენამვლა;

– შესწავლით იქნას თბილისის ტექნიკური წყლით მორნჟების საკითხი.

ანა ლალიძე

Expansion of Public Gardens in Tbilisi and Related Issues

The article describes issues related to the present-day situation and future expansion of Tbilisi gardens and parks in the conditions of market economy: background factors, risks threatening to destroy the city landscape and potential means of their management, as well as the ways of restoring Tbilisi gardens and parks to their former shape.

NNLE "Usaprtkho Sivrtse" ("Safe Space") studied the condition of Tbilisi gardens, parks, squares etc. and relevant standards and regulations. The research started on August 15 2011 and was officially completed on August 15 2012.

Settling of global environmental issues should start with solving of smaller problems tied down to specific locations, taking into account not only the local specifics but also their role in overall situation. Added acuteness of environmental issues in urban setting boosts the social and environmental importance of city landscape. Georgia and its capital are not an exclusion from this situation.

Unfortunately, the amount of constructions encroaching on frugal areas of green plantings in downtown Tbilisi has been increasing during the last 20 years. Among the issues calling for urgent attention there are sanitary condition of the city, protection of public parks, squares and gardens, thoughtful organizing of new green plantings.

The only green area we have in the already developed part of the city is **Vake Park**, where unrestricted construction sites emerge from time to time. It is enough to mention the celebrated hotel construction case, which allegedly sacrificed some trees and was supposed to take a tangible part of park territory (with authorization issued Tbilisi City Hall Environment and Landscape Development Office, issued on September 17 2013). Construction was terminated on public demand, but the process further reducing tiny area of Vake Park can continue any time.

Vera Park founded in YY 1932-1935 is located at the junction of Merab Kostava and Niko Nikoladze Streets. In the 1950's its area reached 55000 sq. m. In the 1990's the attitude of authorities toward functional purpose of Vera Park changed unfavorably: the government started to issue regulations resulting in artificial segmentation of Vera Park and other parks and inappropriate allocation of existing constructions to private persons contrary to public interests. Boundaries of the park are not defined, and information on this issue cannot be obtained in either the central archive or the relevant departments of Tbilisi City Hall – which makes it easier to occupy land and misappropriate constructions actually belonging to the Park. It is unfortunate that such processes are sometimes supported by regulations issued by the Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia as well as city authorities and self-government.

Dighomi Woodland Park was completely portioned out and sold, though in 2007-2012 the government returned 78809 sq. m. – i.e. 38.44% of its initial area.

It is clear that the above changes in the urban setting were made on the basis of the existing laws and regulations, but in some cases their application was quite controversial.

To improve the condition of public gardens and parks and protect the environment, it is necessary to apply a range of urban planning measures, namely – upgrade transport infrastructure, organize traffic, and

rehabilitate the areas damaged by excessive anthropogenic impact, which means increasing of green areas and protection of existing plantings.

The unsegmented area of **Children's City "Mziuri"** got reduced to 90% of the original in 2000-2007, to 84% in 2008, to 76% in 2009, to 67% in 2007 and to 7% in 2011. Children's City "Mziuri" is located in Vere Ravine, between the Heroes' Square and Tamarashvili Street. It borders on Tbilisi Hippodrome in the west and on Chavchavadze Avenue in the east. Boundaries of the Park are undefined. Its area was provisionally set at 52800 sq. m., the only criterion being the unbroken span of vegetation in the ravine. The territory mostly represents a woodland park. Unfortunately, in the recent years it was significantly damaged by uncontrolled urban development processes going on in the city with no regard to strategic development master plan – the peak of such activity was construction of a highway connecting the Heroes' Square with Vake and Saburtalo Districts.

(Year-by-year reduction of vegetation cover in Children's City "Mziuri" is shown on the above chart).

Tbilisi Municipality did not take any serious steps to protect Children's City "Mziuri", while its decomposition, which results in destruction of vegetation cover, was supported by more than 70 legal acts.

Transformation of **Sports Palace** area into a residential district in the beginning of the 21st century sacrificed the architectural image of the Sports Palace, the green plantings, numerous recreational zones. Scientific-research institutes were closed down on purpose so that the facilities of Academic Town could be disposed of. New houses built in their place do not conform to the construction standards, there is no transport infrastructure, no parking lots, no squares; safety requirements are disregarded completely.

During our research we uncovered some other actions contributing to reduction of urban vegetation cover:

- None of parks in Tbilisi has set frontage lines. Neither National Archive, nor Municipal Services store information on park frontage lines based on the old master plan.

- Recreation zones are segmented.

- Tbilisi parks do not have a suitably developed management structure. None of the parks has administration; maintenance is delegated to the Environment and Landscaping Department of Tbilisi City Hall, which implements this task on the basis of tenders.

- The City Hall does not have any regulations detailing management and maintenance of urban parks; consequently, tenders are announced on the basis of verbal recommendations.

- Light is highly distributed.

- Urban irrigation system based on utility water is dysfunctional.

- Plants are cut down incoherently.

- Tbilisi water storage facilities are polluted.

"Destruction of parks, squares, sidewalks, sports and playgrounds in Tbilisi and their privatization for construction purposes has turned into a mass phenomenon. In several years the capital of Georgia might be left with no vegetation cover, no life space." – These words begin the ruling passed by Tbilisi Sakrebulo in 2002, which aims at preventing privatization of parks,

squares, sidewalks and playgrounds and banning of construction in such areas. This ruling also prohibits cutting of trees, except dead, dying and hollowed plants.

In spite of repeatedly issued decrees and rulings, vegetation cover in Tbilisi is still under danger. The recent construction boom caused demand on land which was satisfied by illegal selling of public parks and squares, which were not supposed to serve for urban development at all. Urbanists and architects do not rule out the possibility of quasi-legal constructions being revised and dismantled at some point in the future.

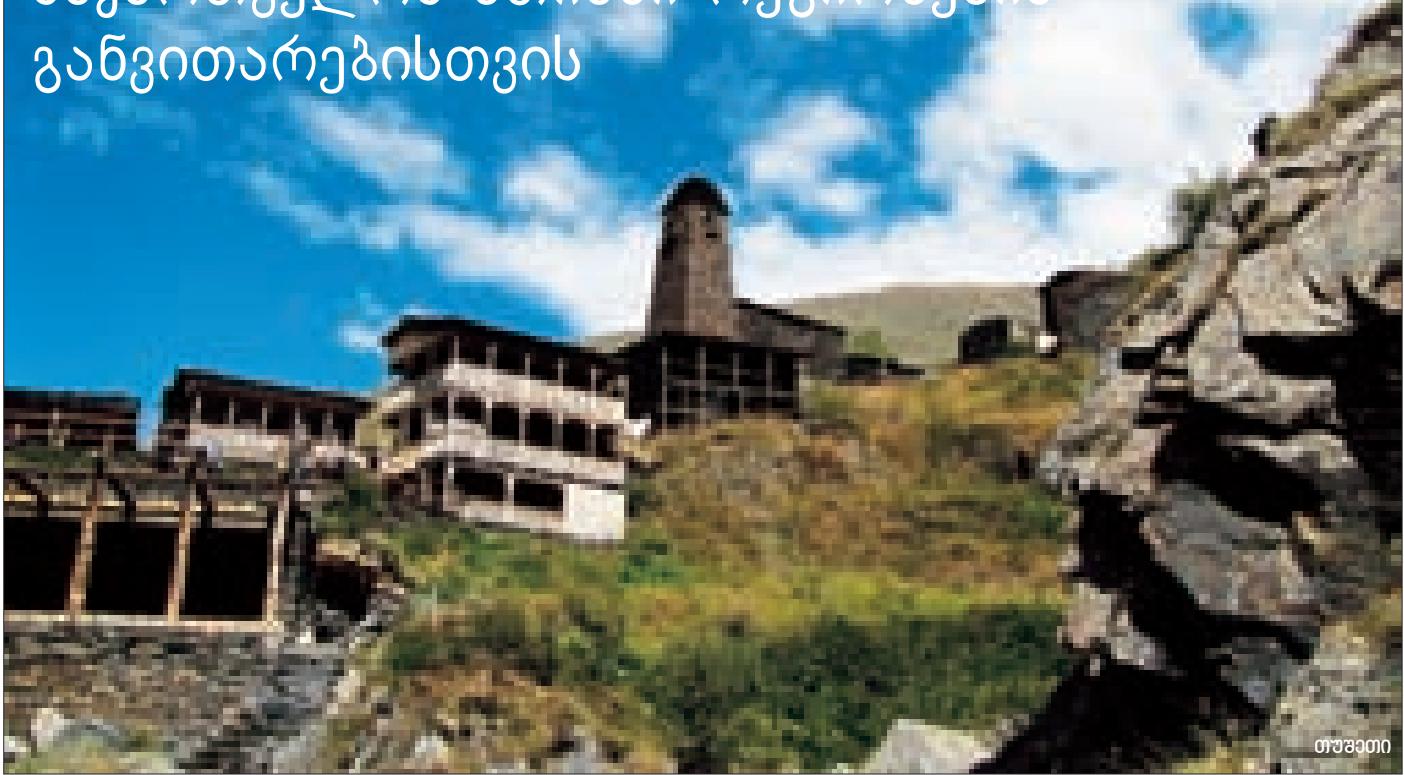
To improve the quality of landscaping in Tbilisi it is necessary to take steps in several directions. The city should adopt a more organized landscaping policy and allocate more land for development of parks and gardens. Architects should apply more efforts to planning of courtyards. More attention should be paid to landscape architecture landmarks in our city. Above all, the population should contribute more actively to protection of vegetation cover. The future image of Tbilisi, the health of future Tbilisi residents now depends on activity of each municipal worker, each builder and citizen.

ANA LAGIDZE

Source: <http://www.safespace-tbilisi.com/map-parks/intro.html>

საქართველოს მთიანი რეგიონების განვითარებისთვის

თუშეთი

90-იან წლებში იდეურ-პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური პაზისის პრინციპულ შეცვლის მოჰყვა ქვეყნის განვითარების, ურბანიზაციის, განსახლების რთული პროცესების წარმოქმნა. სახელდობრ, სოციალურ-ეკონომიკური სიკრცის მთლიანობის დაკარგვა, დასახლებათა ტერიტორიების სტაგნაცია, ქალაქისა და სოფლის არათანაბარი განვითარება, საქართველოს რიგი ქალაქების და სოფლების მოსახლეობის კლება, პერიფერიული რაიონებადან შიგრაციული ნაკადის და დაცარიელებული დასახლებათა როოდენობის ზრდა, განსახლების ავტომართვის მსევილ ქალაქერთულში. მოსახლეობის მიგრაციასთან დაკავშირებით ყველაზე მძიმე მდგომარეობაში საქართველოს მთავარი რეგიონები აღმოჩნდა. წარსულში, რთული ბუნებრივი კლიმატური პირობები, საწარმო, სოციალური და საკონიუნგიაციო ინფრასტრუქტურის დაბალი დონე ყოველთვის განაპირობებდა მთის მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრების, აგრეთვე მიგრაციული პროცესების სპეციფიკას. ამასთან, მკაცრი ბუნებრივი პირობები, უგზოობა, სუსტი კავშირი ცენტრალურ კომუნიკაციებთან ინტენსიური კარჩავეტილობას, მოსახლეობის თავისებურ სამეურნეო და ყოფითი ტრადიციების განვითარებას. მე-19 საუკუნიდან დაწყებული, დღემდე ბუნებრივი თუ სელონენურად შექმნილი ზეწოლის შედეგად საქართველოს მთიანებში განუშევეტლივ მიმდინარეობს მიგრაციის პროცესი.

არა და, მთას უდიდესი პოტენციალი გააჩნია ურბანულ-სოციალური და ეკონომიკური განვითარებისათვის. რეგიონების უმეტესი ნაწილი მთაგორიანია, რომლის 1/3 ტყითაა დაფარული. აქ დიდი ტერიტორია უკავია სუბ-ალპურია და ალპურ ზონებს. გეომორფოლოგიურად მრავალფეროვნებით ხასიათდება. უნიკალურია ბუნებრივი პირობებით. მთიანი რეგიონები მდიდარია წყლის რესურსებით, რომელიც რეგიონის ეკონომიკური განვითარების ძირითადი სფუძველია. შის გარეშე წარმოუდგენელი სოფლის მუნიციპალიტეტების მრეწველობის ან სხვა რომელიმე დარგის განვითარება.

წყლის ოპიკეტები წარმოდგენილია ტბებით, წყალსაცავებით, მდინარეებით, მყინვარებით და მიწისქვეშა წყლებით. ოთხივე მუნიციპალიტეტში 115 -ზე მეტი წყაროა გამოვლენილი. წყლები გამოიწვევა ქიმიური შემადგენლობას მრავალფეროვნებით. მათი უმრავლესობის გეოგრაფიული მდებარეობა – ულამაზესი მთიანი ლანდშაფტები, უდიდესი ტყის მასივები, სუფთა ჰაერი, სამკურნალო მნიშვნელური წყლები რეგიონში საკურორტო მეურნეობების განვითარების ხელსაყრელ წანაში და ღვრებს ქმნის.

გარდა ამისა მცხეთა-თიანეთისა და კახეთის რეგიონების მთიან მთარებში სოციალური ინფრასტრუქტურა შედგება როგორც საბჭოური დროიდან შემორჩენილი, ისე ბოლო ათწლეული რეაბილიტირებული და ახლად აშენებული ოპიკეტებისაგან. შენობების უმრავლესობა მოკლებულია ელექტრონერგიას, გაზიფიცირებას და კონსტრუქციულად საგალალო მდგომარეობაში. ინფრასტრუქტურის დაზიანებას ხელს უწყობს რთული ბუნებრივი კლიმატი და სტიქიური მოვლენები. რეგიონსა და მის მუნიციპალიტეტში, გარდა აღმინისტრაციული

დიციებით. აქ, უდიდესი შესაძლებლობაა მნიშვნელოვნად განვითარდეს ეკოტურიზმი, სათავგადასავლო, აგროტურიზმი, სამთო და ტურიზმის სხვა სახეობები.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანი რეგიონების განსახლების ფორმირება/განვითარებას ძლიერ იმპულს აძლევს ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა სატრანსპორტო ხაზის განვითარების იდეა, რაც გამოიწვევს მთიანი რეგიონების მირეულ ფუნქციურ და სტრუქტურულ ცვლილებებს. გამართული სატრანსპორტო-რეკრეაციული ინფრასტრუქტურა აუცილებელი წინაპირობაა აღნიშნული რეგიონების დეგრადაციის შესაჩერებლად. დღეს, მთიან რეგიონებში სატრანსპორტო არტერიების მნიშვნელოვანი ნაწილი ამორტიზირებულია. ზამთარში რთული კლიმატური პირობების გამო მთაში მისავლელი გზა გაზაფხულამდე იკატება.

მცხეთა-თანაეთის და კახეთის რეგიონების მთიან მთარებში სოციალური ინფრასტრუქტურა შედგება როგორც საბჭოური დროიდან შემორჩენილი, ისე ბოლო ათწლეული რეაბილიტირებული და ახლად აშენებული ოპიკეტებისაგან. შენობების უმრავლესობა მოკლებულია ელექტრონერგიას, გაზიფიცირებას და კონსტრუქციულად საგალალო მდგომარეობაში. ინფრასტრუქტურის დაზიანებას ხელს უწყობს რთული ბუნებრივი კლიმატი და სტიქიური მოვლენები. რეგიონსა და მის მუნიციპალიტეტში, გარდა აღმინისტრაციული

ხელი #53. 2015

ფაზი

ცენტრებისა, სათანადოდ არ ხორციელდება ნა-
რჩენების ორგანიზებული გატანა. გარდა ამ-
ისა რეგიონების მთანეთში სასმელი წყლის
მნიშვნელოვანი დანაკარგებია მოძველებული
და დაზიანებული წყალსადენი სისტემის გა-

მო. დასახლებული პუნქტების უმრავლესობა
არ არის უზრუნველყოფილი საკანალიზაციო
ქსელით. იმ ქსელების უმრავლესობა კი, რო-
მლებიც ამჟამად ფუნქციონირებს, საჭიროებს
რეკონსტრუქციასა და განახლებას. საზოგადო-

ებრივი ინტერესები მოითხოვს მნიშვნელოვა-
ნი ინვესტიციების განხორციელებას აღნიშნ-
ულ სფეროში ინფრასტრუქტურის და წყლის
ხარისხის გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად.
მაღალმთიან რეგიონთა ეკონომიკში, გა-

დამწყვეტი მნიშვლელობა ენიჭება აგრარულ სექტორს. მაღალმთიან რეგიონებში ძირითადად გვხვდება ოჯახური მეურნეობის ფორმები, რომელთა ეკონომიკა სუსტია. ძალიან მცირეა სოფლის მეურნეობის მომსახურე აგროცენტრებისა და სერვისცენტრების რაოდენობა. მათი მასალებითა და ტექნიკით აღჭურვის დონე არადამაკმაყოფილებელია. დასაქმების პრობლემა კვლავ გამოწვევაა როგორც ქვეყნის, ისე მცხოვრა-მთიანეთის და კახეთის რეგიონებისთვისაც.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს რეგიონული განვითარების სახელმწიფო სტრატეგიაში სივრცითი მოწყობის სქემების შემუშავება სულ რამოდებიმებ ამბაცითა წარმოდგენილი, არ არის განსაზღვრული თუ ვინ ზრუნავს ამ ფორმატის დოკუმენტაციის შემუშავებაზე და რომელი ორგანო შეითავსებს ტერიტორიული დაგემვებს ორგანიზაციისა და მართვის ფუნქციებს. არ არის მეაფიოდ განსაზღვრული ამ სახის სამუშაოების დაფინანსების წყაროები.

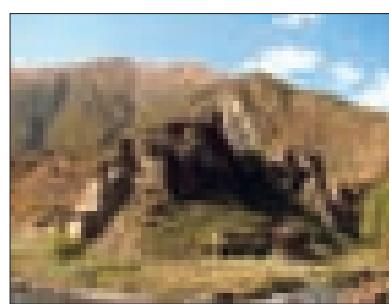
თუმცა, ჯერ კიდევ, 1976-1978 წლებში, საპროექტო ინსტიტუტ „საქალაქმშენსახპრო-

ექტში“ შემუშავდა „1991-2001 წლების პერიოდაშე საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განსახლების რეგიონული სქემა“ (პროექტის მთავარი არქიტექტორი - ბ. გაბუნია). ამ სამუშაოში მონანილეობდნენ საკვლევი, საპროექტო და სასწავლო ინსტიტუტები - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გეოგრაფიის ინსტიტუტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი. რეგიონული სქემა წარმოადგენდა „სსრ კურიტორიაზე განსახლების გენერალური სქემის“ განვითარება-დეტალიზებას და იგი უკავშირდებოდა საქართველოს სამარმოო ძალთა განვითარების მირითად მიმართულებებს და ტერიტორიულ განანილებას.

განსახლების გენერალურ სქემაში ძირითადი ცნებად მიჩნეულ იქნა „დასახლებათა ჯგუფური სისტემები“ (დჯს), როგორც განსახლების პერსპექტიული ფორმის მიზნობრივა მოდელი. ამ ქალაქმშენებლობითი სტრუქტურების შექმნა გათვალისწინებული იყო ჩამოყალიბებული (ან ჩამოყალიბების პროცესში მყო-

ფი) საქალაქო აგლომერაციების ბაზაზე, მსხვილი ქალაქების გავლენის ზონებში. მოსახლეობის მომსახურების პირობების გაუმჯობესების მიზნით, ინიშნებოდა, ასევე, დჯს-ის ქვეცენტრები, სათანადო ყურადღება ეთმობლივად საქართველოს მთიანეთში დჯს-ს ქვეცენტრების ჩამოყალიბებას. ამ პერიოდში, ამ მიმართულებით შექმნილი და განსხორციელებული პროექტებიდან აღსანიშნავია ი. მარგიშვილის (არქიტექტორები: ლ. მჭედლიშვილის, დ. მორბედაშვილის, დ. დგალი) შიერ შესრულებული პროექტებიდან საქართველოს მთიანი რეგიონების სამართლური სქემის „განვითარება-დეტალიზებას და იგი უკავშირდებოდა საქართველოს სამარმოო ძალთა განვითარების მირითად მიმართულებებს და ტერიტორიულ განანილებას.

მათივე ავტორიბით, შეიქმნა, საცხოვრებელი განაშენიანების პროექტები განვითარებულ ინფრასტრუქტურით, სასტუმროების კომპლექსით, ტურისტული მარშრუტების გათვალისწინებით ფშვ-ხელისურებით, საცხოვრებელი სახლები ბისო-ხახმატში ასაშენებლად.

არქიტექტორთა პროექტით აშენდა საცხოვრებელი განაშენიანება შატილში. აქვე, მათ მიერ შექმნილი პროექტით დაგეგმილი იყო ტურისტული ინფრასტრუქტურის შექმნა/განვითარება – შატილში უნდა აშენებულიყო ვრცელი სასტუმრო, სხვადასხვა ტურისტული ბაზები და ა.შ., მაგრამ სამწუსარიდ პროექტს გახორციელება არ ეღინდა.

საქართველოს დასახლებათა ურბანული განვითარების პრაქტიკული საქმიანობის საკითხებში ასევე დიდი წვლილი მიუძღვით შესაბამის ორგანიზაციებსა და ინსტიტუტებს: „თბილქალაქიროექტს“, „თბილზნიეპს“, „თბილარქორიას“ და სხვა.

საბჭოური პერიოდის განსახლების გენერალური სქემა იმ დროისთვის იყო საკმოდ პროგრესული ქალაქითშენებლობითი საპროექტო დოკუმენტი, როგორც დაპროექტების მეცნიერული და მეთოდოლოგიური ასპექტების მხრივ, აგრეთვე დარგის განვითარებისა და პრაქტიკულ გამოყენების თვალსაზრისით. რა თქმა უნდა, აღნიშნული დოკუმენტი, როგორც რეგიონული ეკონომიკური პოლიტიკის განმსაზღვრელი ინსტრუმენტი, თავისი იდეოლოგით დირექტიული ხასიათის იყო და, ბუნებრივია, მას თან ახლდა გეგმიური ეკონომიკის ყველა ნეგატიური მხარეები, მაგრამ მას, ჩემი აზრით, ჰქონდა პოზიტიური მხარეც, რაც გამოიხატებოდა რეგიონული ეკონომიკური პოლიტიკის სიღრმისეულ მეცნიერულ დასაბუთებაში და ტერიტორიული დაგობრივი დაბალანსების უზრუნველყოფაში.

დღეს, მთანი რეგიონების ურბანულ-სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებისათვის იღწვევით ადგილობრივი თვითმმართველობა და სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციები. სწორედ მათი დახმარებით გახდა შესაძლებელი მთანი რეგიონებისთვის რიგი ალტერნატიული საკანონმდებლო წინადადებებისა თუ კანონპროექტების შემუშავება, მონიტორინგისა და კვლევების განხორციელება, საექსპერტო დასკვნების მომზადება საკითხთა ფართო სპექტრზე, უცხოური გამოცდილების შესწავლა და გაზიარება, მრავალმხრივი დიალოგის წარმოება, მიმდინარე რეფორმის განმარტება და მისი პო- ბულარიზაცია.

ამავე დროს სახეზეა უარყოფითი ასპექტები:

– საერთაშორისო და დონორი ორგანიზაციების თანამშრომლობა არ არის საკმარისად სინქრონიზებული. ამას ხშირად პარალელური თუ მსგავსი საქმიანობა მოსდევს შედეგად, რაც საგრძნობლად ამცირებს

საერთაშორისო დახმარებისა და თანამშრომლობის ეფექტს;

– არავონცენტრირებული საერთაშორისო ძალისხმევა, სხვადასხვა საერთაშორისო ექსპერტის მიერ გაკეთებული ურთიერთგანსხვავებული დასკვნები თუ რეკომენდაციები საშუალებას აძლევს ხელისუფლებას სასურველი მიმართულება მისცეს მუნიციპალურ ინსტიტუტების და კავაშმრებით მიმდინარე კანონშემოქმედების პროცესს.

შედეგად იქმნება ილუზია, რომ რეფორმა მიმდინარებობს გამჭირვალე გარემოში. რეალურად კი ხშირია შემთხვევა, როცა ხელისუფლების საქმიანობისას უგულებელყოფილია ადგილობრივი თვითმმართველობის სფეროში საერთაშორისოდ აღიარებული პრინციპები და ღირებულებები.

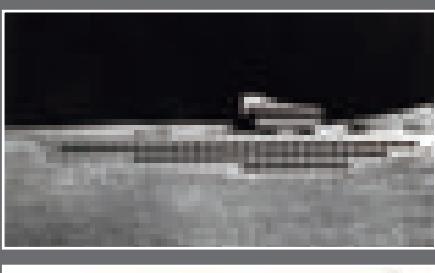
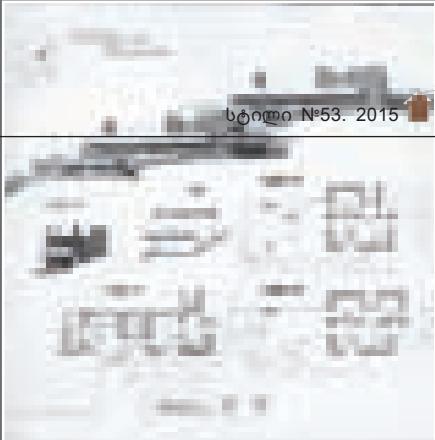
დრო კი არ ითქმნს. საჭიროა, საქართველოს მთანი რეგიონებისთვის, დაუყოვნებლივ შემუშავდეს დასახლებასა ჯგუფური სისტემები, როგორც განსახლების პერსპექტიული ფორმის მიზნობრივი მოდელი, რთა შემდგომ, ეტაპობრივად, თანმიმდევრობით დაინტერ რეგიონებში ეკონომიკური პოლიტიკის განსაზღვრა-გატარება.

აღმოსავლეთ საქართველოს ცალკეული რეგიონების პოტენციალი განსხვავდება ერთმანეთისგან, მაგრამ არის საერთო მიმართულებები, რომელთა განვითარებით მთანი რეგიონი გახდება ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტის მწარმოებელი, ტურიზმისა და საკურორტო-რეკრეაციული მხარე. აღმოსავლეთ საქართველოს მთანი მსარეების გეოგრაფიულ მდგრადებობა განაპირობებს სოფლის მეურნეობის მრავალი მიმართულების განვითარებას, რაც სამომავლოდ შესაძლებლობას მოგვცემს, გაფზარდომი რეგიონში წარმოებული პროდუქციის ხელდროიტი წილი ქვეყნის შიდა ბაზარზე. განსაკუთრებულად აღსანიშნავია, რომ ეს სექტორი თვითდასაქმებისა და მოსახლეობის სოციალური მდგრადრეობის გაუმჯობესების სუვეროს საშუალება.

დადა დრო, შევცვალოთ პოლიტიკა მთის მიმართ, გადავარჩინოთ სრულად დაცლას ან ვალიაროთ, რომ ნებაყოფლობით ვრცელებთ ტერიტორიებს. უმთავრესია მიგრაციის შეჩერება და შემდეგ უკუმიგრაცია, ხალხის მთაში დაბრუნება. ამის გამოცდილება ბევრ ქვეყანას აქვს და შეუძლებელი არაფერია. ყოველგარი პათეტიკის გარეშე, მთის გადარჩენა ქვეყნის გადარჩენას ნიშნავს.

ნიმუ ლადიდი

ფოთი: ი. აბაგიშვილის პირადი არქივიდან, ხასალები მოიძია ღოვანოვმ საქართველო

„ინოვაცია არქიტექტურა“

სახალხო გამარჯვებულების დაცვისა და განვითარების სამინისტრო

NEWS

არქიტექტურული ფორუმის, საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოსა და „სახალი ნათების“ ერთობლივი ორგანიზებით თანაბრძობისში 15-19 აპრილს ექსპო ჯორჯიას III პავილიონში ჩატარდა არქიტექტურული დღეები „ინოვაცია არქიტექტურაში“.

აღსანიშვანია, რომ აღნიშნული ტიპის ღონისძიება საქართველოში პირველად ჩატარდა და მისი მიზანი იყო არქიტექტურის ინოვაციური ტენდენციების პოპულარიზაცია და ამ მიმართულებით ქართველი სპეციალისტების მიერ ცოდნის გაზიარება და გაღრმავება.

პროექტის ფარგლებში გაიმართა არქიტექტურული მართვის რეგიონულ განათების ინსტალაციების შექმნაზე. მართონში მონაწილეობის მიღება კულასთვის შესაძლებელი იყო წინასწარ გავლილი რეგისტრაციის მეშვეობით. რეგისტრაციის შემდეგ მოხდა ჯგუფების დაკომპლექტება, მათ გაეგზავნათ საორგანიზაციო ჯგუფის მიერ შექმნილი ტენირური დაგალება, რის შემდეგაც მოხდა პროექტების მიღება/გადარჩევა და გრანტების გაცემა. დაჯგუფდა 12 გუნდი. თითოეულ გუნდს ჰქონდა 48 საათი ინსტალაციების ასაწყობად. გარდა ამისა, მათ მიეცათ საშუალება, ინსტალაციების შექმნის პროცესში გამოეყენებინთ ინოვაციების სააგენტოს ხელშეწყობით შექმნილ სამრეწველო ლაბორატორიაში განთავსებული უახლესი ტექნოლოგიები, როგორებიცაა ლაზერი, პროგრამირებადი ჩარჩები სხვადასხვა ტიპის ზედაპირის დასამუშავებლად, CNC და ა.შ.

ღონისძიების ფარგლებში გაიმართა არქიტექტორების, დეველოპერული კომპანიების, ფოტოგრაფების, თეორეტიკოსების, დიზაინე-

რებისა და ხელომნების სხვადასხვა დარგში მოღვაწე სპეციალისტების ლექცია-სემინარები, პრეზენტაციები და ტრენინგები.

15 აპრილს საღმისი იყო ღონისძიების გახსნა. ღონისძიება მისასალმებელი სიტყვით

კის დეპარტამენტის უფროსმა დავით გიგინე-იშვილმა და საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს თავმდომარემ ირაკლი ქაშიძაძემ. მოკლე მიმოხილვა არქიტექტურული ფორუმის საქმიანობისა და ღო-

გახსნეს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილემ მიხეილ ჯანელიძემ, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი სამინისტროს სივრცითი დაგეგმარებისა და სამშენებლო მოწყობის პოლიტი-

ნისძიების შესახებ გააკეთა არქიტექტურული ფორუმის დამფუძნებელმა გიორგი მაისურაძემ. ამავე დღეს იყო სამი მომსახურებელი, არქიტექტორები: გიორგი ხმალაძე, არქიტექტურის ლაბორატორია №3-ის წარმომადგენელი

დიმიტრი შაფაქიძე და ლენა კილაძე. გიორგი ხმალაძემ საზოგადაოებას გააცნო საკუთარი პროექტები და არქიტექტურულ-გეგმარებითი გადაწყვეტები პროექტზე მუშაობისას, დიმიტრი შაფაქიძის პრეზენტაციის თემა იყო „სიახლის საჭიროება“, ხოლო ლენა კილაძემ ისაუბრა ინოვაციისა და ორგანულობის ურთიერთდამოკიდებულებაზე და, ასევე, მოხდა მისი წიგნის „მერიკული პარადიგმა არქიტექტურაში“ წარდგენა.

16-17 აპრილი სრულად მოიცავდა მარათონის 16 აპრილს დილის 10 საათოდან დაკომპლექტებული გუნდები შეიკრიბნენ ექსპო-ჯორჯიას მესამე პავილიონში და დაიწყეს საკუთარი პროექტების ხორცესმა. პროცესი საკმაოდ საინტერესო, პროდუქტიული და შემოქმედებითი იყო. მონაწილეები თავს არ ზოგადდნენ, რაც საბოლოო შედეგზეც აისახა.

მარათონის მეორე დღეს, ბრიტანეთიდან სპეციალურად ამ ღონისძიებისთვის მოწვეულმა არქიტექტორმა მაიკლ პოლინმა (RIBA) ჩაატარა ლექცია უშუალოდ მარათონის მონაცილებისთვის ბიომიტიკრიასა და ორგანულ არქიტექტურაზე. ლექცია იყო საინტერესო, ინტერაქტიული და ინფორმაციით დატვირთული. ლექციის შემდეგ, მონაწილეებმა გააგრძელეს ინსტალაციების კეთება და დღის ბოლოსკენ უკვე დასრულება.

18 აპრილს ღონისძიება გაიხსნა 12:00 საათზე და მაიკლ პოლინმა გამართა საჯარო ლექცია საზოგადოებსათვის ორგანულ არქიტექტურასა და ბიომიტიკრიაზე.

ამავე დღეს პრეზენტცია ჰქონდა Multiverse Architecture-ს, რომლებმაც ასევე თავისის პროექტები წარადგინეს, ვახტანგ დავითაიას, გვანცა რადლევსკაიას და კომპანია LMC-ის დირექტორს გიორგი მერქებაშვილს, რომელმაც ისაუბრა BIM სტანდარტების უპირატესობებსა და დანერგვაზე საქართველოში.

19 აპრილს ღონისძიება გაიხსნა 15:00 საათზე, პრეზენტაციები და მოხსენების შემთხვევას Green Building Consulting Georgia-ს წარმომადგენელს თეონა ბალდავაძეს, რომელმაც ისაუბრა მწვანე მშენებლობაზე მსოფლიოში და შექისა და განათების მნიშვნელობაზე არქიტექტურაში. ასევე, CG Georgia-ს დამფუძნებელმა ნიკა გოგოჭურმა საზოგადოებას წარუდგინა Autodesk-ის საერთაშორისო არქიტექტურული კონკურსი „Shape the Future“. ამავე დღეს პრეზენტაციები ჰქონდათ ფოტოგრაფ მარი ნაკანს, არქიტექტორ ბექა ფხავაძეს, პავლე ძინძიბაძეს, ნიკა შავიშვილს, რომლის ოშაბაც იყო „ის, რის თავიდან აცილებაც ძნელია“. ლექციები ინტერაქტიული, მრავლისმცველი და ინფორმაციული იყო.

მომხსენებელთა გამოსვლების შემდეგ გაიხსნა მარათონის ფარგლებში შექმნილი განათების ინსტალაციების გამოფენა. დღის ბოლოს კი მოხდა გამარჯვებული გუნდების გამოვლენა და მათი დაჯილდოვება. პირველი ად-

გილი დაიკავა გუნდმა „New Folder“ ყველაზე ინოვაციური პროექტის წარმოდგენისათვის. მათ მთავარი იდეა იყო პაერის, როგორც მატერიოს გამოყენება. შექმნეს იმიტაცია, რომ თეთრ ოთახში ყველა ნივთი იყო პაერისგან დამზადებული ხოლო კედლებზე მათი ჩრდილები წარმოქმნიდა ერთიან სურათს.

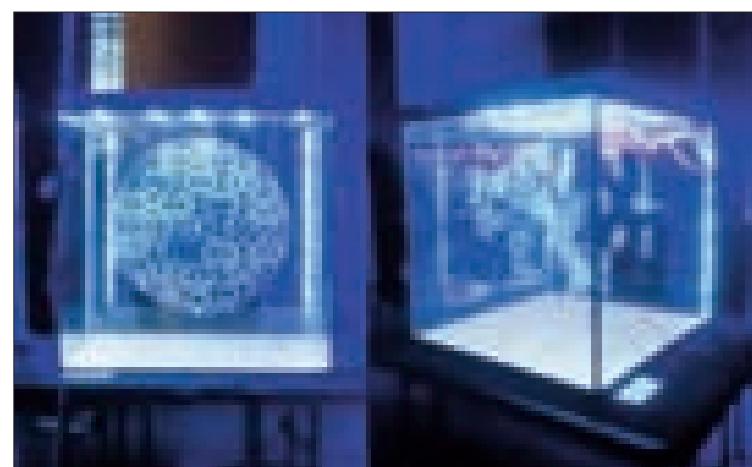
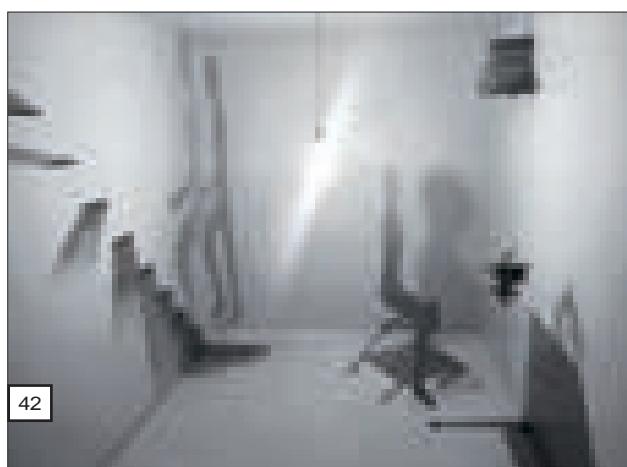
მეორე ადგილი საკუთხესო იდეისათვის აიღო ჯგუფმა „ბოკუჩავა-მრეწველები“, მათ წარმომადგინეს საკმაოდ საინტერესო და აზრიანი ინსტალაცია ვიდეო-კოლაჟითა და კოლაიდერის იმიტაციის შექმნით. ხოლო მესამე ადგილზე გავდა ჯგუფი „Puzzle“, ტექნიკურად რთული ინსტალაციის გაერთებისათვის.

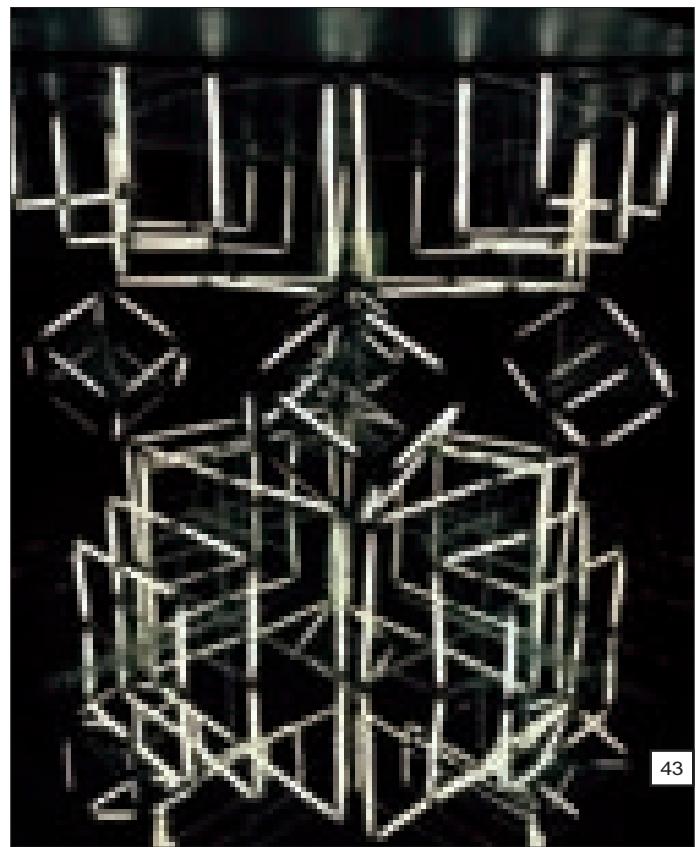
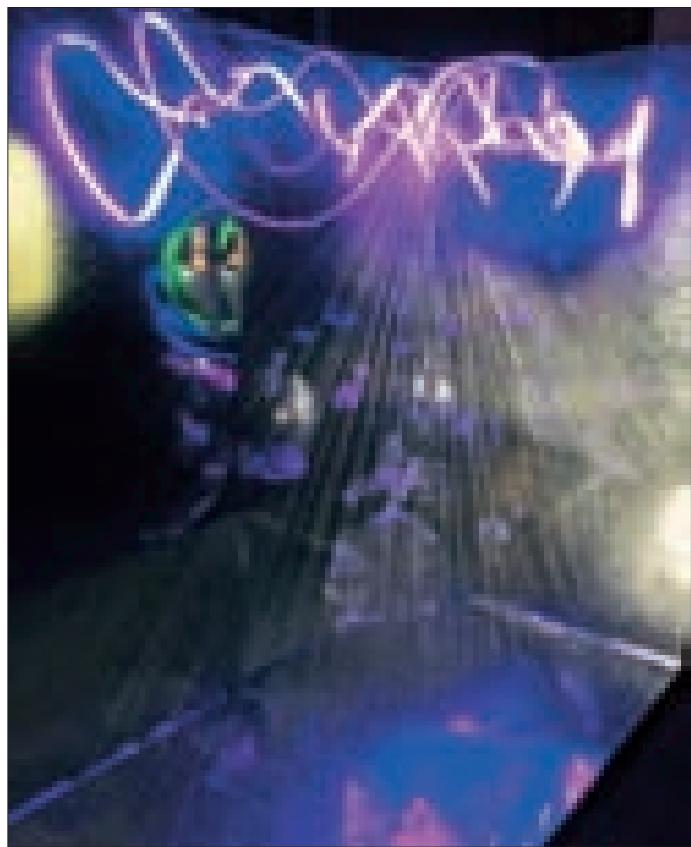
პროექტში მონაწილე ყველა ადამიანს გადაეცა სიგელი და FabLAB-ის ვაუზერი. ასევე, „ახალმა ნათებამ“ დააწესა სპეციალური პრიზები I, II და III ადგილზე გასული გუნდების მონაწილეებისათვის. გარდა ამისა, CG Multilab-მა გამოავლინა საკუთარი რჩეული და გადასცა მას უფასო სწავლების კურსი GIPA-ში არ-

ქიტექტურული ვიზუალიზაციის კურსებზე. ასევე, სხვადასხვა კომპინიებმა და უზრუნიტესებმა დააწესეს სამასლოვრო პრიზებიც.

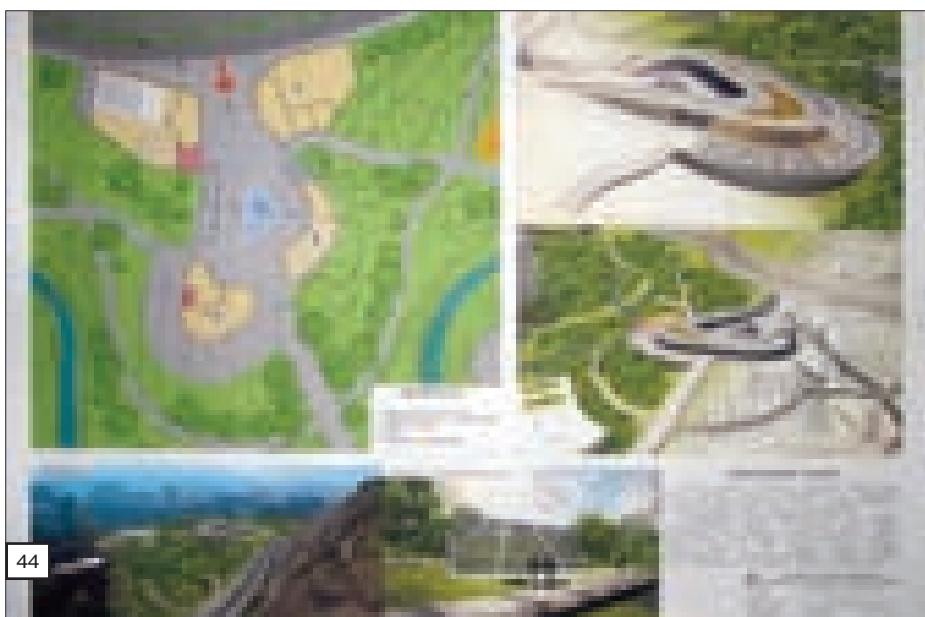
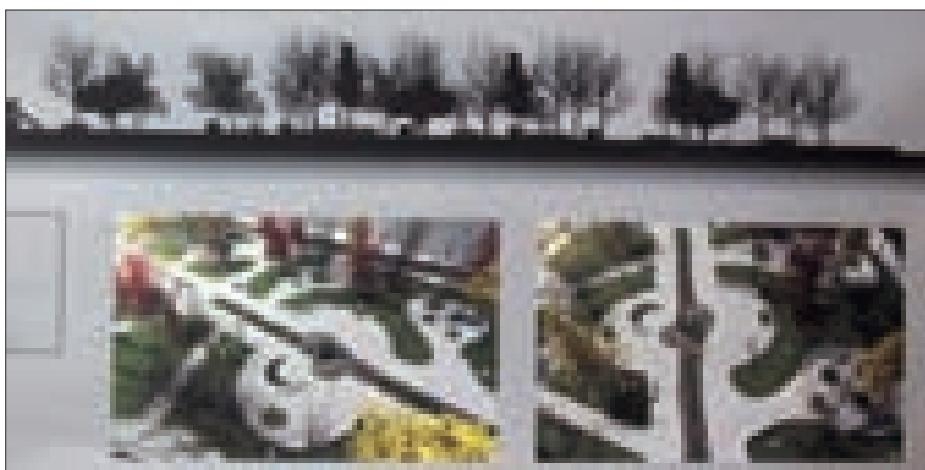
ღონისძიება დაისურა.

განსაკუთრებით ადანიშნავია, რომ ამხელა მასშტაბის არქიტექტურული ღონისძიება თბილისში პირველად ჩატარდა, სადაც, გარდა არქიტექტურისა, განიხილეს სხვადასხვა მონათესავე დარგის სპეციალობებიც, რამაც ღონისძიება განსაკუთრებით მრავალმრივი და საინტერესო გახსადა. არქიტექტურული ფორუმი აქტიურად აგრძელებს თავის საქმიანობას და ძალიან ბევრ და საინტერესო პროექტს პირდება სტუდენტებს და იმ ადამიანებს ვისაც არქიტექტურა ანტერესებს. მათი ძირითადი მიზანია არქიტექტურული ცნობიერების ამაღლება და მსგავსი ღონისძიებებით არქიტექტურის სტუდენტების აქტიური ჩართვა მათ პრიცესში. ამჟამად, მათ დაგეგმილი აქვთ სხვადასხვა კონკურსების გამოცხადება და ლექცია-სემინარების ჩატარება.

ლანდშაფტის არქიტექტურის პრიორიტეტები

არქიტექტურის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას, ლანდშაფტის დიზაინს დღიუ ყურადღება ეთმობა დასავლეთის განვითარებულ ქვეყნებში. არც ერთი პროექტი, იქნება ეს, ერთხმიანი ეზონანი საცხოვრებელი სახლი, მსხვილი საცხოვრებელი კომპლექსი, თუ ქალაქის საზოგადოებრივი სივრცეები, არ განიხილება და მტკიცდება ლანდშაფტის დიზაინის გადაწყვეტის გარეშე. აქედან გამომდინარე, ბევრ ქვეყანაში უკვე დიდი ხანია ჩამოყალიბებულია კარგად განვითარებული ლანდშაფტური დიზაინისა და მშენებლობის სისტემა.

აქ ფუნქციონირებენ მრავალრიცხვოვანი სპეციალიზირებული პროექტირებისა და მშენებლობის ფირმები, რომელთა საქმიანობა, როგორც ძალის პოპულარული, ასევე მომგრძიანიც არის. პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ ქალაქის სივრცეების, საცხოვრებელი კომპლექსების, ინდივიდუალური ეზობის, ბალების და ა.შ. კულტურული ლანდშაფტის შექმნა(გამწვანება, მცირე არქიტექტურული ფორმები, ალბური გორაკები, ჩანჩქერები, შადრევნები, სპორტული მოედნები, საცურაო და დეკორატიული აუზები და ა.შ.) კაპიტალურ მშენებლობაზე განეულ ხარჯებზე არანაკლებ დაფინანსებას მოითხოვს.

ჩვენში, მიუხედავად გარკვეული მიღწევებისა, გარემოს ლანდშაფტური დაგეგმვარებას სათანადო ყურადღება არ ექცევა, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ბუნებრივ-კლიმატური პირობები ძალზე ხელსაყრელია. როგორც აღვნიშვნეთ, ბოლო პერიოდში ამ მიმართულებით იგრძნობა დადებითი ტენდენციები. დღესდღეობით ფუნქციონირებს რამდენიმე ლანდშაფტის დიზაინის ფირმა, მცირე არქიტექტურული ფორმების მშენებლობის სპეციალური ორგანიზაციები. არის დაკვეთები, როგორც კერძო პირებისაგან, ასევე სახელმწიფო ორგანიზაციებიდანაც. გვაძეს რიგი საინტერესო განხორციელებული ლანდშაფტის დიზაინის მაგალითებიც.

საჭიროა ხელისუფლებამ, ქალაქების მერიის სამსახურებმა არქიტექტურული პროექტის დატეკიცება არ მოახდინონ ლანდშაფტის დიზაინის პროექტის გარეშე. ასეთ შემთხვევაში, ჩვენ მივაღწევთ შენობების თუ კომპლექსების, როგორც მოცულობით, ასევე სივრცობრივ-ლანდშაფტური გარემოს ერთიანი სისტემის შექმნას.

ჩვენი ქალაქების, მათი ცალკეული რაიონების მაღალმხატვრული სივრცულ-ლანდშაფტური გარემოს ჩამოყალიბებაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მაღალგვალიფიციური კადრებს და მათ მიეზადებას.

ამ მხრივ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის, ურბანისტიკისა და დიზაინის ფაკულტეტზე, სადაც ბოლო ნლებში მნიშვნელოვნად გაძლიერდა სწავლება აღნიშნული მიმართულებით. სტუდენტები ლანდშაფტური არქიტექტურის კურსს გადიან, როგორც ბაკალავრიატში, ასევე მაგისტრატურაში. საგრძნობლად გაიზარდა სტუდენტების ინტერესი და გაჩდნენ დოქტორანტებიც, რომლებიც სწავლებისა ამ უმაღლეს დონეზე აპორებენ ლანდშაფტური პრობლემების სიღრმის უსულ შესწავლის.

მნიშვნელოვანია ისც, რომ ფაკულტეტზე სისტემატიურად ეწყობა III და IV კურსის სტუდენტთა საკურსო პროექტების კონკურსი. ხდება საუკეთესო საკურსო პროექტების გამოვლენა და დაჯილდოვება.

აღნიშნული საკონკურსო ტრადიცია არც წელს დარღვეულა და შედეგად გამოვლინდა გამარჯვებულებიც. ამა ნლის 8 პრილს მოეწყო კონკურსში გამარჯვებულთა საზემო დაჯილდოვება. გამარჯვებულ სტუდენტებს, თორნიკე ბენაშვილს, დავით მატაერიას, გიორგი მაღალაძეს, ნიკიტა მჭედლიშვილს, გიორგი ცუცქინიძეს, კახაბერ ბეგიაშვილს და თორნიკე კაპანაძეს. სპეციალური დიპლომები და სამასლოვრო საჩუქრები გადასცეს ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა გოჩა მიქიაშვილმა და პროექტის ხელმძღვანელმა, პროფესორმა თენიგზ მახარაშვილმა. დაჯილდოვებაში მონაწილეობდნენ დეკანის მოადგილე, პროფესორი თამარ ჭავჭავაძე და დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, პროფესორი ნინო იმაძე.

სტუდენტთა გამარჯვებული პროექტები გამოიფინა ფაკულტეტის ვესტიბულში, ხოლო ინფორმაცია განთავსდა სტუ-ს ვებ-პორტალზე.

გარდა ამისა, სტუდენტები უკვე ჩაერთნენ ქალაქში მდებარე ერთ-ერთი ობიექტის რეალურ პროექტირებაში.

ბაკალავრიატის დამთავრების შემდეგ, სტუდენტებს საშუალება მიეცემათ სწავლა განაგრძონ მაგისტრატურაში ლანდშაფტური არქიტექტურის მიმართულებით.

პროფ. თენიგზ მახარაშვილი

გამოფენა „უნივერსში“

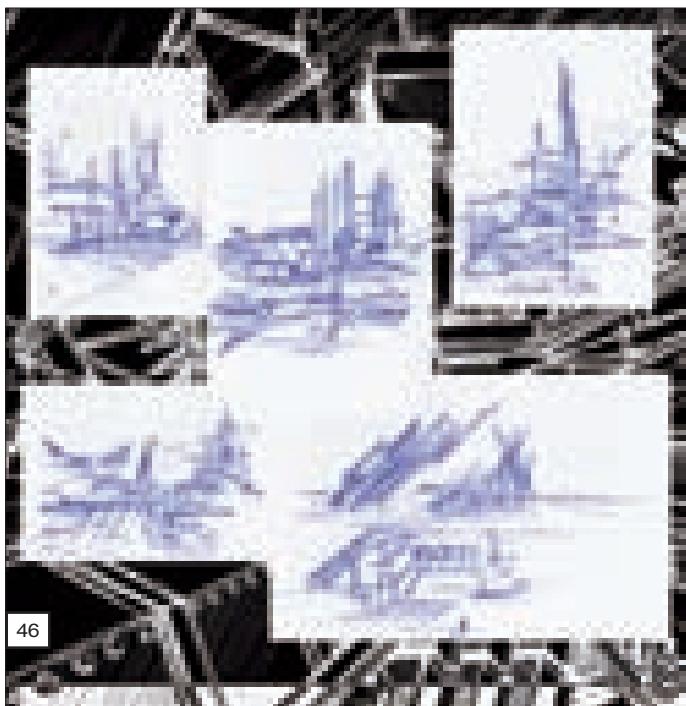
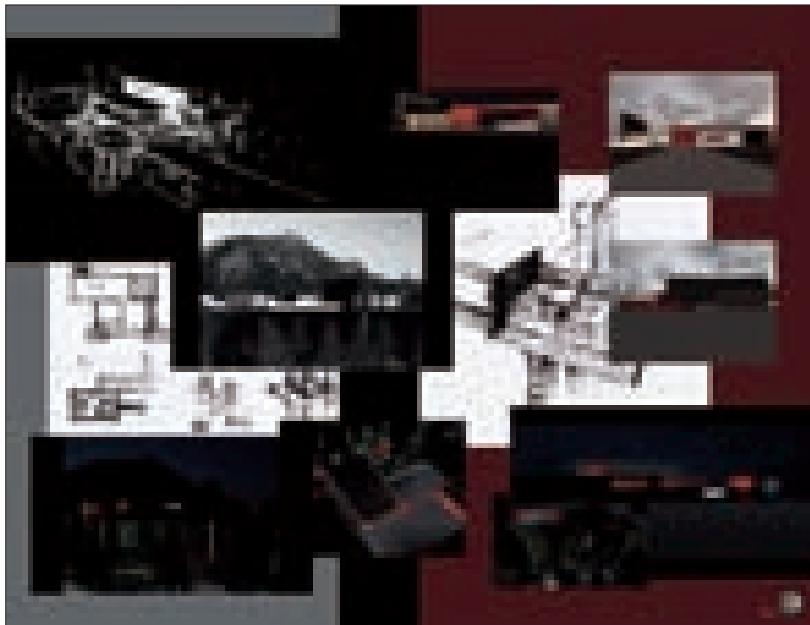
2015 წლის 25 მარტს, გალერეა „უნივერსში“ გაიხსნა ირაკლი რაზმაძის I პერსონალური გამოფენა.

ირაკლი თბილისის სახელმწიფო სამსახურო აკადემიის არქიტექტურის ფაკულტეტის, სამოქალაქო არქიტექტურის სპეციალობის, მაგისტრატურის III სემე-

სტრის სტუდენტია.

„არქიტექტორული ხედვა“, – ასე უწოდა თავად ავტორმა წარმოდგენილი ნამუშევრების სერიას. ახალგაზრდა არქიტექტორის პროექტების ღირსება – მათი გარემოსთან ურთიერთკავშირში მდგომარეობს. ირაკლი რაზმაძის არქიტექტუ-

რა ორიგინალური კომპოზიციით გამოიჩინა, სხვადასხვა გეომეტრიული ფორმების დინამიკური ერთიანობა თითოეულ პროექტს ანიჭებს ვიზუალურ სიმსუბუქესა და სილუეტის გრაფიკულ სიზუსტეს, რაც ავტორის მიერ, უაღრესად საინტერესოდ არის გააზრებული.

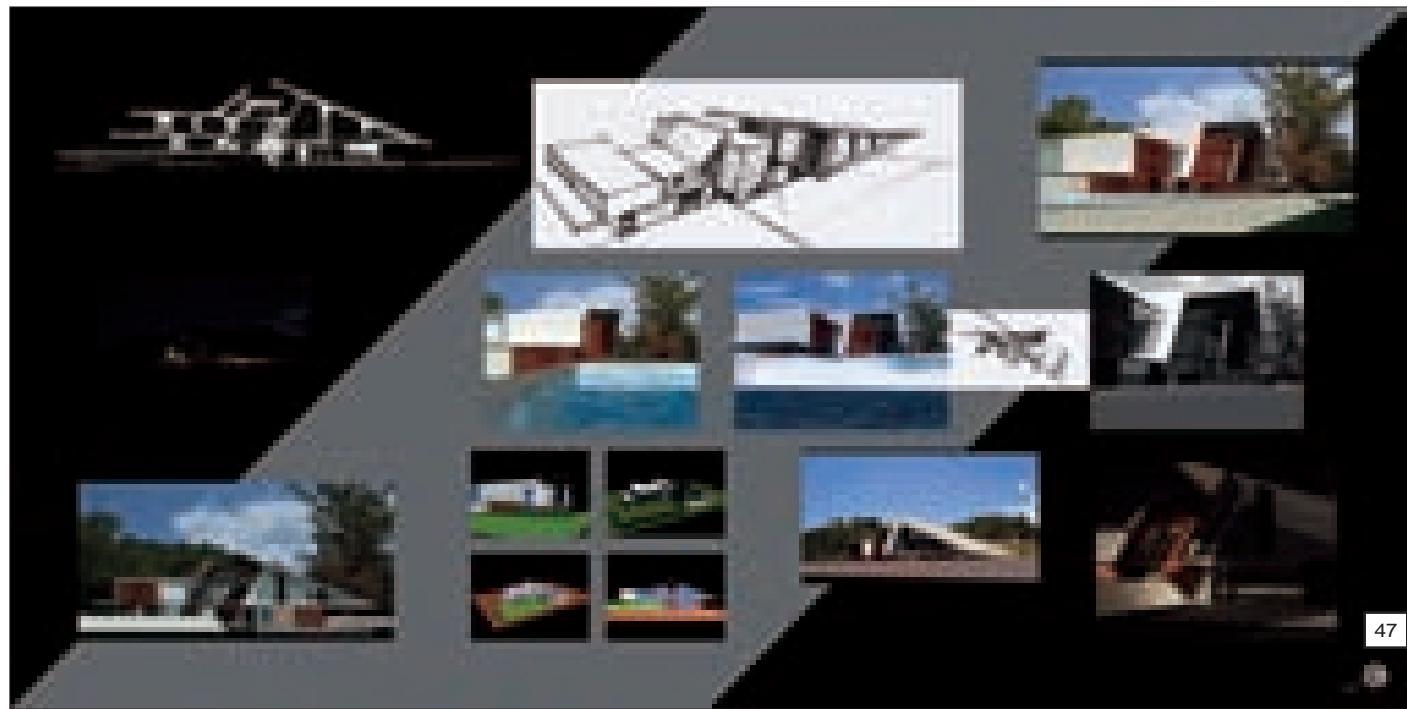
გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო, აგრეთვე, ირაკლი რაზმაძის გრაფიკულად შესრულებული არქიტექტურული ჩანახატების სერია.

© გამოფენაზე წარმოდგენილი ყველა ნამუშევარი დაცულია საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრში „საქპატენტი“.

PS. ირაკლი რაზმაძის, სულ პირველი პერსონალური გამოფენა, ოცი წლის წინ გაიმართა მოსწავლეთა სასახლეში. მაშინ ის ექვსი წლის, 47-ე საჯარო სკოლის, I კლასის მოსწავლე იყო.

ოცი წლის წინ ირაკლიმ ნამდვილად არ იცოდა, რომ პროფესიად არქიტექტურას აირჩივდა, მაგრამ მისი ნახატების თემა თავიდანვე იყო შენობები, მშენებლობა, სამშენებლო ტექნიკა და მათგან შემდგარი უაღრესად საინტერესო კომპოზიციები. მნახველები დღესაც გავიირვებით იხსენებენ ექვსი წლის ირაკლის პერსპექტივის თანდაყოლილ ხედვას მის საოცარ ნახატებში.

ახალგაზრდა არქიტექტორი მადლობას უხდის გალერეა „უნივერსას“ და უურნალ „სტილს“ გულისხმიერებისთვის და უანგარო თანადგომისთვის.

საერთაშორისო ფორუმი "მწვანე დღეები საქართველოში"

აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის თბილისის სახელმწიფო სამსახურო აკადემიის არქიტექტურის ფაკულტეტის და საქართველოს ლანდშაფტის არქიტექტორთა ასოციაცია „გალა”-ს ორგანიზებითა და ინიციატივით 2015 წლის 8-9 მაისს ქ. თბილისში პირველად გაიმართა სა-

ერთაშორისო ფორუმი „მწვანე დღეები საქართველოში”. ფორუმში მონაწილეობდნენ საქართველოს, იტალიის, რუსეთის, უკრაინის, და სხვა ქვეყნების წამყვანი სპეციალისტები არქიტექტურის, ლანდშაფტის, გამწვანების, ენერგოეფექტურის და მონათესავე სფეროებიდან.

მონაწილეები:

1. თინაონი ხიმშიაშვილი - დოქტორი. სამსახურო აკადემიის ლინდშაფტის არქიტექტურის მაგისტრატურის მიმართულების ხელმძღვანელი. საქართველოს ლანდშაფტის არქიტექტურის „გალას“ პრეზიდენტი

2. გიგა ბათიაშვილი. აკადემიკოსი არქიტექტორი. თსსა პროფესორი

3. გულნარა ასათიანი. აკადემიკოსი. ლანდშაფტის არქიტექტორი. თსსა მოწვეული პროფესორი

4. თემურ ბოლოთაშვილი - ქ. თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურის უფროსის პირველი მოადგილე

5. ინგა ფხალაძე - პროექტი „დაბალემისიებიანი განვითარების სტრატეგიების შესაძლებლობათა გაძლიერება/სუფთა ენერგიის პროგრამა“, პროექტის ხელმძღვანელის მოვალეობის შემსრულებელი.

6. ლევან ხმიადაშვილი - პროკრედიტ ბანკის წარმომადგენელი

7. მარიო ბონიჩელი - ლანდშაფტის არქიტექტორი. იტალია Mario Bonicelli

8. ირინა სავატეევა - ფესტივალი „ბალები და ადამიანები“ პრეზიდენტი. რუსეთი Irina Savvateeva

9. ელენა მარკიტანოვა - ბალების დიზაინერი, უურნალისტი. რუსეთი Elena Markitanova

10. ეკატერინა პეტროვა - ბალების დიზაინერი. რუსეთი Ekaterina Petrova

11. ოლიონა კრავეტსკა - ლანდშაფტის განათების სპეციალისტი. უკრაინა Olena Kravetska

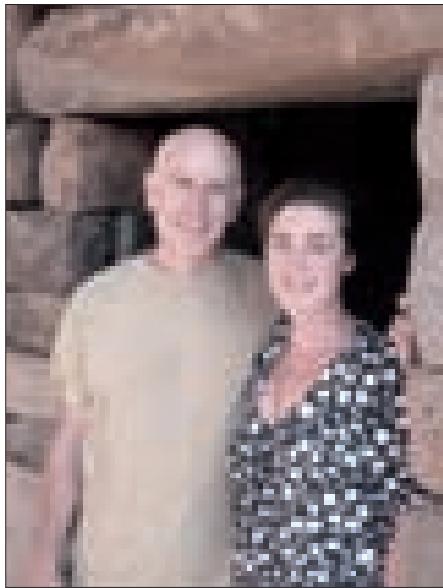
ფორუმს ასევე ესწრებოდნენ: თბილისის ბოტანიკური ბალის დირექტორი და თანამშრომლები. თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სამსატერო აკადემიის არქიტექტურის ფაკულტეტის, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლანდშაფტური არქიტექტურის ფაკულტეტის, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ბიოლოგიის ფაკულტეტის და საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული მებალეობის კოლეჯის სტუდენტები. ასევე, თბილისის სამუალო სკოლების ეკო კლუბის წარმომადგენლები.

სტუმრები გაეცნენ მსოფლიოში მიმდინარე ლანდშაფტური არქიტექტურის პროცესებს. შეიმუშავეს მომავალი გეგმები და გამოთქვეს საქართველოსთან თანამშრომლობის სურვილი.

ფორუმი მიზნად ისახავდა ლანდშაფტური არქიტექტურით დაინტერესებულ საზოგადოება გაუზიარონ გამოცდილება და გააცნონ ერთმანეთს საქართველოსა და მსოფლიოში მიმდინარე პროცესები, სიახლეები აღნიშნულ სფეროებში. ღონისძიება ხელს შეუწყობს უცხოელ კოლეგებთან თანამშრომლობის გაღრმავებას და ახალი სამომავლო გეგმების განვითარებას.

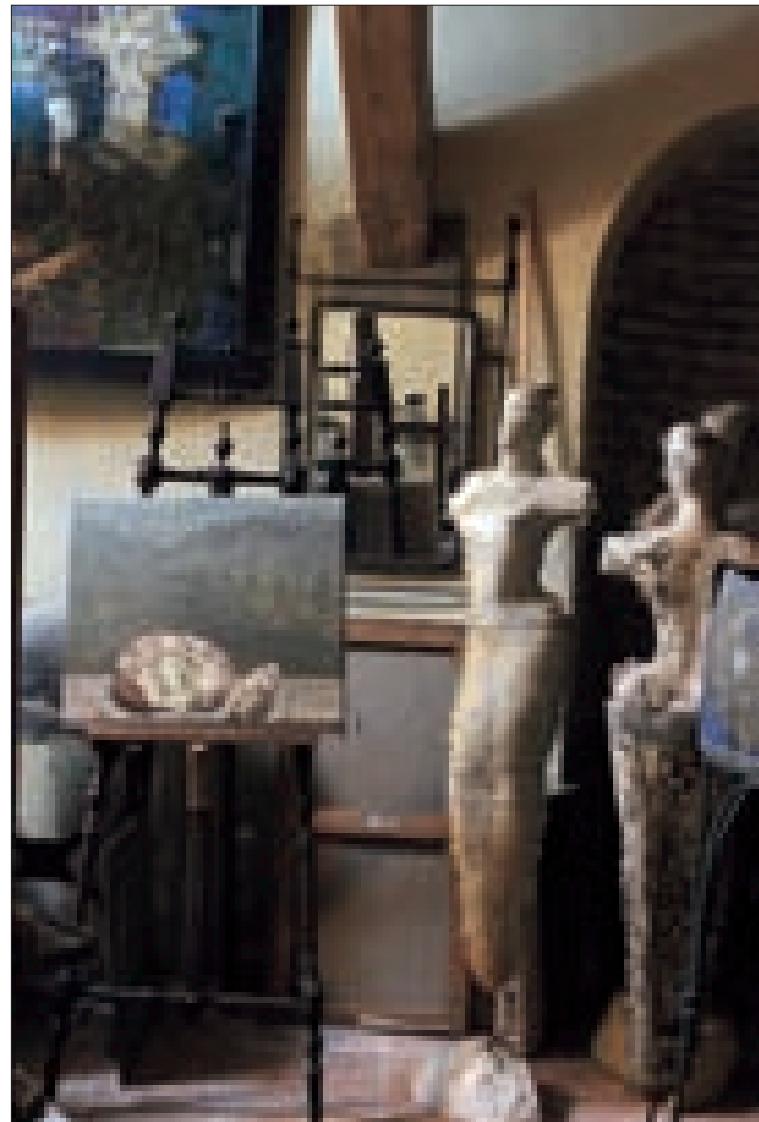
მხატვრების სახლი

ოთარ ვეფხუაძე და ია გიგოშვილი

თბილისის მშენებელ გარეუბანში ოთარ ვეფხუაძის, ია გიგოშვილის და მათი შვილების – ერეკლეს და გიორგის, და მათი შვილიშვილების სახლი – სახელოსნო – შემოქმედებითი „კარმიდამო“ – ბუნებაში აღმოცენებული ოთხგანზომილებიანი გამოფენა – მოძრავი პერფორმანსია განთავსებული.

„არაჩვეულებრივი გამოფენის“ შინაარსობლივად რთული და შთამბეჭდავი ექსპოზიციის მთლიანობა პორტონტალურად და ცალკეულ მოდულურ ელემენტებადაა დასწევრებული, ნუ, ეს, როგორც უნდა დაიწეროს, (აღბათ), მაგრამ სინამდვილეში ... აქ სიცოცხლეა, განუწყვეტელი შემოქმედებითობაა, ყველაფერი მოძრავია

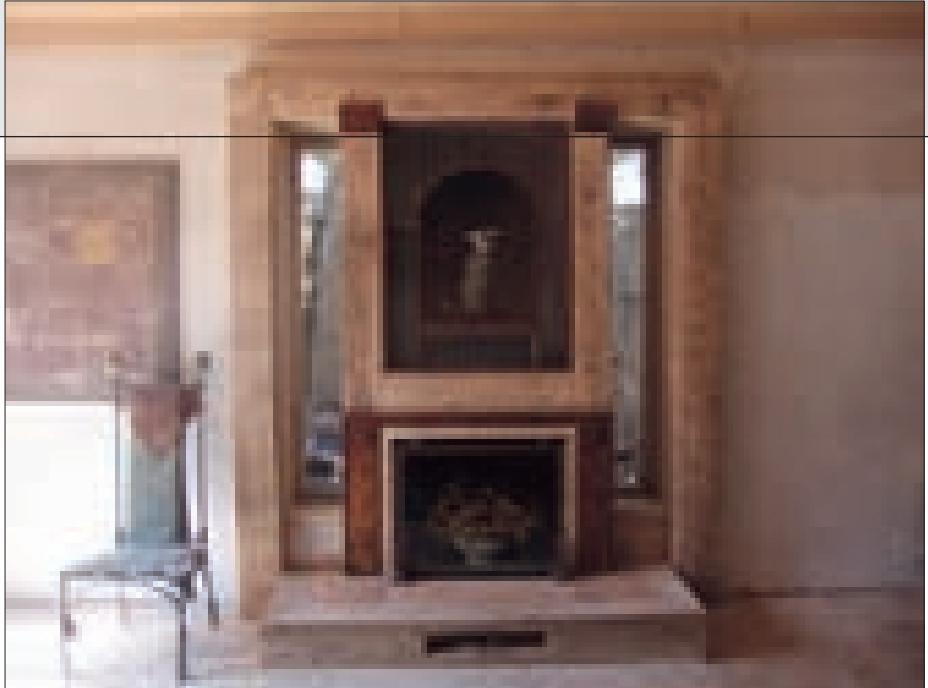
და აქ მოხვედრისთანავე გიჩნდება სურვილი, რომ აუცილებლად უნდა შექმნა, იმუშაო... ხალისით, მონდომებით, სულ...

აქაურობის აღსანერად გონებაში ახალი, ჯერ არარსებული სიტყვები და ეპითეტები თავისთავად მოდის... აქედან წასვლა აღარ გინდა და, ამიტომ, არაბუნებრივად ჩქარობ... ხელი, რომ არ შეუშა-

ლო აქაურობას, მხატვრებს, შემოქმედებას, გარემოს...

სახლში – სახელოსნოში უამრავი საგანი, აქსესუარი და ფერთა არეალია ... თითოეული მათგანი შედევრია, უთუოდ... უამრავი რაკურსა და ყოველი მათგანი ზუსტად, მაშინ ჩნდება წინა პლანზე, როცა მოისურვებ ...თითქოს განათე-

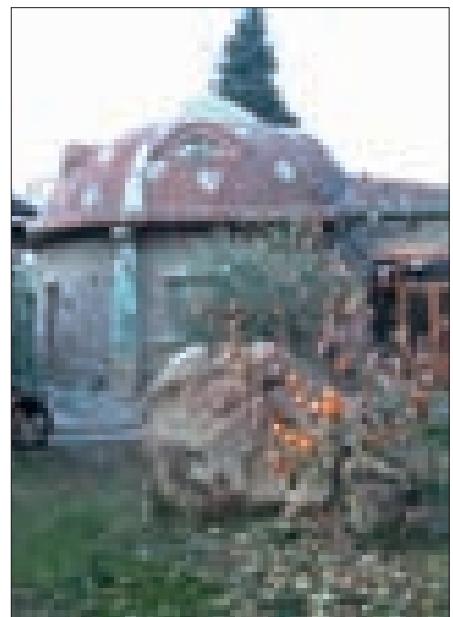

არა, ისევ, თავიდან დავიწყებ – უზარმაზარ, არაჩვეულებრივ სკულპტურაში – ოთარ ვეფხაძის მიერ შექმნილ სახელოსნოში – ვათვალიერებ მხატვრების – ოთარის და იას არაჩვეულებრივ ნამუშე-

კო დაფა და მაგიდა – ოთარის შესრულებულია...

მერე, ნელ-ნელა, საუბრით, გადავდივართ სახლში (აქ გიორგის მეუღლე გვხვდება) სადაც, გათვლილა ყოველი,

ბულ გადასაალებ მოედანზე იმყოფები, ირჩევ რომელიმე მონაკვეთს და ებმები „თამაშში“ – მხატვარი იწყებს ქმედებას..., არა – შემოქმედებას... და ის, ერთადერთია – მთავარი როლის შემსრულებელი.

ვრებს – ნახატებს, კერამიკულ, მინის, მინანქრის და სხვა მასალისგან შექმნილ ნაკეთობებს, იას მიერ, ახლახანს შექმნილ ჭალრაკის ფიგურებს (მასალა: ვერცხლი, იქრო, ძვირფასი ქვა). მათვის საჭადრა-

თითქოს შემთხვევითი დეტალი და ნიუანსი, თითოეულ კუთხეს თავისი ხასიათი აქვს, თითოეულ მონაკვეთი დასრულებულია, თუმცა აბსოლუტურად მზადაა კვლავ გარდაქმნისთვის...

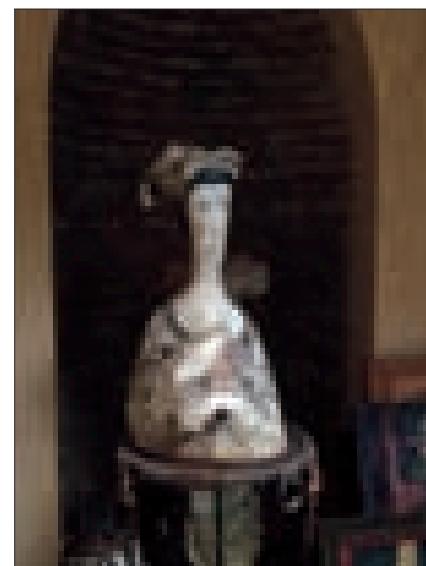

ისევ, მწვანე ეზოში ვართ (ძალიან ბევრს ვლაბარაკობ), ჩემს ახლოს ორი პატარა, ფეხშიშვლა ბიჭი ბუღრაობს (ალექსანდრე და ნიკოლოზი, მათთან დედიკოა – ერეკლეს მეუღლე) – გულს მიფორიაქებენ...

მივემართებით გიორგის სამფლობელოსკენ, ის მუშაობს – ქმნის არაჩვეულებრივ საიუველირო ნაკეთობებს (სიტყვა „არაჩვეულებრიც“ – კვლავ დავწერ და სამომავლოდაც ვრცლად წარმოგიდგენთ გიორგის და ერეკლეს შემოქმედებას). აქაურობას, გიორგიმ, ხუმრობით, „პირი-მზე“ (გახსოვთ, ალბათ, თბილისში იყო დიდი სახელოსნო, ასეთი სახელწოდებით, სა-დაც კარგი ოსტატები მუშაობდნენ) და-არქვა – მართლაც, აქ, „სახელოსნო კომპლექსის“ ის მონაკვეთია, სადაც, ნებისმიერი, ერთი შეხედვით, დაძველებული, თუ „წყობიდან გამოსული“ ნივთი ახალ სიცოცხლეს იძენს და არა მარტო...

...შევდივართ „კარმიდამოს“ სიღრმეში, ირგვლივ სულ სიმწვანეა, ულამაზე-სი მცენარეები... იშვიათი ხეხილი... სიმწვანის სიღრმეში ოთარ ვეფხვაძის ძმა – ხეზეკვეთის ოსტატი, სასწაულს სჩადის – ხის, არაჩვეულებრივი ცხენი გამოუქანდაკებია...

„მხატვრების სახლთან“ დამშვიდობებამდე, ყველა ერთად, მათი ვენახის სანახავად მივდივართ. გზად, ბაღში მოფუსტუსე ქალბატონი ნათელა – ოთარის დედა გვხვდება...

ანგელოზებით შექედილი რკინის ჭი-
შკრით, ვენახში შევდივართ. აქ თორმე-
ტი ჯიშის ვაზის (საფერავი, რქანითელი,
თავკური, ჩინური და სხვა) პლანია გა-

მარმარებული. მეღვინეობამ – ერებუ
გატაცებამ – სერიოზული ხასიათი მიიღო
და უკეთ რამდენიმე წელიწადია, როგორც
მეღვინე, იღებს მრავალფეროვანი არომა-

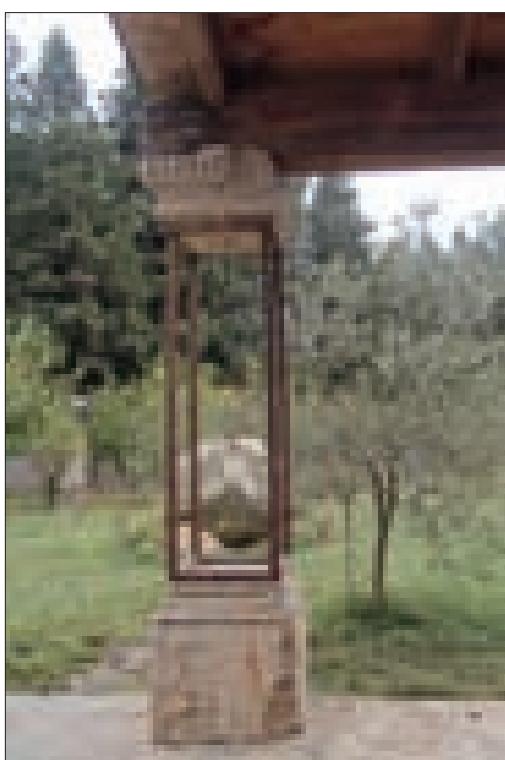

ტით გამორჩეულ, საუკეთესო ღვინოს – „ერებუ“. ეს ღვინო, პატარა სასტუმროს – Artists Residence – ს ე.წ. სავიზიტო ბარათია. სასტუმროს დიზაინი ოთარ ვე-
ფერების შექმნილია. იგი, სამ არაორდი-
ნალურ აპარტამენს მოიცავს სტუმარი
მხატვრებისთვის. სასტუმრო – Artists Resi-
dence – მდებარებს ძველ თბილისში, თე-
ლეთის ქუჩაზე. ეს, ის „სახლია ხარფუ-
ში“, სადაც, ადრე ქმნიდნენ შედევრებს ოთ-
არი და ია (თუმცა, მას, განახლებული ამ-
ბლუით, კვლავ გავეცნობით, მალე).

გამომაცილეს მასპინძლებმა... დავტო-
ვე „მხატვრების სახლი“, წამოვედი აღტა-
ცებული... მაინც ვერ გადმოვცემ, იქ ნა-
ნახს... ამ არა ჩვეულებრივი ადამია-
ნებზე ბევრი უნდა ითქვას, დაინტერის...
ისინი სილამაზე, სიკეთეს ქმნიან...

ნინო ლალიძე

XYZ - პალიტრაზე

პროექტის ავტორი: მაია წერეთელი

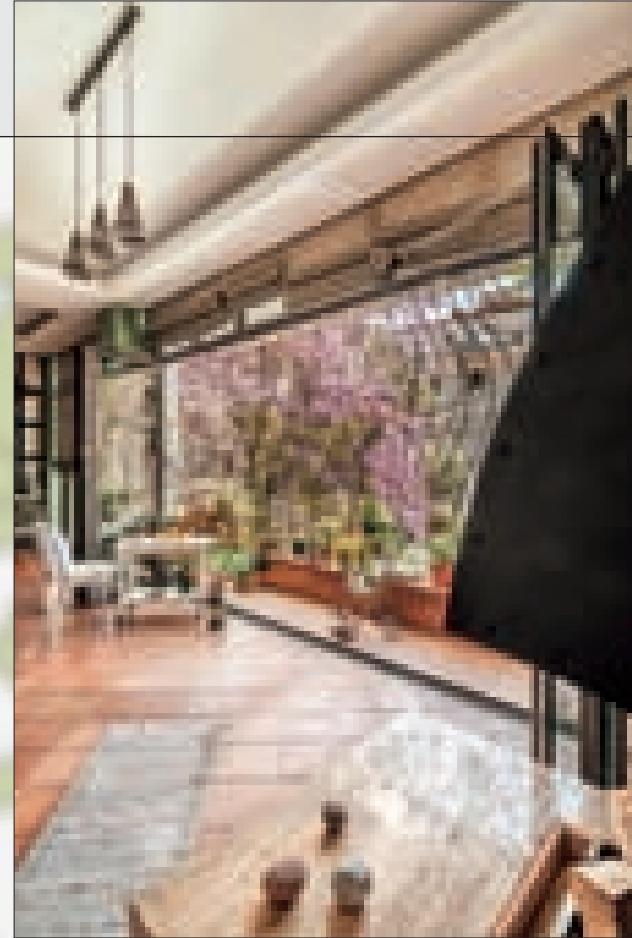
მდებარეობა: საქართველო, თბილისი - ლამაზი სახლი!!! (სოლოლაკი)
საერთო ფართი: 230კვ.მ
ფოტოგრაფი: რაფაელ არზუმანიშვილი.

ოთხსართულიანი სახლის მე-2 სართული, რომელიც თითქმის თავიდან აშენდა. სამუშაოები შესრულდა ძველი სამშენებლო ტექნოლოგიებით - გამოყენებული იქნა ძველი ტიპის სამშენებლო შასალა. ინტერიერის ცალკეული, დიზაინერული მონაკვეთი თუ ფრაგმენტი უშუალოდ ხელით იქნა შესრულებული (კედელი, ბუხარი და ა.შ.) იატაკი მოწყობილია აურიკული კუმაროთი, საავტორო კედელი - ველვეტექსით.

ინტერიერში გამოყენებულია მხოლოდ ბუნებრივი - სამშენებლო, მოსაპირკეთებელი და ტექსტილური მასალა.

ფურინიტურა წარმოდგენილია ცნობილი ბრენდების სახით: სავარძლი - Nicole de angeli; საწოლი - De lagnese-bohema; დაბალი მაგიდა-ბარი - Modenese gastone; დივანი - Rigo Salotti; სკამები - Arte casa; მაგიდა - Ton; ბარი - Tosato და სხვა.

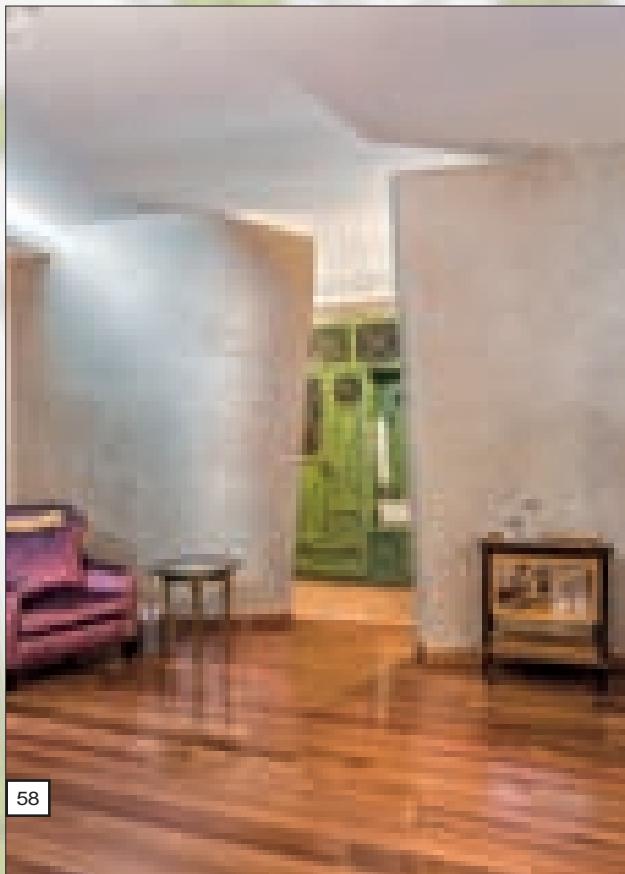

ყველა(ფერი) ინტერიერის დიზაინისთვის

ფერებით სავსე პალიტრა

ფუნქცია> ერგონომიკა> კონსტრუქცია> ტექნიკური მხარე> პრაქტიკულობა> ესთეტიკურობა> დიზაინი
კონტრასტები ინტერიერის დიზაინში

ძველი-ახალი ფერები სოლოლაკში

ინტერიერის დიზაინი დისასტაილის პლატფორმა!!!

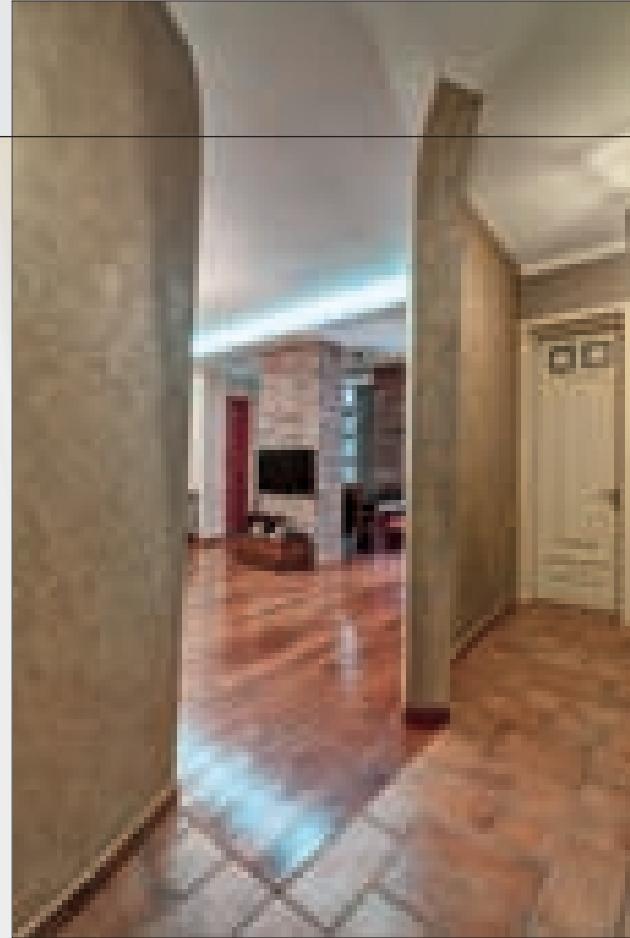
გე, ფერი, ფორმა და დიზაინ!

დიზაინი ყოველდღიურობაში
ძველი სახლის სურნელი!
ძველი სახლის ახალი სიცოცხლე
ძველი სახლის ახალი ფერები

ფერიდან ნამოსული ფორმა

დიზაინის ძირითადი კომპლექსური

ფორმიდან წამოსული ფერი

პალიტრიდან გადმოსული დიზაინი

პალიტრიდან გადმოსული ფერთა სურნელი სოლოლაკში
ფერთა ზემი ინტერიერში

აყვაველება, ფორმა, ფერი და ტრადიციები

კონტრასტები და ჰარმონია დიზაინში ფერთა დღესასწაულლი ინტერიერში

არქიტექტურასთან შერწყმული დიზაინი თამამი გადაწყვეტილებები ინტერიერის დიზაინში

ფერი და განეკუბა

შორენა წილოსანი

დაბადა 1978 წლის 29 მარტს.

1995–2000 წწ. სწავლობდა და დაამთავრა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის ფაკულტეტი, სპაეციალობა „არქიტექტორ–დიზაინერი“. სწავლის პერიოდში მონაწილეობა მიიღო მრავალ არქიტექტურულ კონკურსსა და პროექტში:

1998 წელს გახდა ქ. სერე–პონტუაზის (საფრანდეთი) საერთაშორისო არქიტექტურული კონკურსის გრანპრის მფლობელი.

2002–2006 წწ. სწავლა განაგრძო ქ. მოსკოვის არქიტექტურული ინსტიტუტის (MAPXII) მაგისტრატურაში, ხოლო შემდგომ დამთავრა ამავე ინსტიტუტის ასპირანტურა.

2002–2004 წწ. მოსკოვის სამეცნიერო–კვლევით და საპროექტო ინსტიტუტში (ГУП МНИИП МОСПРОЕКТ-4) მუშაობდა წამყვან არქიტექტორად.

2004–2006 წწ. მუშაობდა მოსკოვის კერძო არქიტექტურულ ბიუროში („АРХИТЕКТУРНОЕ БЮРО ОЛЬГИ ПАРШИНОЙ“) პროექტის მთავარ არქიტექტორად. აღნიშნულ პერიოდში მისი ხელმძღვანელობით და მონაწილეობით დაპროექტდა და განხორციელდა მრავალი პროექტი, როგორც მოსკოვში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ.

2002–2013 წწ. აქტიური მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო არქიტექტურულ კონგრესსა თუ სემინარში (საბერძნეთი, უნგრეთი, საფრანგეთი, იტალია, გერმანია).

2013 წელს გახდა „არქიტექტურის II საერთაშორისო ფესტივალის“ და საერთაშორისო არქიტექტურული კონკურსის „არქიტექტურული პრემია 2013“–ის (ნომინაცია „ააცხოვებელი ინტერიერი (რეალიზებული)“ ლაურეატი (თბილისი, საქართველო).

2006 წლიდან არის საერთაშორისო არქიტექტორთა ანსამბლების წევრი EASA.

2007 წლიდან წარმატებულად მუშაობს საქართველოში.

საცხოვრისალი გინა ფასიაზებილი შეჩახი, მანიუს
RESIDENTIAL ON PALIASHVILI STR. TBILISI

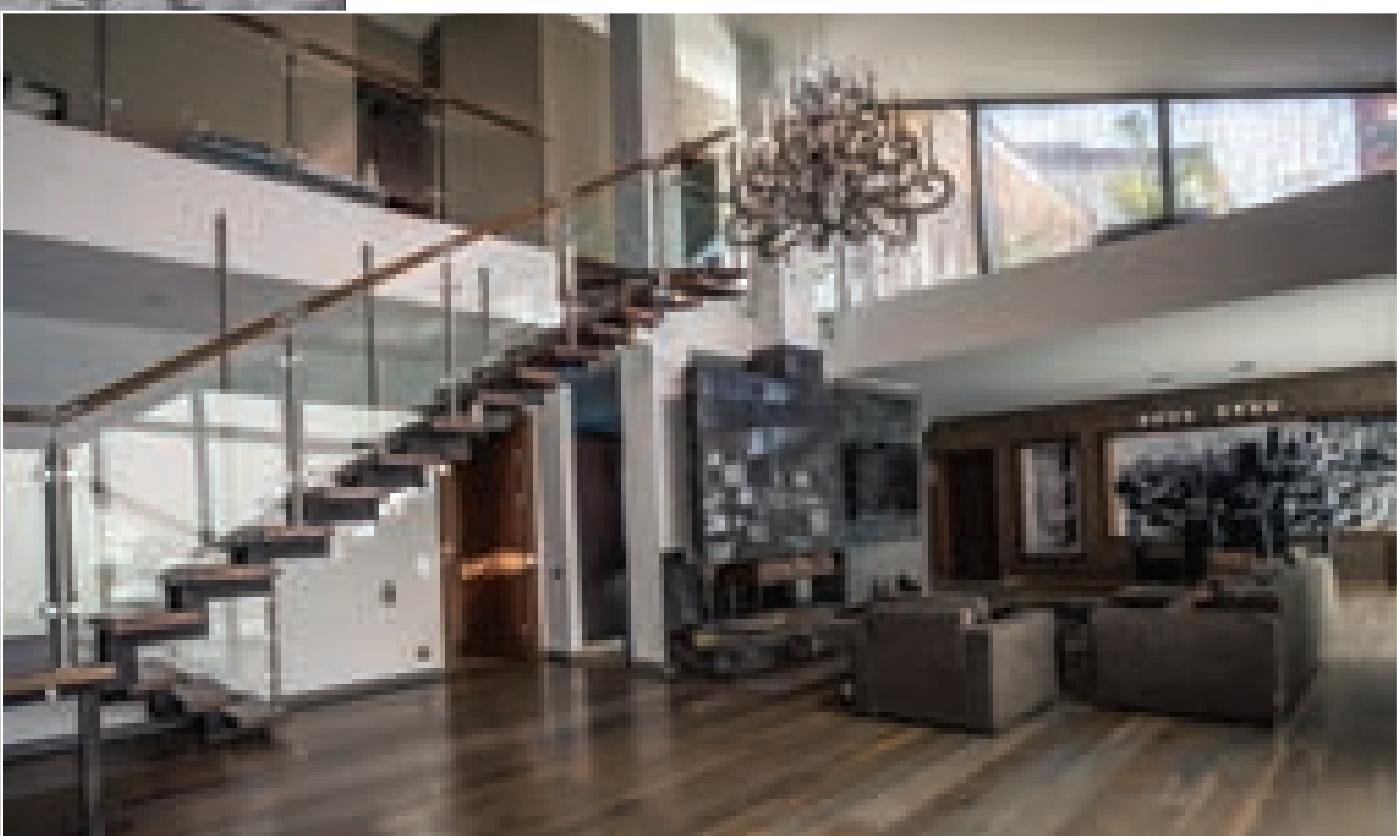

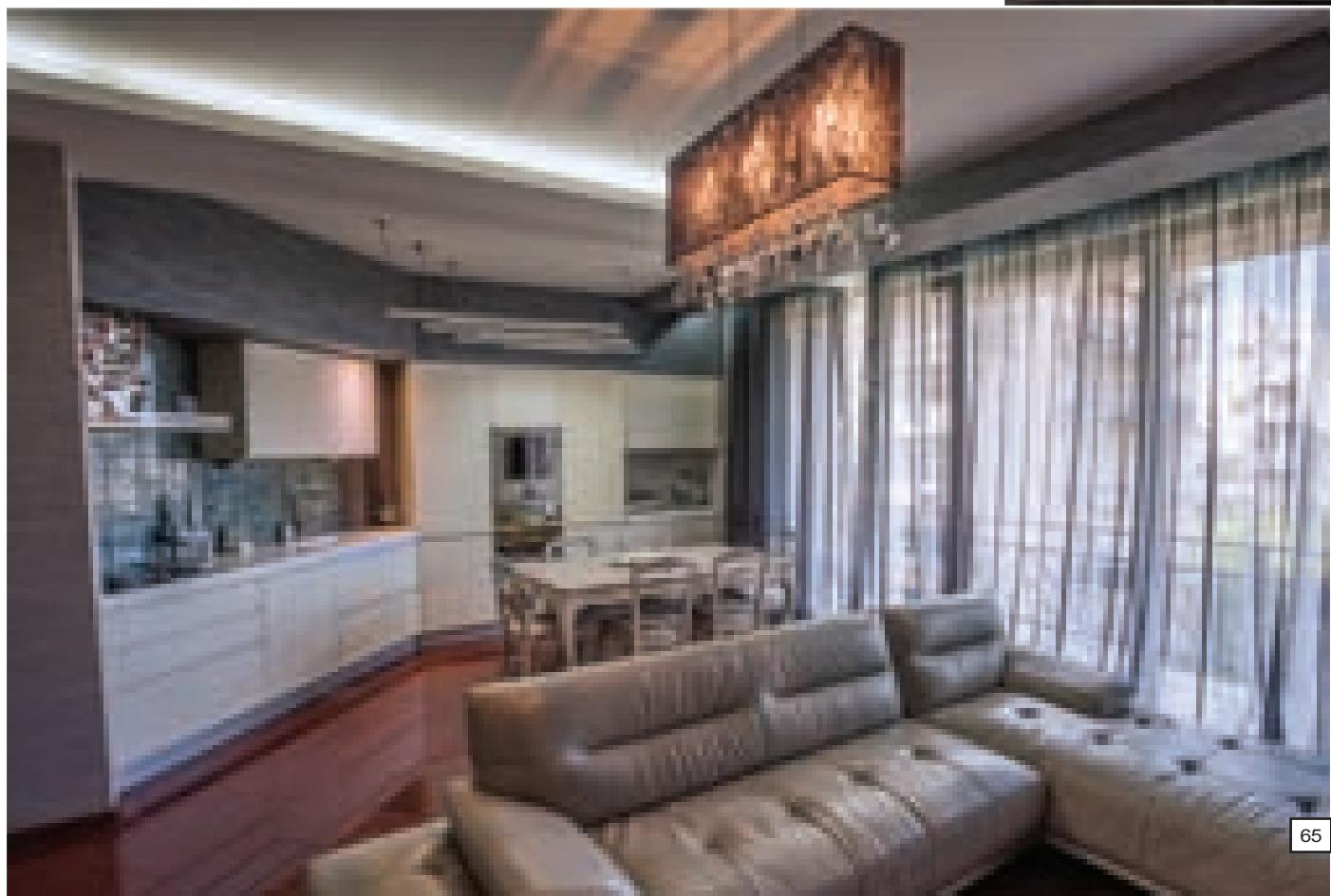
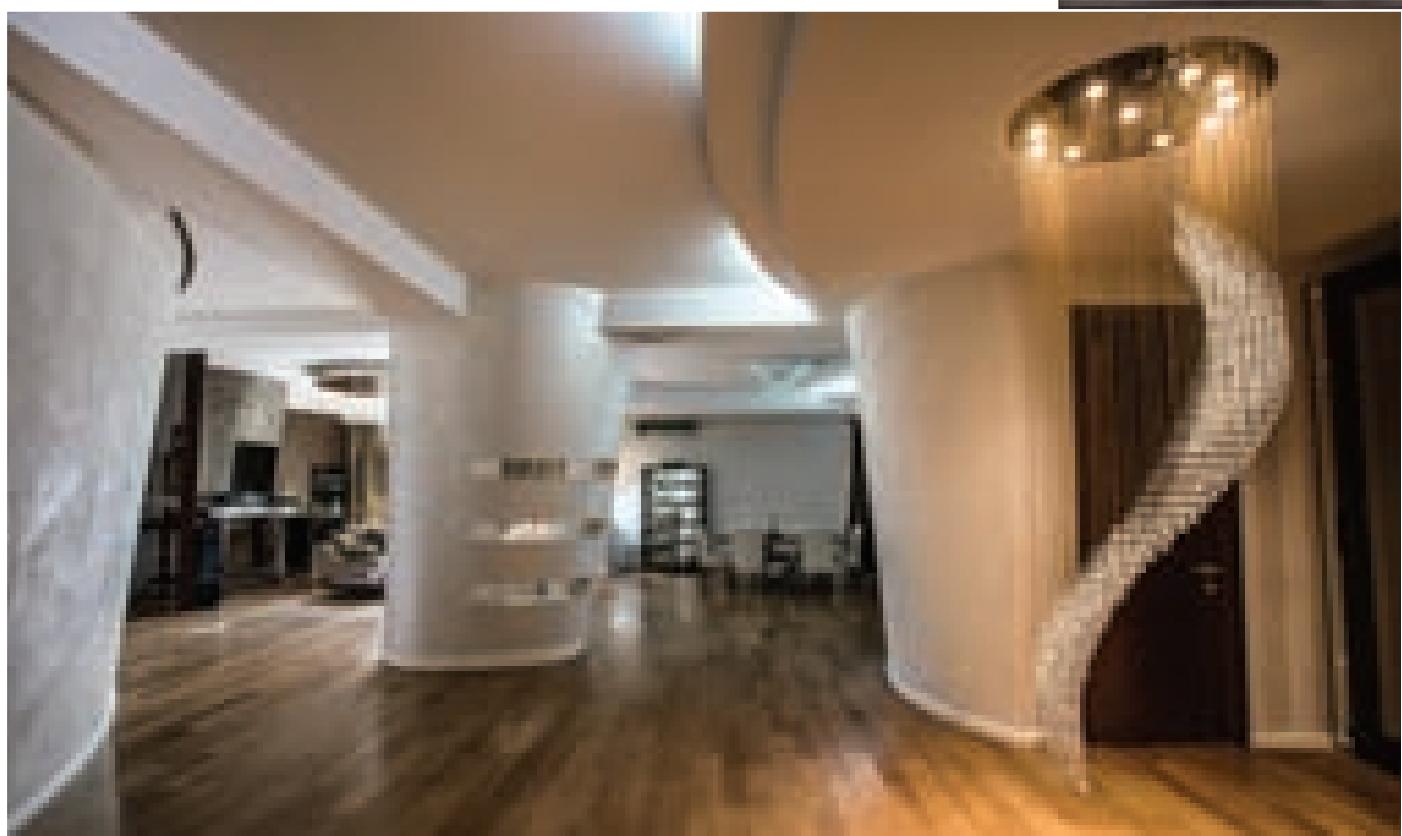

Tbilisi Art Design

ARCHITECTURE • INTERIOR DESIGN • BUILDING & RENOVATION MANAGEMENT

Shorena Tsilosani

Shorena Tsilosani, born on March 29 1978, graduated from the Faculty of Architecture of the Georgian Technical University with a diploma of Architect Designer in 2000. During the student years, Shorena Tsilosani took part in numerous architectural competitions and projects, including Cergy-Pontoise International Architectural Competition in 1998, at which Shorena won the Grand Prix.

In 2002-2006 Shorena Tsilosani transferred to Moscow Institute of Architecture, where she obtained her Master Degree and took a course of graduate studies.

In 2002-2004 Shorena Tsilosani worked as Chief Architect in Moscow Research and Design Institute for Culture, Recreation, Sports and Health Mosproekt 4.

In 2004-2006 Shorena Tsilosani worked as project managing architect in the Architectural Office of Olga Parshina. During this period she directed and implemented numerous architectural projects in Moscow and other locations.

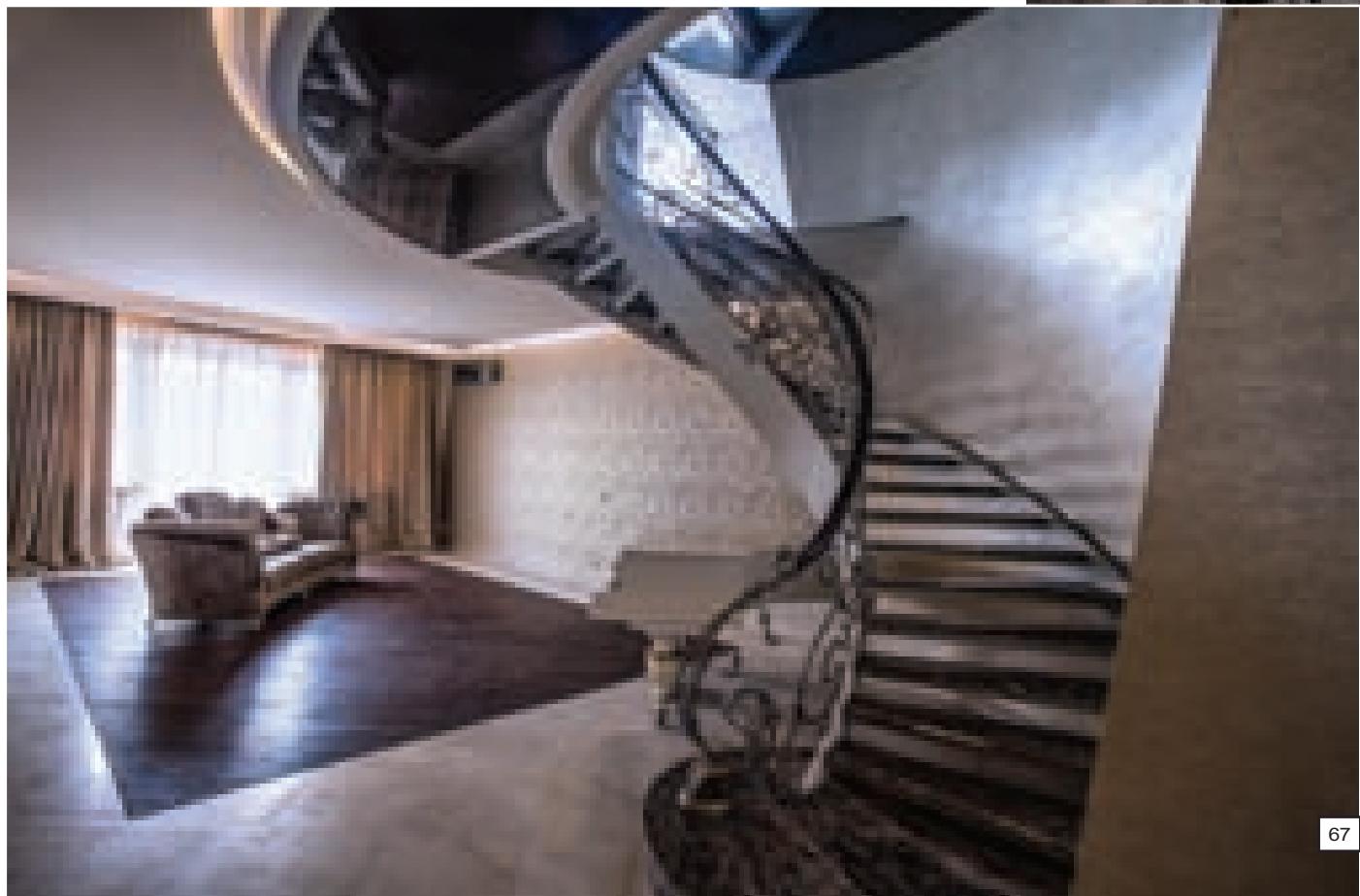
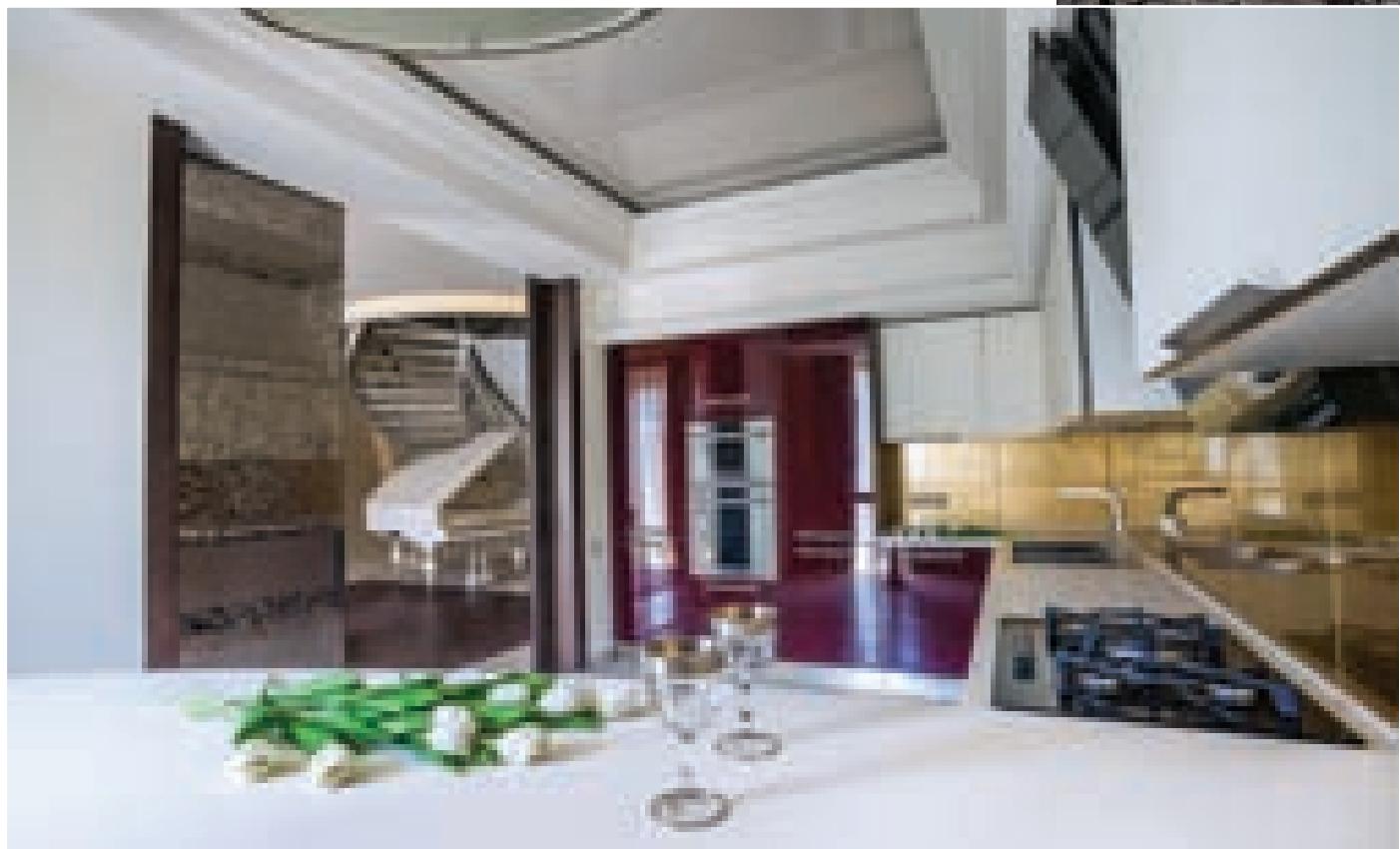
In 2002-2013 Shorena Tsilosani took active part in international architectural congresses and seminars delivered in Greece, Hungary, France, Italy and Germany.

In 2013 Shorena became a laureate of the 2nd International Festival of Architecture and international competition Architectural Award 2013 (nomination "Residential Interior Design").

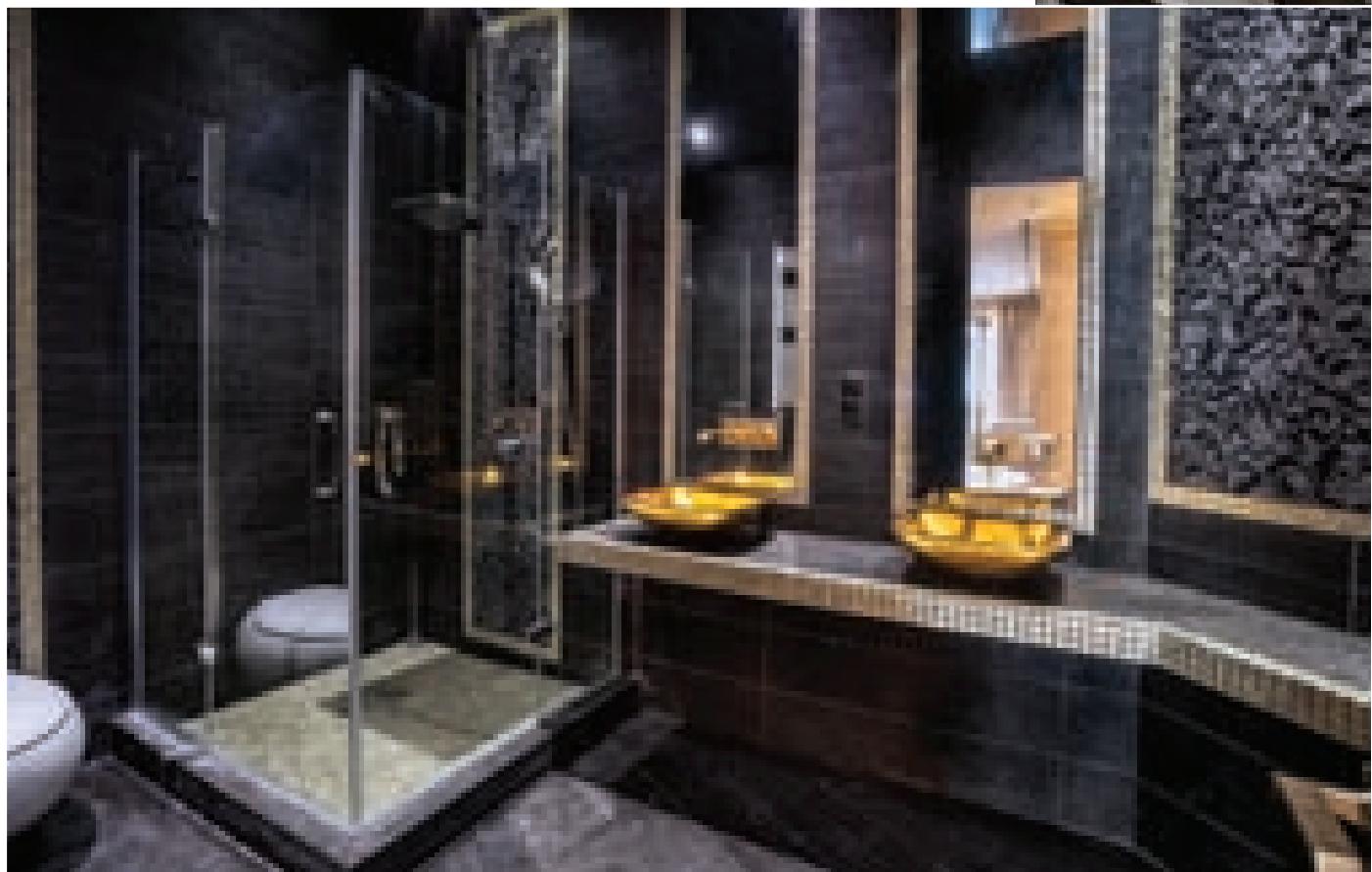
Starting with 2006, Shorena Tsilosani is member of EASA - European Architecture Students Assembly.

Since 2007 Shorena Tsilosani successfully works in Georgia.

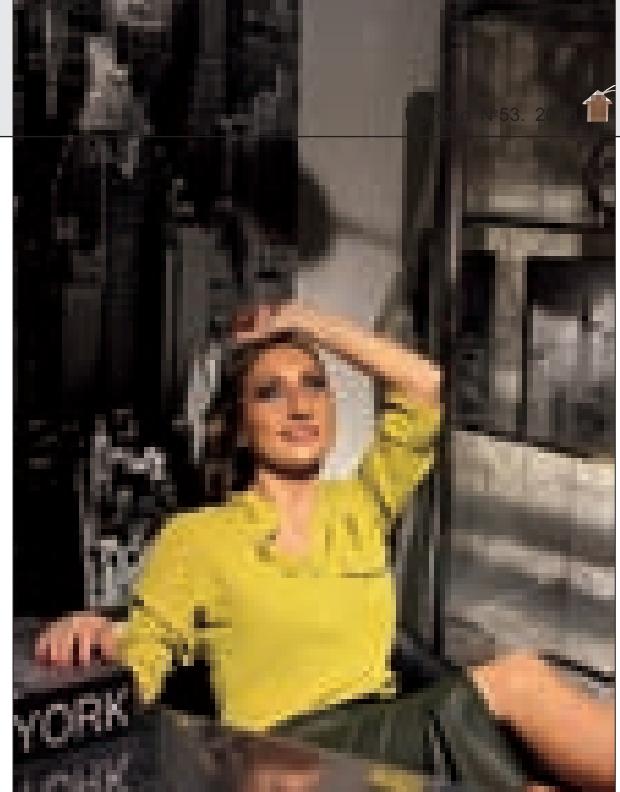

ევრო მაიდანი

თანამედროვეობაში გაცოცხლებულ ინტერიერში განთავსებული რესტორანი „ევრო მაიდანი“ (თბილისი, აღმაშენებლის გამზირი) დიზა- ნიერ თამარ კიკალეიშვილის იდეების და პროექტის ხორცებსში წა- რმოადგენს. ულაბაზეს სივრცეში თანამედროვე და ტრადიციული არ- ქიტექტურის დეკორის ყოველი ფრაგმენტი მნიშვნელოვან დატვირთვ- ას იღებს. დიზაინი ინდივიდუალურია და აბსოლუტურად განსაზღვრუ- ლი ფუნქცია გააჩნია. გამოყენებულ დეკორზე არ ბატონობს წუთიერი მოდა. ელეგანტურობა ნატიფ ნიუნსებშია განსხვაულებული. პროფესი- ონალიზმი ყოველ ფრაგმენტში შეიგრძნობა - სივრცის სწორად ორგა- ნიზაცია, ფერისა და მასალის ჰარმონია, ოსტატურად მოფიქრებული და გადანანილებული განათების დიზაინი, მოცემულ სათავსოთა საერ- თო სტილისტურ გადაწყვეტასთან შესაბამისი ფურნიტურა, გემოვნებ- ით შერჩეული აქსესუარები.... უზადო დიზაინი - საერთო იდეითა და თემით გამოთლიანებულ, ჰარმონიულ ინტერიერულ სახეს ქმნის. მასში დეტალურადაა გათვლილი ყოველი ნიუანსი და წარსულის „ინდივიდუ- ალურობა“ (ყოველივე კი, სივრცის დანიშნულების შესაბამის კომფორტს, სასიამოვნო და საინტერესო გარემოს განაპირობებს.

ნინო ლალიძე

Euro Maidan

The contemporary building boasts a Euro Maidan restaurant (David Agmashenebeli ave., Tbilisi) with elegant interior, designed by Tamar Kikaleishvili. Each fragment of modern and traditional architectural decoration bears special significance. The design is highly individual and specifically functional, distanced from up-to-the-minute trendy fashion whims, but elegant in a quiet and refined manner. Professional approach shows everywhere - in efficiently organized space, skillfully matched colors and textures, carefully planned lighting, stylistic solution of interior spaces, relevant furniture, tasteful choice of accessories... Flawless design, integrated by a general theme, forms an original interior space, offering comfort and pleasure.

NINO LAGHIDZE

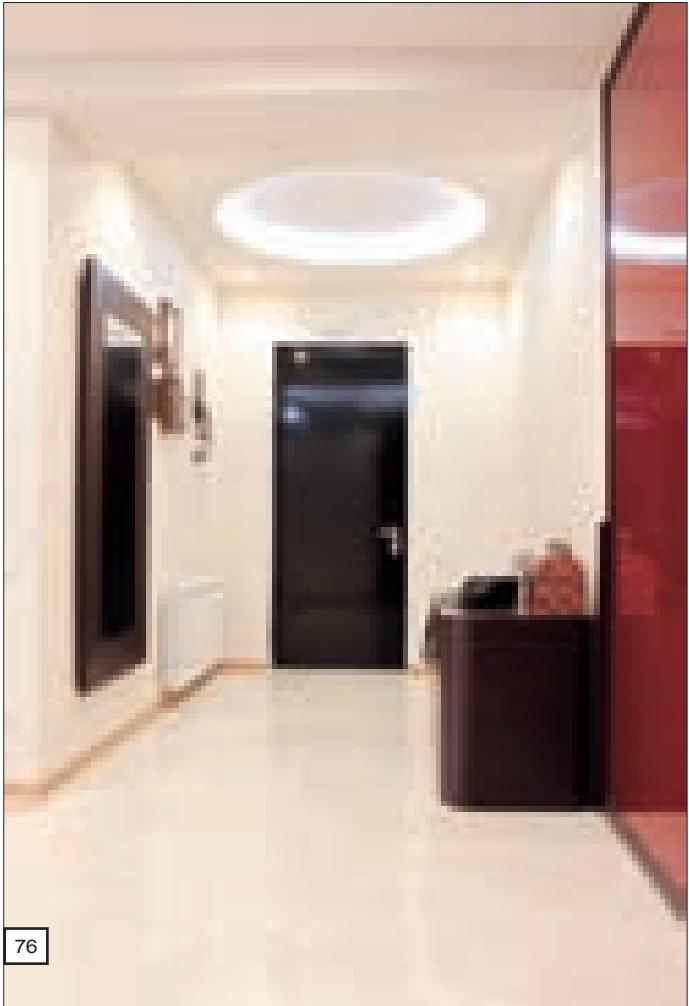

ჰარმონიული
მთლიანობა

წარმოდგენილი საცხოვრებელი ინტერიერი თბილისში, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე მდებარეობს. მისი ავტორი არქიტექტორი ალექსო კორკოტაშვილია. ავტორმა საკუთარი პროფესიული ინტუიციის არსებულ პირობებთან (ბინის მფლობელთა მოთხოვნების გათვალისწინებით) ადაპტირებით სახასიათო გარემო შექმნა. ინტერიერის მთლიანობის შთაბეჭდილება ერთიანი კომპოზიციური გადაწყვეტით, ზონიდან ზონაში გარდამავალი დეკორის მოტივებით, ერთი სიბრტყიდან მეორეზე ფერის გადათამაშებით, მოცულობით-პლასტიკური გადაწყვეტებით, ხაზებისა და ფიგურების დიალოგებითა და დიზაინერული რეფრენებითაა მიღწეული. მიუხედავად სტილისტიკური მთლიანობისა, სივრცის ყოველი მონაკვეთის ინდივიდუალურობა შენარჩუნებულია. დეკორის ფერისა და ფაქტუ-

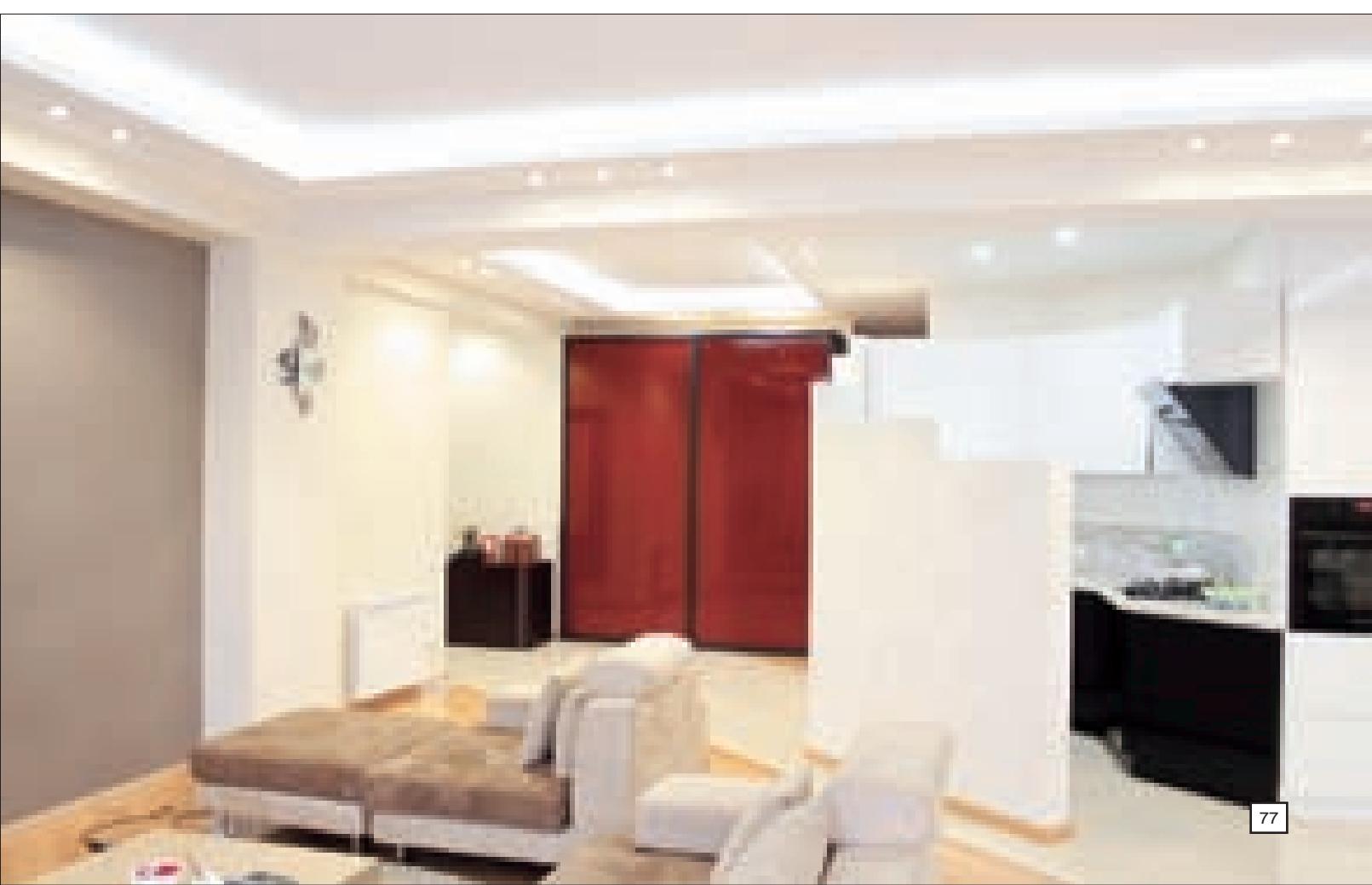
Harmonious whole

New residence in Tbilisi (Vaja-Pshavela ave) according to the project by architect Aleko Korkotashvili.

By adapting his professional intuition to the existing conditions the author succeeded in creating a characteristic environment. The impression of integrity in the residential interior is achieved due to a consistent compositional solution, subtle variety of decorations with skillfully placed highlights and colors changing from one surface to the other, dialogues of lines and figures and design refrains. In spite of stylistic integrity, every part of this interior retains individual features. Diversity of decoration colors and textures draws attention and varying intensity of lighting highlights the depth of form and color.

Professionalism is always manifested in attention to detail. In this residential interior this can be felt everywhere - in the choice of textures and accessories, in the little details highlighting the author's ideas, the confluence of which makes this space a harmonious integrity.

DIMITRI GELOVANI

მარტივი და სტილისტური

ავტორი: აჩეკუქუმიშვილი მანიშ ღიუშიშვილი (აჩეკუქუმიშვილი კომპანია Aum Architects)
ფოტო: ნოში გობჰავა

ქალაქი მუმბაი (ინდოეთი) მოკლებული არ არის მდიდრულ აპარტამენტებს. თუმცა წარმოდგენილი საცხოვრებელი სივრცე, თავისი დიზაინით და ესთეტიკური ფაქტორით კიდევ ერთ სასიამოვნოდ პრეტენზიულ გამომწვევას წარმოადგენს არსებულის მიმართ. ეს, პრეზენტაციებული დუბლექსის, ოთხი სამინებელი ოთახით, მდებარეობს ქალაქ მუმბაის Kalpataru Pinnacle-ში. მისი გახსნილი ექსპანსიური გეგმარება ვიზუალურად ესთეტიურ გარემოს ქმნის. საცხოვრებელი სივრცე 4200 კვ. ფუტს მოიცავს.

საცხოვრებელი, ინდოელ მენარეეს - ბატონ, კაპილ არაგვალის და მისი მეუღლის საკუთრებაა. მათ ორი შვილი - თო-

რმეტი წლის ვაჟი და 21 წლის ქალიშვილი ჰყავთ.

საცხოვრებელი სივრცის ავტორი, არქიტექტორი მანიშ ღიუშიშვილი (კომპანია Aum Architects-ს დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი) აღნიშნავს, რომ დამკვეთის მოთხოვნით, უნდა შეექმნა მარტივი, ვრცელი საცხოვრებელი გარემო, სადაც ყოველი მონაცემი, ოჯახის ნევრების გემოვნება-სამებრ უნდა ყოფილიყო გადაწყვეტილი, მაგრამ არ უნდა დარღვეულიყო ინტერიერული გადაწყვეტის ერთიანი სტილისტიკა. სწორედ, ამ დასახული ამოცანის გათავისებით შეუდგა არქიტექტორი მის გადაჭრას.

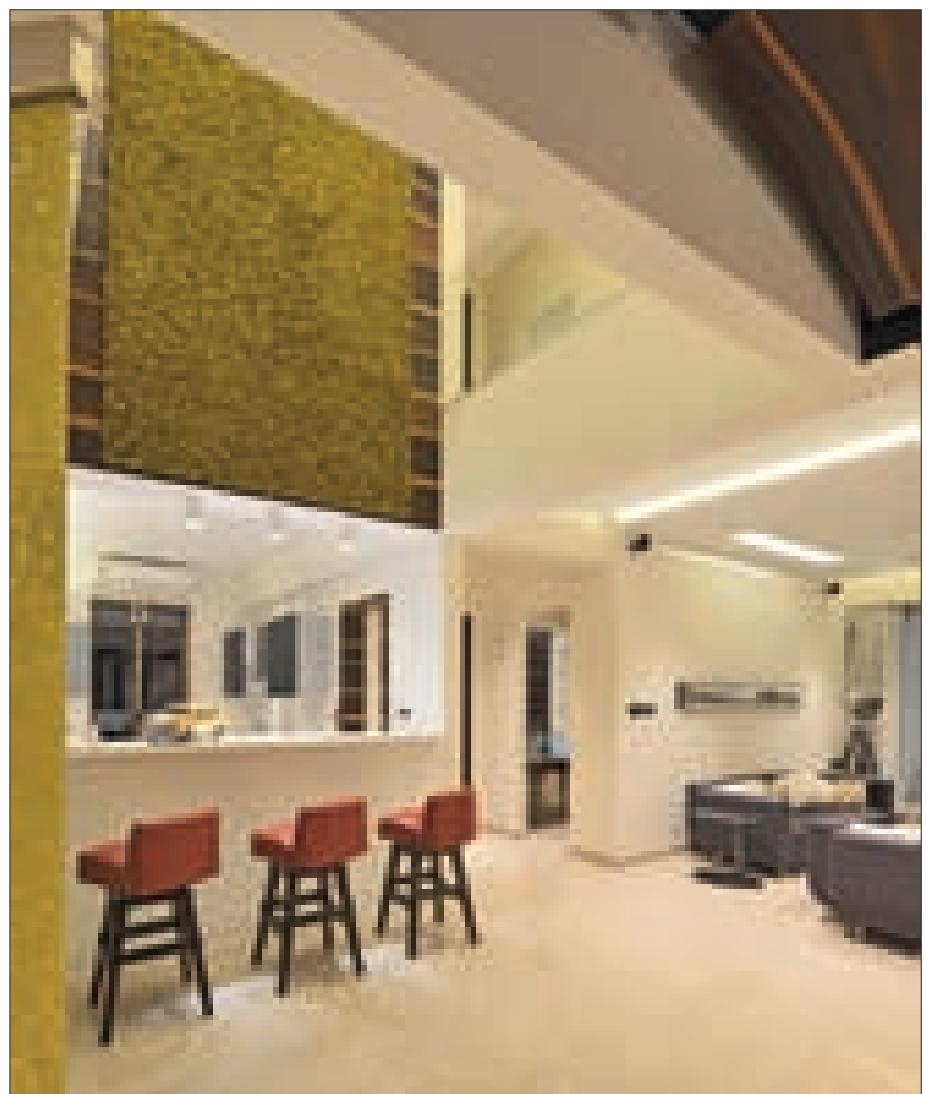
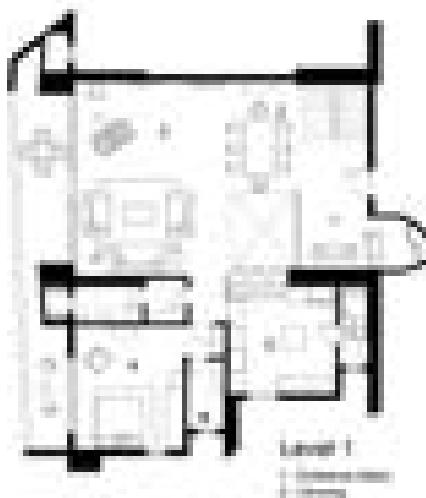
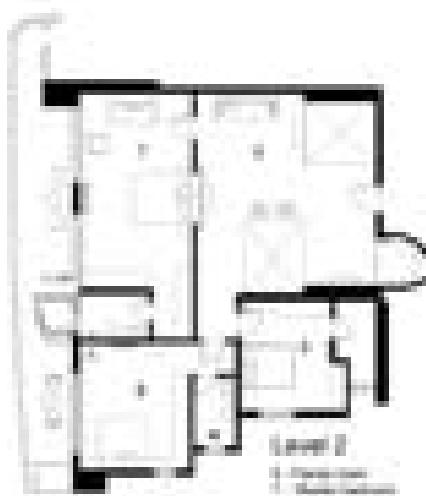
ტექსტი: მარინა კორეა

საცხოვრებელში ფუნქციურად ორგანიზებული, სრულყოფილი ფორმების ხარისხი, გასაზღვრულ და დამაჯერებელ ორგანიზმში ერთმანეთთანაა შერწყმული. განათება, ფერი, აქსესუარები, პროპორციები, მოძრავი გრაფიკა - მათი ერთობლიობით წარმოქმნილი არაორდინალური სივრცეები, ყოველ მოცემულ შემთხვევაში მოულოდნელ რაკურსებს ქმნიან.

ინტერიერის მშვიდ და რესპექტაბელურ გარემოში, სადაც დეტალების სიჭარბე ქაოსს არ იწვევს, ყოველი ელემენტი მნიშვნელოვანია. ხილული თუ უხილავი ბარიერებით შექმნილი მსუბუქი სივრცე ერთ მთლიანობად ალიქმება. თანამედროვე ფორმები და დახვეწილი ფერითი გამა, ზუსტად შერჩეული მოსაპირკეთებელი მასალა, ლამაზი ტექსტურა და ფურნიტურა სივრცის წარმომადგენლობითობას არპილებს.

ადვილი წარმოსადგენია, რა სასიამოვნოა ადამიანებისთვის აქ ცხოვრება და ურთიერთობა.

Simplistic yet Stylistic

Author: Ar. Manish Dikshit (Partner, Aum Architects)
Photographs: Noshir Gohai

In a city like Mumbai, there is no dearth of luxury apartments. However, the design and aesthetic quotient are the factors that sets them apart. This four bedroom duplex, located on the topmost floors of Kalpataru Pinnacle in Malad, Mumbai, has an open-plan layout with an expansive feel and is testament that thoughtful design can create aesthetically pleasing space. The 4,200 sq. ft. home is owned by steel manufacturer Kapil Agarwal and is inhabited by his wife, 13-year-old son and 21-year-old daughter. Speaking about the design aspect, Ar. Manish Dikshit, says, "The client wanted a minimalist decor with a heightened feeling of spaciousness as well as a distinct appeal and style for each room." With this brief in mind, Manish started conceptualizing the design of the apartment.

Text: Marina Correa

Realization stage of interiors design often yields certain deviations from the initial sketches.

The beauty of this designs exceeds aesthetic perception, developing on different planes and breathing a life of its own. Diversity of this beautiful, well-organized space and top quality of its refined forms are merged into a credible organism. Lighting, colors, accessories, proportions, mobile graphics - their integrity naturally forms unordinary spaces devoid of excess sophistication.

In the peaceful and respectable environment every element gains special importance. The light space interrupted by visible and imaginary barriers is perceived as an entity not only due to dominance of forms and refined colors, but also because of precisely matched finishing materials, fine textures and furniture.

ქალთა კავშირი რეა

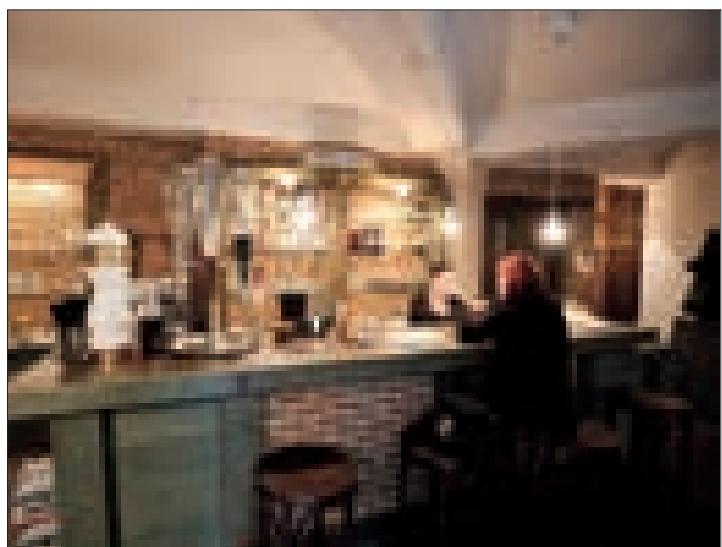
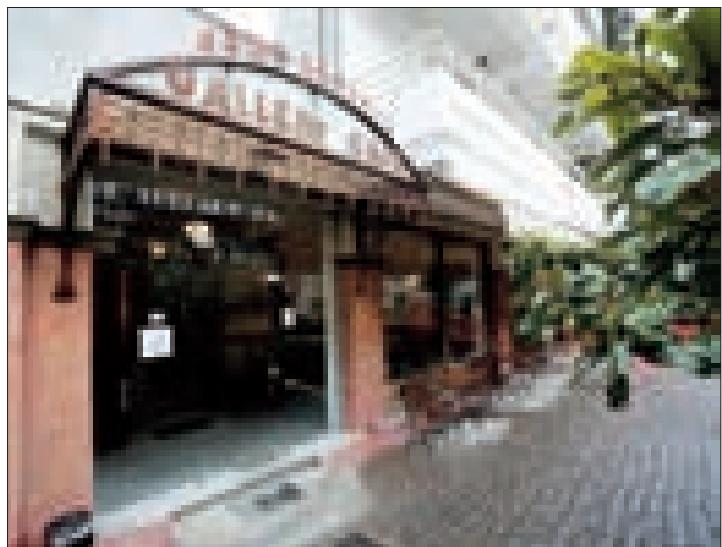
ქალთა კავშირი „რეა“ 2002 წლიდან მუშაობს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებისა და მათი მშობლების საჭიროებებზე.

დღეს, „რეას“ ბაზაზე ფუნქციონირებს 4 საინტეგრაციო ცენტრი. ერთი მათგანი, სამოდელო, თბილისშია განთავსებული, ხოლო დანარჩენი სამი – სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში (ადიგენის, ასპინძისა და ახალქალაქის რაიონებში). ამ ცენტრებში, მათთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელი უნარებისა და სახელობო ცოდნის მიღების შესაძლებლობა აქვს 50 მოზარდი. რეგულარულად ტარდება სემინარები და ვორქშოპები კოლეგებისთვის, მოსწავლეებისთვის, ახალგაზრდა ლიდერებისთვის, სოცმუშაკებისთვის და ა.შ.

ამ საქმიანობის განხორციელებაში „რეას“ მთარდამჭერები და პარტნიორები არიან: გერმანული „პური მსოფლიოსთვის“ (Brot Fur Die Welt), ავსტრიის განვითარების სააგენტო (ADA) და ავსტრიული დიაკონია (Diakoni), ეკროგავშრის წარმომადგენლობა საქართველოში, მოსკოვის სამკურნალო პედაგოგიკის ცენტრი, საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო, საქართველოს საპატრიარქო, ახალციხისა და ტაოკლარჯეთის ეპარქია, ახალქალაქის სამოციქულო ეკლესია, აღიგენისა და ასპინძის რაიონების მუნიციპალიტეტი და სხვა.

შშმ უფლებების ადვოკატირება-ლობირების მიზნით, „რეა“ აქტიურად თანამშრომლობს პარტნიორ ორგანიზაციებთან სხვადასხვა გაერთიანების ფარგლებში („ინტერსექტორული კოალიცია“, „სათემო განვითარების კოალიცია“, „კოალიცია „დამოუკიდებელი ცხოვრებისათვის“; „საქართველოს დღის ცენტრების ქსელი“, „ფსიქიკური ჯანმრთელობის კოალიცია“).

„რეას ციყვები“ არის პირველი სოციალური კაფე-გალერეა თბილისში, სადაც სხვებთან ერთად, დასაქმებული არიან განვითარების თავისებურების მქონე ახალგაზრდები. ეს უნიკალური კაფე, რომელიც არაჩვეულებრივი ინტერიერით გამოირჩევა,

გაიხსნა კავშირ „რეას“ ინიციატივით (ფინანსური მსარდაჭერა – Diakonie – აკეტრია) და მდებარეობს მთაწმინდაზე, ფუნდკულიორის ქვედა სადგურის პირდაპირ.

კაფე-გალერეაში გამოფენილია ხელნაკეთი ნივთები, რომელებიც „რეას“ საინტეგრაციო ცენტრში გაერთიანებული მოზარდებისა და ახალგაზრდების მიერაა დამზადებული. მათი სახელობო უნარების განვითარება შესაძლებელი გახდა გერმანული Brot Fur Die Welt-ის, აგრეთვე, ავსტრიული განვითარების სააგენტოს (ADA) და Diakoni-ის ხელშეწყობით. სახელოსნოში მუშაობენ თექაზე და თიხაზე. მსატვრულად აფორმებენ რეველებს და წიგნავებს. ხატავენ, ქარგავენ და ქსოვენ გობელენს. საინტეგრაციო ცენტრის მიზანია, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანებს დაანახოს საკუთარი ძლიერი მსარებელი, გაუმარტივოს და გაუხალისოს შათ ყოველდღიური ყოფა.

კაფეს შემოსავალი მთლიანად ხმარდება კავშირ „რეას“ თბილისის და სამცხე-ჯავახეთის რაიონის საინტეგრაციო პროგრამებში ჩართული შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვების და ახალგაზრდების საჭიროებებს.

სამომავლოდ, „რეა“ გეგმავს ინკლუზიური და საბანკო ტურიზმის განვითარებას სამიზნე რაიონში – კულტურულ-ისტორიული ძეგლებით მდიდარ სამცხე-ჯავახეთში.

2009 წლიდან, ყოველწლიურად, „რეა“ თავის პარტნიორებთან – „რაგბის მსარდამჭერთა ლიგასთან“ – R15-თან ერთად, ასპინძაში აწყობს საზაფხულო მულტისაინტეგრაციო ბანაკებს განვითარების თავისებურების მქონე ქართველი, სომეხი, რუსი და პოლონელი ახალგაზრდებისთვის და მათი თანატოლებისთვის.

სპორტულ-საგანმანათლებლო კომპლექსი R15 – „რაგბის მსარდამჭერთა ლიგის“ თაოსნობითა და ფონდ „ქართულა“ ხელშეწყობით ამოქმედდა ასპინძაში.

2014 წლის სექტემბერში აქვე ჩატარდა ჩვენს ქვეყანაში პირველი საერთაშორისო სპორტულ-შემოქმედებითი ფესტივალი შშმ პირების მონაწილეობით და აგრეთვე, სოციალური კინოს დღეები.

„რეას“ ხელშეწყობით მუშაობის რეაციაზე ილუსტრაცია

HEAD OF "REA"
ELISO REKHVASHVILI

Women's Union RHEA

Women's Union RHEA has been serving the needs of children with limited abilities and their parents since 2002.

Today, RHEA consists of 4 integration centers. One of them - a model integration center - is located in Tbilisi, while the other three are scattered in Samtskhe-Javakheti Region (Adigeni, Aspindza and Akhalkalaki Districts). These centers offer the opportunity to learn life and work skills to 50 teenagers. They regularly host seminars and workshops for colleagues, school pupils, young leaders, social workers, etc.

RHEA's supporters and partners are the German Foundation "Brot Fur Die Welt", Austrian Development Agency and Austrian Diakonie, EU Representation in Georgia, Moscow Center for Curative Pedagogics, Ministry of Sports and Youth Affairs of Georgia, Patriarchate of Georgia, Akhalsikhe and Tao-Klarjeti Dioceses, Apostolic Church of Akhalkalaki, Adigeni and Aspindza District Municipalities, etc.

RHEA actively cooperates with partner organizations in the framework of various entities ("Intersectoral Coalition", "Community Building Coalition", Coalition "For Independent Life", "Georgian Daycare Center Network", "Coalition for Psychic Health") for advocacy and lobbying of the rights of people with limited abilities.

"RHEA's Squirrels" is the first social café-gallery in Tbilisi, which employs youngsters with special needs. This unique café with original interior, launched under RHEA's initiative with the financial support of Austrian Diakonie, is located in Mtatsminda, across the street from the lower Funicular Station.

Café-gallery exhibits handmade objects produced by teenagers and youngsters integrated in RHEA's Integration Center. Development of their work skills was made possible due to the support of German Foundation "Brot Fur Die Welt", Austrian Development Agency and Austrian Diakonie. The workshop specializes in wool and ceramics, artistic binding of notebooks and scrapbooks, drawing, embroidery and tapestry. Integration Center aims at showing people with limited abilities their own strength, at making their day-to-day life easier and happier.

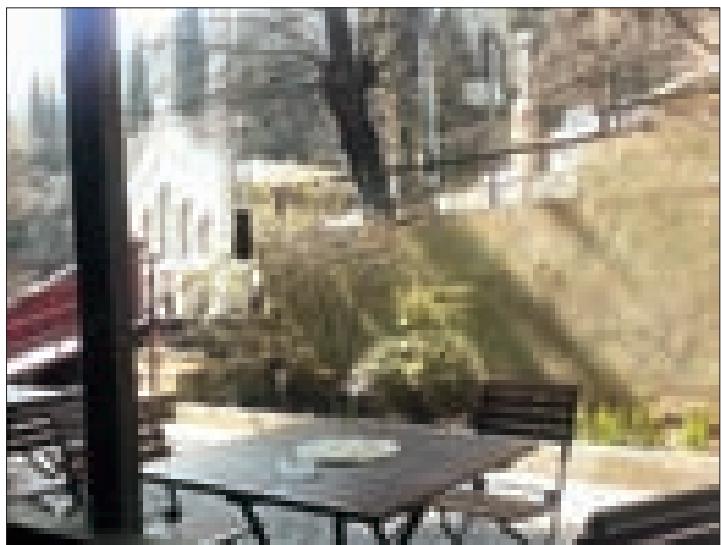
Revenue generated by the café is spent entirely on the needs of teenagers and youngsters with limited abilities involved in the integration programs operated by RHEA Union in Tbilisi and Samtskhe-Javakheti Region.

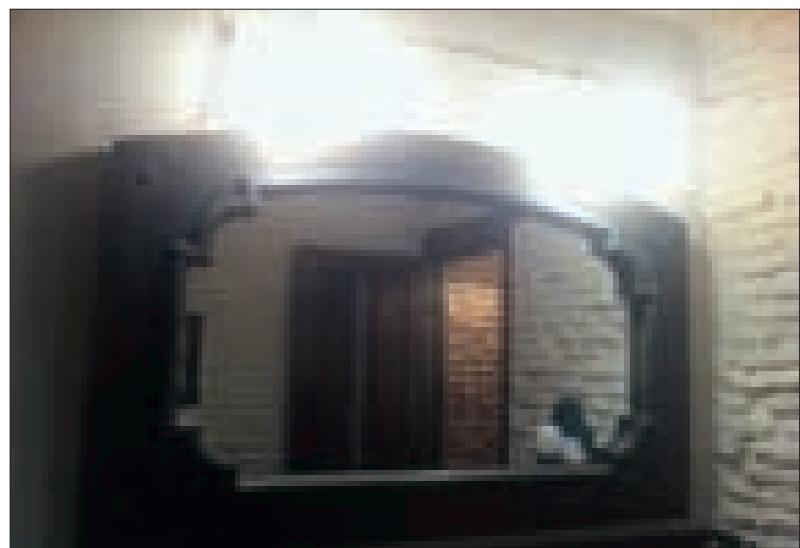
For the future, RHEA plans to develop inclusive and camping tourism in Samtskhe-Javakheti Region, which boasts rich cultural and historical heritage.

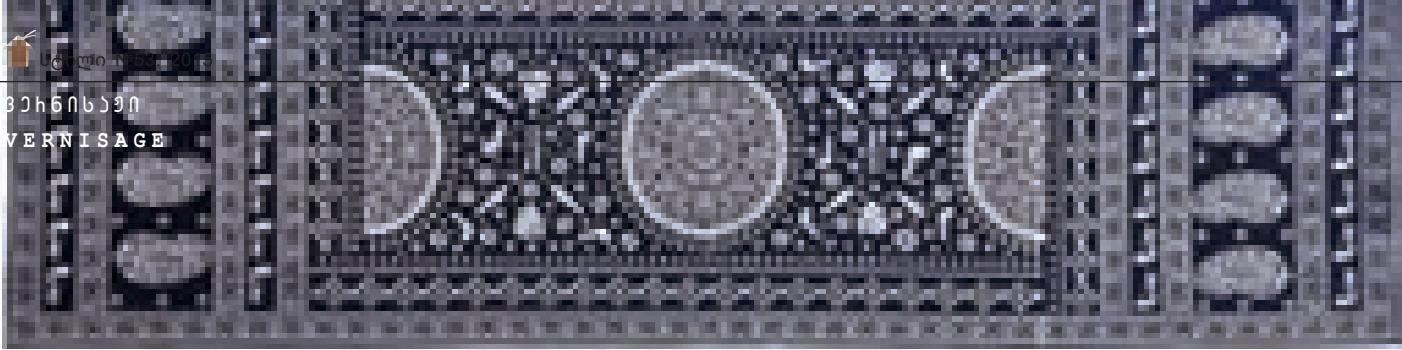
Starting with 2009 RHEA together with its partners Rugby Supporters' Alliance and R15 organizes summer multi-integration camps in Aspindza for Georgian, Armenian, Russian and Polish youngsters with special needs and their peers.

Sportive-educational complex R15 was established in Aspindza due to the efforts of Rugby Supporters' Alliance and financial support of Charitable Foundation Cartu.

In September 2014 R15 Complex hosted an international sportive and creative festival with participation of persons with limited abilities (the first of a kind in Georgia) and Social Cinema Days.

ლურჯი სუფრები და მხატვრული მინა

დიზაინის განათლება – ურთიერთმოქმედ და ურთიერთგადამცევეთ საქაონდ რთული სისტემის ორგანიზაცია. ვფიქრობთ, საინტერესო იქნება პროფესიონალებისგან მოვისწინოთ თუ რა ვითარებაა ამ სფეროში დღევანდელ დღეს.

დიზაინის ფაკულტეტის, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი, ასოცირებული პროფესიონალი ნინო მცდომობლები:

მივესალმები უურნალ „STYLE“-ის მკითხველი და სიამოვნებით მოგახსენებთ, რომ დღეიდან ვიწყებთ თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის დიზაინის ფაკულტეტის სა-

ქმიანობის შესახებ სასაუბრო ციკლს. ვფიქრობთ, ბევრი სათქმელი დაგროვდება რა ჩვენთვის მნიშვნელოვანია აზრთა ურთიერთგაცვლა, იმ სიტუაციის განალიზება, რაშიც დღეს ვიმყოფებით. რეალობაზე და პერსპექტივზე დღევანდელ ნომერში გვესაუძრებინ დიზაინის ფაკულტეტის დეკანი, ტექსტილის მიმართულების ხელმძღვანელი პროფესიონალი თინათინ კლიდიაშვილი და მხატვრული მნის მიმართულების ხელმძღვანელი ასოცირებული პროფესიონალი თამარ გრიგოლია.

**ძართული „ლურჯი სუფრები“
და სახიანი ქოვილი
ეკონომიკურ კრეტესტში**

ჭელად, ტექსტილის წარმოება საქართველოში განსაკუთრებულ ადგილს იკავებდა. მე-18 საუკუნეში პოპულარობით სარგებლობდა სახიანი ქსოვილები, რომლებიც მზადდებოდა ნაჭერზე ხის ყალიბის მეშვეობით ორნამენტის დატანის გზით. საღებავ-ყალიბებს მათზე ამოჭრილი ორნამენტებით ამზადებნენ განსაკუთრებული გემოვნებით, კრეატიული აზროვნებითა და მაღალი ოსტატობით გამორჩეული ხელოსნები.

იმდროინდელ საქართველოში ფართოდ იყო გავრცელებული აღმისავლური წარმოშების ე.წ. ცივად დეპვის ტექნიკა. ამ ტექნიკის გამოყენებით, ორნამენტის შექმნისა და ცივად შელებვისთვის მომზადების მიზნით, ქსოვილზე ხის ყალიბით დაპრინტირდა ფრენებით ცეკვილისა და ქოვილის ნაზავი, შემდგომ კი ამგვარად დამუშავებულ ქსოვილს ინდიგოს საღებავით ღებავდნენ.

სწორედ ორნამენტის სპეციფიკა და, რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, ფერი, გამოარჩევდა ქართულ ტექსტილს რუსული და ევროპული ანალოგებისგან. ამ ტექნიკით დამზა-

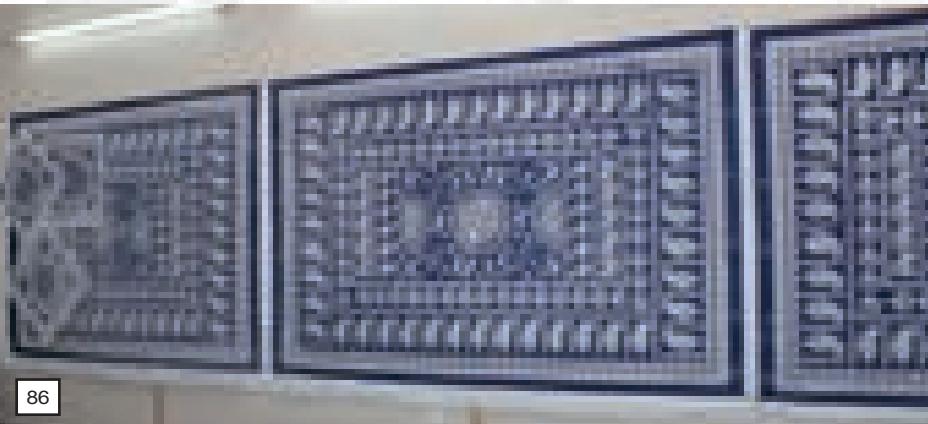
დებულ ნივთებს, რომლებმაც დღევანდელ დღე-მდე მოატანა, „ლურჯი სუფრებს“ უწოდები.

„ლურჯი სუფრების“ უძველესი ნიმუშები, სავარაუდო, მე-17 საუკუნის ბოლო - მე-19 საუკუნის დასაცნისშია შექმნილი. თვითონ ქსოვილი ბაზაა, შედებილი სუფრის უკუდმა პირის შეფერილობა ალაგ ხასხასა, ალაგ თალზე ლურჯია. ქსოვილის სახე კი სხვადასხვა ისტატებს სხვადასხვანაირი გამოსდიდათ. სშირი იყო ცენტრში ისეთი ელემენტების განლაგება, როგორცაა ე.წ. აღმოსავლური მანები, ვარდულები და მედლიონები, ხოლო სუფრის კიდებზე იხატებოდა სხვადასხვა მცნობარეული და გერმეტრიული ორნამენტები.

ყოფითი დანიშნულების გარდა, ლურჯი სუფრებს ცერემონიული ფუნქციაც გააჩინდათ; მაგალითად, მათ იყენებდნენ ქორწილებში, რელიგიურ დღესასწაულებზე, სამეფო სანადირო ნადიმებზე და ა.შ.

საქართველოში სახიანი ქსოვილის ქარხული წარმოება დაიწყო მე-19 საუკუნის ბოლოს. ამ ტექნიკამ თანდათან განდევნა ხელკეთობა; დაინტერგა ახლო ე.წ. მატრიცული ტექნიკა, რომელიც გულისხმობდა ნახატის დატანას ჩარჩოზე განელილი სპეციალური ქოვილის მეშვეობით. ახალი ტექნიკა სხვადასხვა კომპოზიციის შექმნის საშუალებას იძლეოდა, „ლურჯი სუფრის“ დიზაინის გათვალისწინებით. ნახტი ტრაფარეტზე გადაჰქონდათ ბეჭდვის ტექნიკით.

ქსოვილზე ნახატის დატანისა მათ ხერხს ტრაფარეტული ბეჭდვა ეწოდება, და ის გაცილებით უფრო ეცექტურია, ვიდრე ხის პრესი. არსებობს ნახატის დატანის კიდევ ერთი ხერხი - გაუფერულება, ფერის ამონვა. ამ შემთხვე-

ვაში, თეთრის ნაცვლად იღებენ ლურჯ ქსოვილს და მასშე ტრაფარეტით დააქვთ ქიმიური ხსნარი რონგალიტი (ფორმალდეპიდის სულფონესილატი), რომლის მოქმედების ქვეშ ნაჭერი უფერულდება, ამ ტექნიკის გამოყენება საჭიროებს სპეციალურ შემახვევლ სათავსოებს; შესაბამისად, მისი გამოყენება შესაძლებელი იყო მხოლოდ ქარხნებში, სადაც შესაძლებელი იყო სათანადო სივრცის გამოყოფა.

მე-20 საუკუნეში ქარხნული წარმოების „ლურჯი სუფრები“ საყოველთა პოპულარობით სარგებლობდა. ტრაფარეტული ბეჭდვის ტექნიკა გაუმჯობესდა და, შესაბამისად, წარმოების იზრდებიდა და უკეთ პასუხობდა ბაზარზე არსებულ მოხაზონს. „ლურჯი სუფრები“, მათი ფლექსილური ხასიათდან გამომდინარე, როგორც ტურისტებისთვის, ისე ადგილობრივი მოსახლეობისთვის იყო სასურველი. სამწუხაროდ, მე-20 საუკუნის ბოლოს, როდესაც საქართველოში მომხდარი დიდი პოლიტიკური ქვერბის გამო გაჩერდა ფაბრიკა-ქარხნები, სუფრების წარმოების ტექნიკა და ვიწყება დასუხუმისად. „ლურჯი სუფრები“, მათი ფლექსილური ხასიათდან გამომდინარე, როგორც ტურისტებისთვის, ისე ადგილობრივი მოსახლეობისთვის იყო სასურველი. სამწუხაროდ, მე-20 საუკუნის ბოლოს, როდესაც საქართველოში მომხდარი დიდი პოლიტიკური ქვერბის გამო გაჩერდა ფაბრიკა-ქარხნები, სუფრების წარმოების ტექნიკა და ვიწყება მიეცა. 2010 წელს თბილისის სამხატვრო აკადემიის პროფესიონელებმა თანათინ კლდიაშვილმა და ქეთევან ქავთარაძემ დაწყეს ამ საინტერესო და სასარგებლო ტექნოლოგიის აღდგენა. მათ მიზანს წარმოადგენდა, უპირველეს ყოვლისა, თავდაპირველი მე-

17 - მე-19 საუკუნეების დროინდელი ტექნიკის გამოცვლება.

1960-იან წლებში თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში დაარსდა გამოყენებითი ხელოვნების ფაკულტეტი, რომლის ერთერთი მიმართულება ტექსტილი გახლდათ. ამ სპეციალობის შემოღება მიზნად ისახავდა ტრადიციული გამოყენებითი ხელოვნების შესწავლას და მის გავლენას საზოგადოებაზე. ტექსტილის მიმართულების სპეციალობად ჩამოყალიბების ინიციატორი გახლდათ აკადემიკოს და პროფესიონალი დაკავშირი, რომელსაც ასევე მიუძღვის წვლილ საქართველოში ტრაფარეტული ბეჭდვის ტექნიკის სამრეწველო განვითარების საქმე.

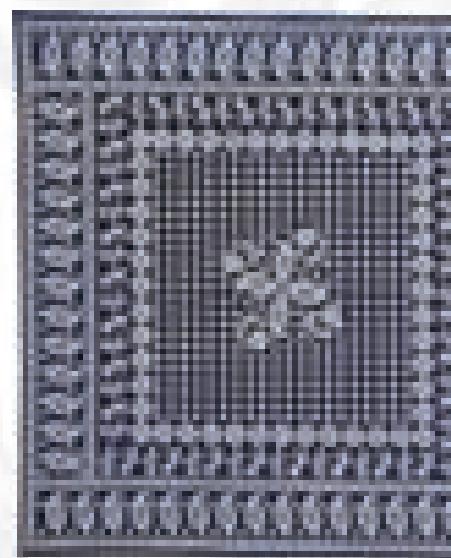
იმის გათვალისწინებით, რომ აბრეშუმის მუზეუმის ექსპონატებს შორის, აბრეშუმისა და მასთან დაკავშირებული მასალების გარდა, ასევე გამოფენილია ცივად ღებების ტექნიკით შესრულებული ტრადიციული აზერბაიჯანული თავაზურავები (ქალაბაი), თსასა პროფესორებმა თ. კლდაშვილმ და ქ. ქავთარაძემ დაიწყეს კვლევა აზერბაიჯანის ქალაქ შექიდან, სადაც მოქმედებს თანამედროვე ტექნიკით ალჭურვილი კომპიუტერიზირებული საფეიქრო წარმოება. თუმცა ძველი, ტრადიციული საწარმოო ინფრასტრუქტურა იქაც განადგურებულია, პროექტის ინიციატორებს მაინც მიეცათ ქალაბაის ცივად ღებების პროცესზე დაკავირების საშუალება.

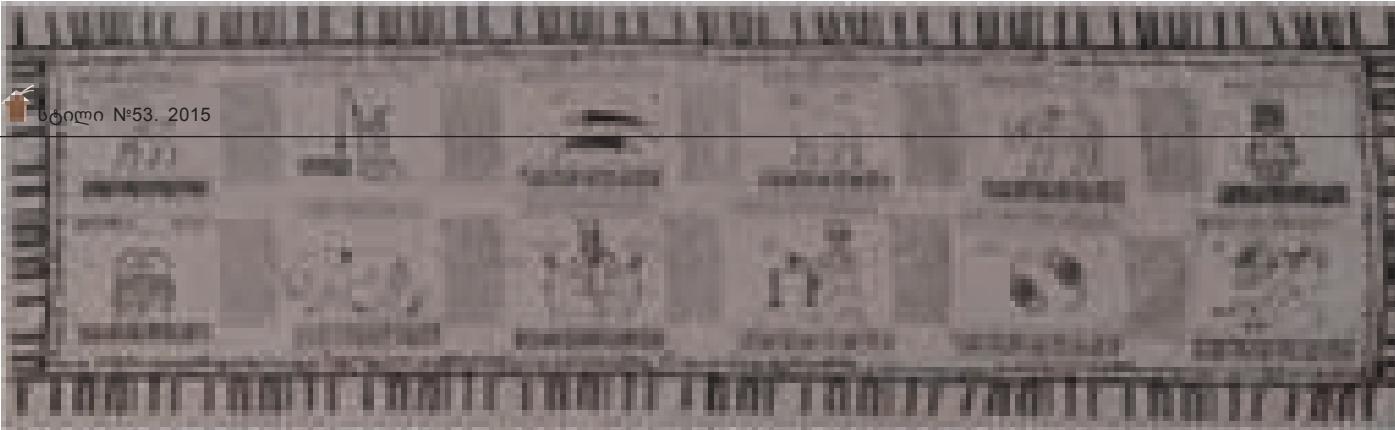
აზერბაიჯანში მივლინების შემდგომ, ინტენსიურმა კვლევამ და ექსპერიმენტებმა კიდევ ერთ ნელინად გასტანა. თსასა ამ პროექტს მნიშვნელოვანი ფინანსური მხარდაჭრა გაუნია კულტურის სამინისტრომ, რის წყლობითაც შესაძლებელი გახდა აკადემიის ბაზაზე სამეცნიერო-ექსპერიმენტული ლაბორატორიის დარსება.

ლაბორატორიაში სუფრები იქმნებოდა როგორც ტრაფარეტული ბეჭდვით, ისე ხელით (რაც გულისხმობს ხსს ყალიბის მეშვეობით ქსოვილზე პარაფინის დატანას და დამუშავებული ნაჭრის ცივად შეღებვას). მეორე შემთხვევაში, ქოვილის სახეს ქმნიდა მხატვარი საკუთარი კომპოზიციური ხედვით; შესაბამისად, მზა ნაწარმი ინდივიდუალური და უნიკალური გახლდათ. სამუშაო პროცესის ფარგლებში დამზადდა სხვა დანიშნულების ნივთებიც (ხელსახოცები, წინააფრები, ჩანთები, თავსაბურავები).

პროექტის შედეგების ფართო საზოგადოებისთვის წარდგენა მოხდა 2011 წელს, ხოლო 2012 წელს პროექტმა „ლურჯი სუფრები“ მონაცილეობა მიიღო სტრასბურგში გამართული ქართული კულტურის დღეებისადმი მიძღვნილ გამოფენაში.

პროექტის განხორციელება საქართველოში: სამეცნიერო-ექსპერიმენტული ლაბორატორია „ლურჯი სუფრები“, გალერეა „ლურჯი სახლი“, გუდიაშვილის მუზეუმი; კავშირი „მედიათექა“, საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მაღაზია; გალერეა 27, ქარვასლა; სუვენირების მაღაზია, მცხოვარი.

Blue tablecloths and Artistic glass

Design education implies complex systematization of interrelated and overlapping disciplines. We believe it would be interesting to learn the experts' opinion about the existing situation in this sphere.

Associate Professor Nino Mgaloblishvili, head of Quality Department of the Design Faculty:

Greetings to STYLE Magazine readers! It is my pleasure to inform you that we are launching a cycle of discussions on the activity of TSAA Design Faculty.

თინათ ქლდიაშვილი
TINATIN KLDIASHVILI

There is a lot to say and it is important for us to exchange the ideas and analyze the current situation. In this issue of the Magazine, Professor Tinatin Kldiashvili, Dean of Design Faculty, Head of Textile Design Direction and Associate Professor Tamar Grigolia, Head of Artistic Glass Direction of the Design Faculty

will speak about the present-day reality and future outlooks.

GEORGIAN BLUE TABLECLOTHS AND PRINTED TEXTILE IN THE ECONOMIC CONTEXT

Back in the past, textile production held a specific place in Georgia. In the 18th century, the printed textile was spread, which was decorated by applying special mixture on white background, using woodblock with decorative ornaments engraved on it. Woodblocks were made by craftsmen with fastidious taste in art, creative thinking and high proficiency.

The so-called cold vat dyeing, which originated in the East, was widely spread in Georgia in those times.

According to this technique, in order to preserve a pattern and prepare textile for cold dyeing, wax admixed with fat was applied on it using woodblock. In Georgia, the textile, processed that way, was painted blue using „indigo“ paint (a blue paint obtained as a result of processing of this plant).

It is exactly the specific character of the pattern and scheme, and, the most important, the color and particular content, that make Georgian textile different from its Russian and European analogues. The product, which has survived to the present day, is referred to as the ‘blue tablecloths’.

The oldest samples are dated back to about the end of 17th and the beginning of 19th centuries. It was cotton textile and when painted, the tablecloth background color varied from bright blue to dark blue. As for a tablecloth pattern, it depended on a craftsman - the artist, who applied wax on a white textile using woodblock in order to preserve the ornament’s white color and to create a composition based on a specific scheme, by his preference and at his sole discretion.

This technique gradually drove out handmade textile production, in other words, textile hand-printing by an artist, and replaced it with a new printing technique, using a frame with a tightly stretched special fabric, also known as matrix. This type of printing has been referred to as screen-printing. It is far more efficient than woodblock printing. There is also another type of printing - extract (discharge) printing. In this case, blue textile is used instead of white and a special chemical mixture - Rongalite (sulphoxylat formaldehyde) is applied to it through a printing matrix with patterns. A pattern becomes white under its effect. This technique requires special storage area. Therefore, it was applied only in the factories, where such storage area could be arranged.

20th century, when plants and factories in Georgia’s cities were closed as a result of great political changes, the production of those articles of merchandise was stopped. Weavers were thinking hard, how to restore that technology. It was a topical issue for many years and, despite the fact that the country is still not ready to launch plants and factories, in 2010, Tinatin Kldiashvili and Ketevan Kavtaradze, Tbilisi Arts Academy professors, started to restore that interesting and useful technology. The matter of their particular interest, first of all, was to restore a long-forgotten, initial, 17-19th century technology. The search and experiments lasted for over a year.

If we reach back into the recent past, we will recall that in the 60s of the 20th century, the faculty of applied art was established at Tbilisi State Academy of Arts, which incorporated the departments of different branches of study. Textile department was one of them. Foundation of this specialty aimed at studying traditional applied art product and its specifics by the contemporary artists and transformation of the way of thinking based on it. It was David Tsitsishvili, academician and professor, who initiated creation of the textile specialty. At the same time, he was the maker of the development of screen-printing technique in Georgian consumer goods industry.

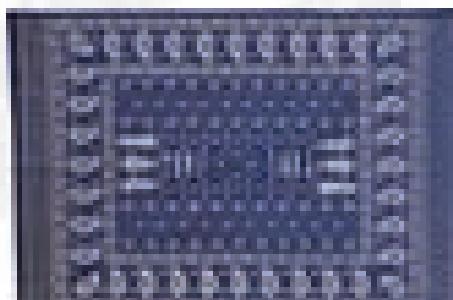
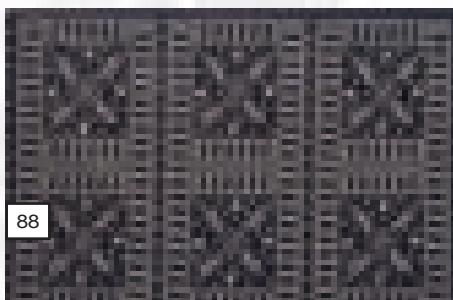
Along with silk raw materials and silk products, the Silk Museum (established in Tbilisi in the beginning of 20th century) exhibits also include Azerbaijani kalaghai, performed using cold dyeing technique. Since cold dyeing tradition has been preserved in Azerbaijan, the Academy professors, T. Kldiashvili and K.Kavtaradze, started their search right from Azerbaijani Sheki city, where manufacturing system, equipped with computer-controlled modern printing and weaving machines, is operating today.

Old facilities, where screen-printing was practiced and both, piece goods and notions had been produced, were ruined. For that reason, the project initiators were given an opportunity to observe a technique of cold-dyeing of kalaghai, which is a traditional Azerbaijani women's decoration and accessory.

Intensive search and experiments continued upon return, for one more year. The Ministry of Culture made a great financial contribution to that essential activity. Availability of funds made it possible to establish a scientific-experimental laboratory at the Arts Academy.

In restoration period, the project initiators started working and experimenting with screen-printing technique for production of articles of different application, such as: napkins, aprons, bags, head-kerchiefs. In terms of composition solution, head-kerchiefs differ from blue tablecloths in their ornaments and structure. Patterns are taken from different period miniatures, wall-painting, ancient manuscripts and the Bronze Age figures. ‘Blue tablecloths’ were presented along with many other exhibits at the Days of Georgian Culture, in Strasbourg, in 2012. They aroused consumers’ great interest. ‘Blue tablecloths’ and printed textile have enriched Georgian folk craft and contributed greatly to the economic content.

Implementation map in Georgia: „Blue Tablecloths“ scientific-experimental laboratory; „Blue House“ Gallery; Gudiašvili Museum; „Mediatheca“ Union; Georgian National Museum Shop; Gallery 27, Caravasla Gift shop, Mtskheta.

ინტერიერუ თანამედროვე ქართული მინის შესახებ, სამხატვრო აკადემიის მინის მიმართულების ხელმძღვანელთან, ასოცირებულ პროფესორთან, ქალბატონ თამარ გრიგოლიასთან:

ქ. თამარ, რას გვეტყოდით მხატვრული მინის წარმოებასა და თბილისის სამხატვრო აკადემიაში, მისი, როგორც დარგის ჩამოყალიბების შესახებ?

მინის ისტორია 4000 წელს ითვლის. მიჩნეულია, რომ იგი ეგვიპტულებმა აღმოჩინება. შემდგომ საუკუნეებში, მინის წარმოებამ ევროპის სხვადასხვა ქვეყნებში პპოვა განვითარება. ჩვენს ტერიტორიაზე არის ნაპოვი მინის ნაკეთობათა მცირე ფორმები და საიუველირო ნიმუშები, ეს მიგვანიშნებს, რომ მინის დამუშავების კულტურა საქართველოსაც გაჩინდა.

თანამედროვე ქართული მინის ხელოვნება 52 წელს ითვლის. 1963 წელს, თბილის არსებულ კერამიკის კათედრასთან მინის განცილების გასხვანამ, მინა – მხატვრული შემოქმედების ერთ-ერთ დარგად აციია. აკადემიამ აღზარდა მინის გამოყენებითი ხელოვნების მხატვრების მთელი ჰლეადა. განსაკუთრებით კი, ჩემთა თაობის მხატვრების საშუალებით მინამ, როგორც მასალამ, გადალახა ვიწრო ყოფითი ფუნქცია, გააფართოვა მხატვრული შესაძლებლობები, აზრი, გამომსახულობა. იგი, ნაილობრივ გასცდა უტილიტარიზმის ჩარჩოს და მოსუმენტალობა შეიძინა.

როგორ განვითარებას მიაღწია მხატვრულმა მინამ, როგორც დარგმა, ქართულ თანამედროვე ხელოვნებისა და განათლების სივრცეში?

80-იანი წლების შემდეგ მხატვრულმა მინამ, როგორც დარგმა საოცარი ტრანსფორმაცია განიცადა. გაჩინდა აბსოლუტურად განსხვავებული ხედება, მსალისა და მისი შესაძლებლობის გამოყენების მიმართ. 2005 წლიდან კი სამხატვრო აკადემიის გამოყენებითი ფაკულტეტი გადაკეთდა – დიზაინის სტატუსი მიიღო და მინა, როგორც დარგი ცალკე ერთეულად ჩამოყალი-

ბდა. ამ სიტუაციამ, განსხვავებული პროგრამული უზრუნველყოფა მოიცანა – გამოიწვია მინის ახალი ტექნოლოგიების მოძიება, მხატვრული ხედვის გადახალისება და დიზაინის წრონციებზე მორგება. მართალია სისტემა დასახვეწია, მაგრამ დღესდღეობით დარგი განვითარების ახალ ეტაპზეა გადასული და საინტერესოდ ვითარდება.

რა რეასუსტები სჭირდება დარგის განვითარებას?

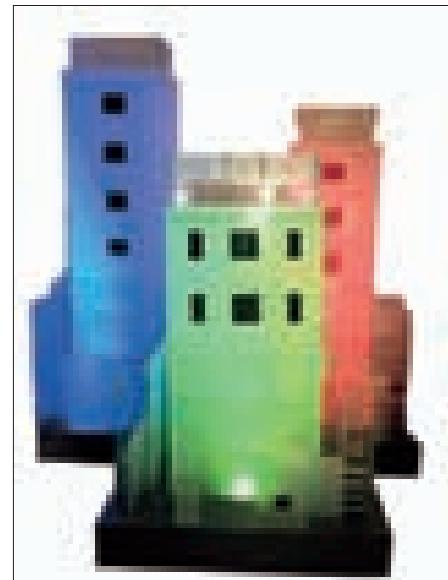
მხატვრული მინის წარმოება როგორი ტექნოლოგიური პროცესია. თანამედროვე ეპოქაში იგი ძალიან აქტიურად ვითარდება. უკანასკნელ წლებში საერთაშორისო ბაზარზე მზარდა მოთხოვნების გამო, მინის ახალი ტექნიკებისა და ტექნოლოგიების გამოყენების საშუალებით ახალი კონკურენტური რეალობა იქმნება. ამ კუთხით დანახული დარგის განვითარების პოლიტიკა და სტრატეგია მოითხოვს ახალ თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვას ჩვენს ქვეყნაში. აუცილებლივ სახელმწიფოს კეთილ წესა – ხელი შეეწყოს მნიშვნელოვანი დარგობრივი პროექტების დაფინანსებას, საგანმანათლებლო პროგრამების მაღალ პროფესიულ დონეზე განხორციელებას, კვალიფიციური კადრების მომზადებას, უმაღლესი ტექნიკით აღჭურვილი ლაბორატორიების დაფინანსებას სანაკლებლებში და კვლევითი სამუშაოების განვითარებას.

მაგალითად, 20 წლის წინ, მაღალაში, შეიქმნა ე.წ. „ხელოვნების სოფელი“ – ადგილობრივი მერიის გამოყენების ტერიტორიაზე არის ნაპოვი მინის ნაკეთობათა მცირე ფორმები და საიუველირო ნიმუშები, ეს მიგვანიშნებს, რომ მინის დამუშავების კულტურა საქართველოსაც გაჩინდა.

თანამედროვე ქართული მინის ხელოვნება 52 წელს ითვლის. 1963 წელს, თბილის არსებულ კერამიკის კათედრასთან მინის განცილების გასხვანამ, მინა – მხატვრული შემოქმედების ერთ-ერთ დარგად აციია. აკადემიამ აღზარდა მინის გამოყენებითი ხელოვნების მხატვრების მთელი ჰლეადა. განსაკუთრებით კი, ჩემთა თაობის მხატვრების საშუალებით მინამ, როგორც მასალამ, გადალახა ვიწრო ყოფითი ფუნქცია, გააფართოვა მხატვრული შესაძლებლობები, აზრი, გამომსახულობა. იგი, ნაილობრივ გასცდა უტილიტარიზმის ჩარჩოს და მოსუმენტალობა შეიძინა.

როგორ განვითარებას მიაღწია მხატვრულმა მინამ, როგორც დარგმა, ქართულ თანამედროვე ხელოვნებისა და განათლების სივრცეში?

80-იანი წლების შემდეგ მხატვრულმა მინამ, როგორც დარგმა საოცარი ტრანსფორმაცია განიცადა. გაჩინდა აბსოლუტურად განსხვავებული ხედება, მსალისა და მისი შესაძლებლობის გამოყენების მიმართ. 2005 წლიდან კი სამხატვრო აკადემიის გამოყენებითი ფაკულტეტი გადაკეთდა – დიზაინის სტატუსი მიიღო და მინა, როგორც დარგი ცალკე ერთეულად ჩამოყალი-

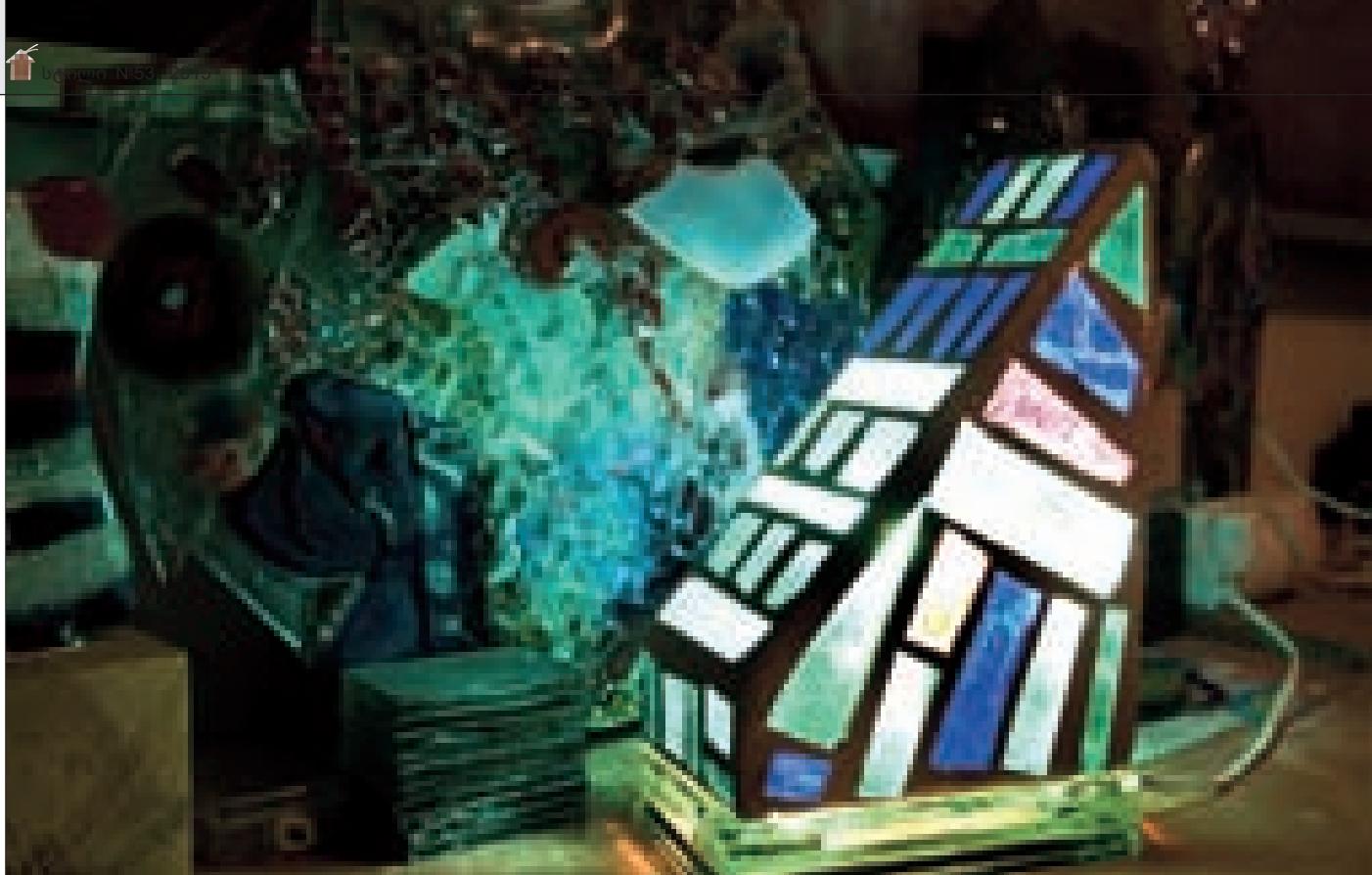

ბა. ეს კი მოგვცემს არა მხოლოდ მინის, როგორც დარგის განვითარების აღზარდას, არამედ სხვა ქართული (კერამიკის, ქსოვილის, ხის და ლითონის) დარგების გაძლიერებას. საქართველოში ტურიზმის ხელშეწყბისთვის მანუფაქტურულ სისტემის განვითარება საჭირო და ჩვენც აქტიურად ინტერირებულ ვიქენებით სართაშორისო კულტურულ არეალში.

რა საშუალებებია საჭირო დარგის პოპულარიზაციისთვის?

მეღილა – უზლიერესი იარაღია. სამუშაოროდ, ჩვენი მედია არ არის დაინტერესებული სახელმწიფო თემაზე დიდი მნარმარებელი. ჩვენ ასაღვაზრდა თაობას კი მეტად ჭირდება შემეცნებითი თუ ინფორმაციული გადაცემები, სტატიები და ა.შ. მადლობას გიხდით „სტილს“, ამ საჭირობ-

როტო თემით დაინტერესებისთვის. ეს კიდევ ერთი სწორად გადადგმული ნაბიჯია ქართული მხატვრული მინის, როგორც დარგის ასალორძინებლად და პოპულარიზაციისათვის.

რამდენად პერსპექტიულია, მხატვრული მინა, როგორც დარგი, საქართველოში და თქვენი სურვილები.

თანამედროვე მხატვრული მინა პერსპექტიული დარგია. თსაა პროფესიულ კადრებს უშვებს მინის მიმართულებაზე. აქ, მაღლალი კვალიფიკაციის პედაგოგები მოღვაწეობს, რომელიც თავანთი ცოდნასა და გამოცდილებას უშურველად გადასცემენ ახალგაზრდებს.

მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ დიზაინერებს თამამად შეაქვთ საქართველოში დამზადებული დეკორატიული მინის ნაკეთობები თუ მონუმენტური ზომის მინის ხელოვნების ნიმუშები, საკუთარი პროექტებით შექმნილ საცხოვრებელ და საზოგადოებრივ სივრცეში (განათების სისტემები, თანამედროვე ვიტრაჟები, საბალე ქანდაკებები), არსებულის და აზლის სინთეზი – უფრო მიმზიდველს ხდის ქალქს, შენობას თუ ინტერიერს.

ჩემი, როგორც ხელოვანის, სურვილია თბილისში გამოყენებითი ხელოვნების მუზეუმი აშენდეს. 90-იანი წლების შემდეგ, ამ და-

რგში მოღვაწე ხელოვანთა მთელი პლასტი დაკარგულად უნდა ჩავთვალოთ. მხატვრებს, რომლებმაც, ამ წლებში, ქართული სახელოვნებო ეპოქა შექმნეს, თავიანთი ქმნილებები სახლში უწყვიათ. სამწუხაროდ ეს დრო დაკარგულია. ხელოვნებათმცოდნეებს ანალიზის გაკეთებაც კა არ შეუძლიათ გამოყენებითი დარგების განვითარების, ტენდენციების შესახებ. მუზეუმის გასსნა ხელს შეუწყობს ქართული გამოყენებითი ხელოვნების პოპულარიზაციას, წარმოჩენების გამოყენებითი ხელოვნების მხატვართა მაღალ პროფესიონალიზმს, შემოქმედებით მუხტს და ინდივიდუალიზმს.

Interview with Associate Professor Tamar Grigolia, Head of Artistic Glass Direction of the Design Faculty Tbilisi State Academy of Arts

Ms. Tamar, please tell us in a few words about history of artistic glass production and about introduction of artistic glass as a subject of study in Tbilisi State Academy of Arts.

History of artistic glass counts over 4000 years. According to popular belief, it originated in ancient Egypt and developed in different European countries during the past centuries. Archaeological findings on the territory of our country include small glass articles and jewelry; this hints that Georgia had its own tradition of glass production.

Modern history of Georgian glass art counts 52 years. Artistic Glass Direction was established at the Ceramics Department of Tbilisi State Academy of Arts in 1963. Since then, the TSAA educated a constellation of talented glass artists, who elevated glass from the condition of everyday life element to the status of artistic material.

What level of development did artistic glass reach in modern Georgian art and education?

After the 1980's artistic glass underwent huge transformation. There appeared a totally different vision, innovative approach toward the material itself and using of its potential. Unfortunately, the havoc and civil unrest of the 1990's hindered development of glass art for a long time.

Georgian education system underwent a complete reform in 2005. This process also influenced the TSAA. The Faculty of Applied Arts was transformed into the Faculty of Design. Glass as art developed into an independent direction. This was followed by creation of new education programs, exploration of innovative technologies, refreshing of artistic vision and adaptation to principles of design. However, this system still needs some adjustments considering our specifics. Nowadays artistic glass has transgressed to a new, interesting stage of development.

Have you considered common world tendencies in your artistic glass educational programs? To what extent do they converge with the Georgian national artistic traditions?

Georgia developed a rather strong traditional school of artistic glass during the last fifty years. This circumstance cannot be underestimated in education of new generations. On the other hand, we have to be integrated with the world culture – this is the vision which can increase the students' professionalism and maintain their individuality.

What resources are necessary for development of artistic glass?

Artistic glass involves complex technologies, which develop at a fast pace. During the last years the increasing demand on international market caused creation of new visual reality. To keep up with the current tendencies, we are obliged to support dissemination of advanced technologies in our country. It is necessary to secure the good will of relevant governmental structures, provide funding to important projects, support quality implementation of educational programs, training of specialists and development of research activities. About 20 years ago Ta' Qali Crafts Village was founded in Malta with the support of local municipal authorities, which allocated land for the village and funded creation of glass, ceramics, wood and textile workshops. Nowadays Malta is one of the leaders in artistic glass merchandise production. Replication of this model in Georgia would significantly raise the awareness on our culture internationally.

What would be the most efficient means for promotion of artistic glass?

No doubt, media should be involved as the

strongest tool available. I am sincerely grateful to STYLE Magazine for taking interest in our activity.

What outlooks does artistic glass have in Georgia, and, finally, what are your wishes for the future?

I am strongly confident that modern artistic glass has rich possibilities for development in Georgia. Tbilisi State Academy of Arts educates high class professionals in all arts including glass; we have talented teachers motivated to share their knowledge and experience with the younger generations. Another important possibility is to involve architects into the development process and motivate them to use locally produced glass art objects (e.g. lighting systems, stained glass, garden sculptures) in their interior and exterior design projects. Monumental scale glass art might be used for decoration of the city.

Myself, I would wish that Applied Arts Museum is established in Tbilisi. This would greatly contribute to promotion of Georgian applied arts, highlight the high professionalism, creativity and unique vision of local artists.

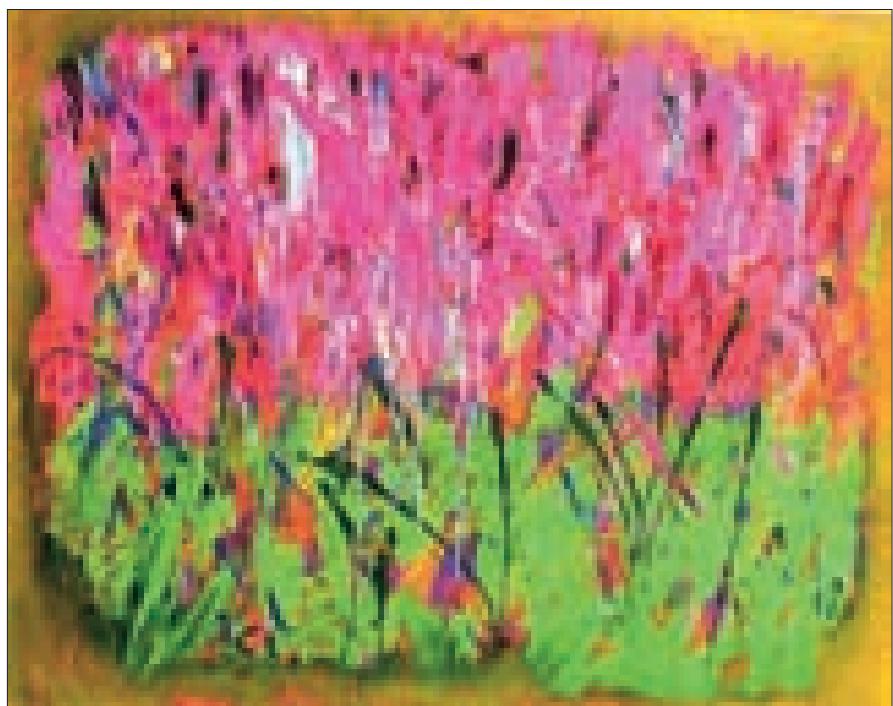
ლევან მოსიაშვილის "ფრანგული სიზმარი" და "კახური პახმელია"

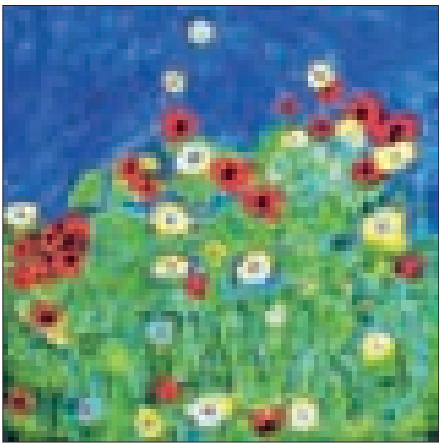
ეროვნული ბიბლიოთეკის საგამოფენო დარბაზში 15 აპრილს საფრანგეთში მოღვაწე ქართველი მხატვრის ლევან მოსიაშვილის პერსონალური გამოფენა „ფრანგული სიზმარი“ გაიხსნა.

– როგორ დაიწყო თქვენი ფრანგული „ვოიაჟი“?

– პირველად საფრანგეთში ჩემი „შვილები“ მოხვდნენ – ჩემი პირველი პერიოდის ნამუშევრები: ქართველი შეყვარებული ქალ-ვაჟები და ჩემი დაფიქრებული კახელები. ეს იყო 1998 წელს. მათ მარსელამდე იმოგზაურეს. მას მერე მეც და ისინიც საფრანგეთში დავრჩით. იმ წელს მათ მრავალი წარმატება მომიტანეს. კერძოდ, გავხდი მარსელის კონკურსის ლაურეატი. შემდეგ გავიმარჯვე კარი-ლერუეს ფერწერის კონკურსში. ჩემი პერსონალური გამოფენები მოეწყო ლიონში, პარიზში, ნიცასა და ტულუზაში, პერუჯის, ტურნეფონისა და ვერდის საგამოფენო სივრცეებში.

– თქვენ ნამუშევრებს თუ გადავხედავთ, შთაბეჭდილება რჩება, თითქოს მუდმივ ძიებაში ხართ...

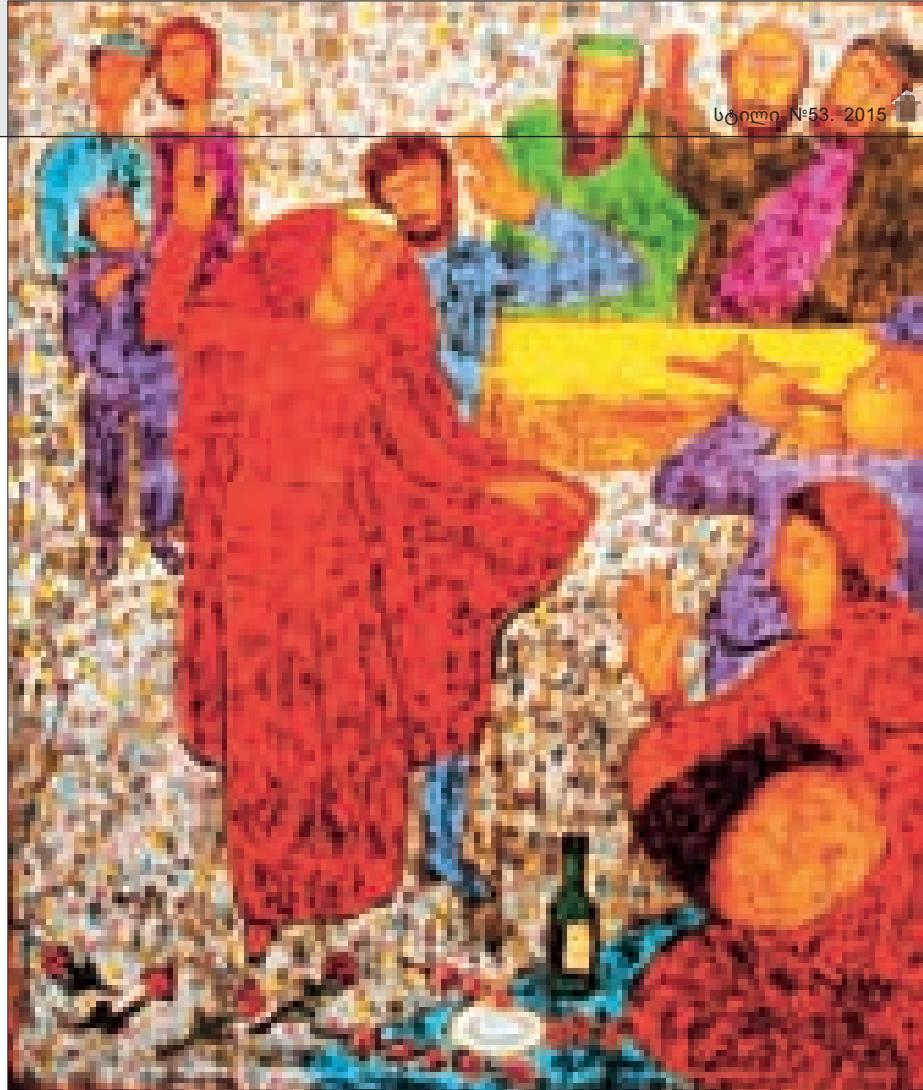

– მსოფლიოში ახალი რევოლუციური ტალღები წამოვიდა და ამ ტალღებმა ჩემს ქვეყანასაც გადაუარა, მაშასადამე, ჩემს სულსაც. მხატვრის შემოქმედებაში ყოველთვის უნდა აისახებოდეს ის რეალობა, სადაც ცხოვრობს, რასაც ფიქრობს და განიცდის. იმდენად მიყვარს ეს ქვეყანა, რომ მუდმივად მის პულსზე მიჭირავს ხელი და იქიდან ამოვდივარ. ვხედავ, რომ იცვლება სამყარო, იცვლება ჩვენი ქვეყანა და ამიტომაც ჩემ მიერ შექმნილი ბოლო აბსტრაქტული ნამუშევრები: „რაჭა, ჩემი სიყვარული“, „ნვიმიანი დღე გურჯაანში“ – რევოლუციურ განწყობას, ქარტეხილებს ასახავს...

– რას ნიშნავს თქვენი ამჟამინდელი გამოფენის სახელწოდება – „ფრანგული სიზმარი“?

– როგორც გითხარით, ბოლო ნამუშევრები ჩემს სურვილებს ასახავს, მინდა, რომ უკეთესობისკენ შეცვლილი დავინახო ჩემი საქართველო. ეს ჩემი სიზმრებია, საფრანგეთში დანახული საქართველო: „ფრანგული სიზმრები“... ზუსტად ეს არის ჩემი სურვილები – გადატანილი ტილოზე, უკეთესი მომავლის იმედით.

– და მაინც, როცა საქართველოში იმყოფებით, თუ ქმნით ტილოებს?

– აქაც ვქმნი, როცა ჩამოვდივარ. მაშინ, როდესაც კარგ კახურ ღვინოს გეახლებით, ჩემი „პასმელია“ ჩემს ტილოებზე გადამაქვს. თუ სადმე წითელ ნამუშევარს შენიშნავთ და მოსიაშვილი ეწერება, ჩათვალეთ, რომ ეს კახური ღვინის „პასმელიის“ შედეგია. ასეა – კახურ მზეს, მის სითბოსა და გამოძახილს ვერსად გაექცევა.

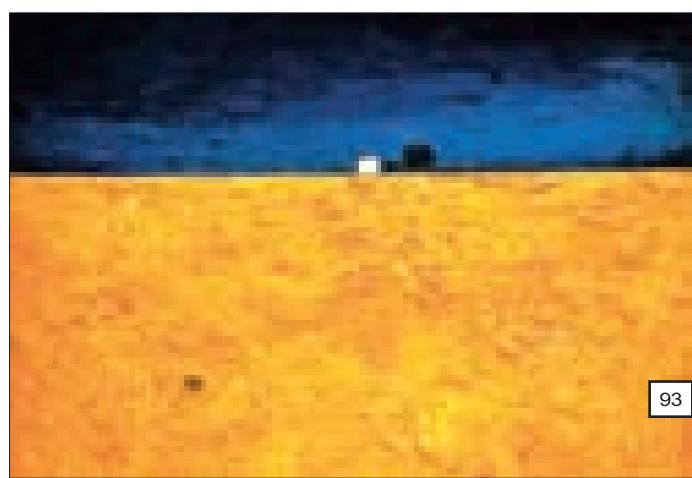
– თქვენი ნამუშევრების დიდ ნაწილში ზამთარი ფიგურირებს... რატომ ზამთარი?

– ზამთარი სითეთრეა, ეს კი სისუფთავესთან არის დაკავშირებული. ადრე ძალიან მუქ ფერებში ვქმნიდი ნამუშევრ-

ებს, ახლა კი ჩემს ზამთარში გაზაფხულს დაინახავთ. ზამთარი და გაზაფხული ერთმანეთის და-ძმაა, უერთმანეოთოდ ვერ ძლებენ და ერთმანეთის მონაცემეობით მოდიან. ასეა ჩვენი ცხოვრებაც – ხან კარგ ხასიათზე ვიქნებით და გავთეთრდებით, ხან კი გაზაფხულივთ ავჭრელდებით ხოლმე და ერთმანეთს ნერვებსაც კი ვუშლით, ამის შეთანხმება და უნისონია ჩემი ბოლო პერიოდის მხატვრობა.

ესაუბრა თამარ კიკალეიშვილი
ინტერნეტ ჟურნალი FuntTime

FuntTime

მანანა არაბულის შავკრიალა კერამიკა

მანანა არაბული მხატვარ-კერამიკოსია. მან წარმატებით დაამთავრა თბილის სამხატვრო აკადემიის დიზაინის ფაკულტეტის კერამიკის განყოფილება და მთელი თავისი შემოქმედება ქართული კერამიკის უძველესი ტრადიციების შენარჩუნებას - მისი წარსულის, ანტყოსა და მომავლის აღდგენა-განვითარებას მიუძვნა.

ქალბატონი მანანა მრავალი საერთაშორისო გამოფენის მონაწილე და ნომინანტია. მისი ნამუშევრები ინახება საქართველოს მხატვართა კავშირის მუზეუმში, თანამედროვე ხელოვნების ცენტრში, თბილისის, ბრაზილიის, ავსტრიის, არგენტინის, იტალიის ესპანეთის, გერმანიის, ინგლისის, ჰოლანდიის კერძო კოლექციებში.

ხელოვანის ძირითადი და მთავარი მამოძრავებელი მიზანი - ქართული ტრადიციული შავკრიალა კერამიკის დაცვა-

ალორძინება, თანამედროვე მხატვერული და სამშენებლო კერამიკის განვითარება-პოპულარიზაციაა.

ხელოვანის მიერ ნედლეულზე ჩატარებული გამოკვლევები ცხადყოფს, რომ ეს არის უნიკალური თვისებების მქონე პროდუქტი, რომელსაც ანალოგი არ გააჩნია და სწორედ ამიტომ შეუძლებელია ქართული კერამიკა ვერ განარჩიო ნებისმიერი სხვა ქვეყნის კერამიკისგან. ალნიშნული ნედლეულისგან შესაძლებელია, როგორც სამშენებლო ნანარმის (აგური, კრამიტი, ბლოკი), ასევე დეკორატიული, მოსაპირკეთებელი, კერამიკული და ნატურალური ქვის ფილების დამზადება.

მანანა არაბულის კერამიკის ულამაზესი ნაკეთობები - ფორმით, ფერითა და ორნამენტებით ჭეშმარიტად ხელთქმნილია და სითბოს ასხივებს. ხელოვანის ნაფიქტი მათში აგრძელებს ცხოვრებას.

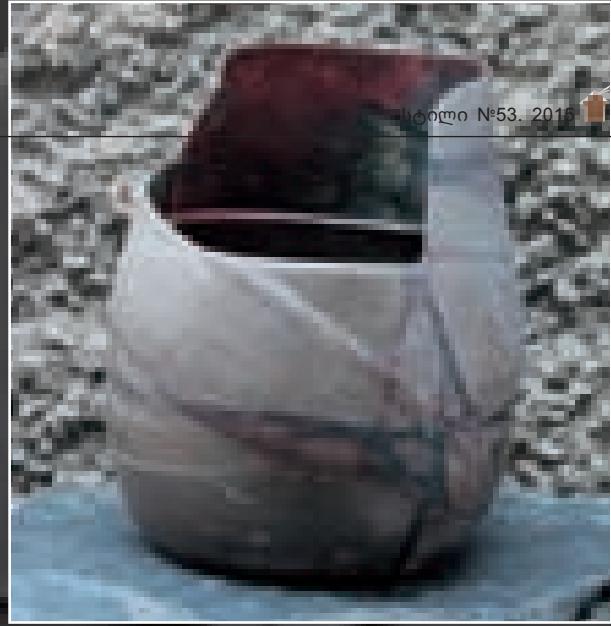
Manana Arabulis Glossy Black Ceramics

Manana Arabuli graduated from the ceramics department of design faculty of

Tbilisi State Academy of Art; she is regular participant of international exhibitions and competitions and author of original works, stored at the Museum of Georgian Artists' Union, Modern Art Center and private collections in Georgia, Brazil, Austria, Argentina, Italy, Spain, Germany, UK and Holland.

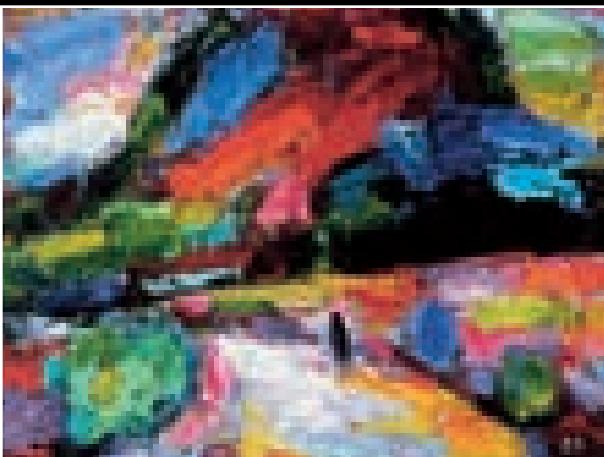
Key driving principle of Manana is preservation and restoration of traditional Georgian glossy black ceramics technique and development / promotion of modern artistic and construction ceramics.

Ceramics created by Manana are original and beautiful. Synthesis of line, color and form helps her endow her designs with the delicate breath of spirituality, to share her innermost thoughts through art and make it live along with the unique coloring, shape and decoration, distinguishing traditional Georgian ceramics from its foreign counterparts.

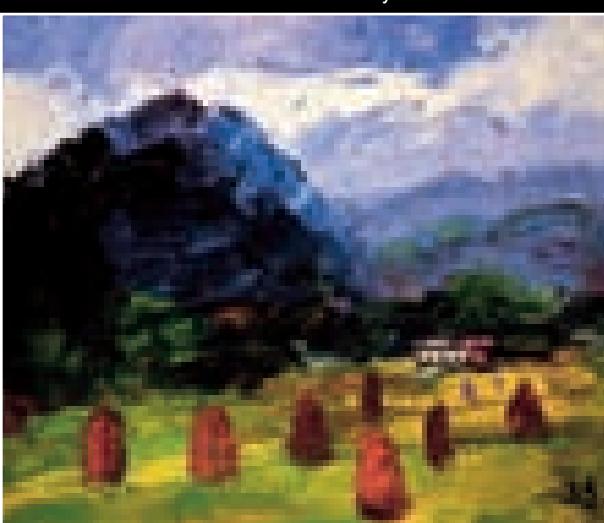

პროექტი "ეს საქართველოა..."

პროექტის მიზანია შეიქმნას საქართველოს სულიერი კულტურის გიზუალური პორტფელი. პროექტის იდეა, ნარატივი, ფოტოგრაფია და საავტორო უფლებები - ბუბა სვიმონიშვილი ©

ასე ვნახე მამაჩემი უკანასკნელად
Here's how I saw my father for the last time

მლეთასთან
NEAR MLETA

ედმონდ გაბრიელ კალანდაძე, მხატვარი
1923-2014

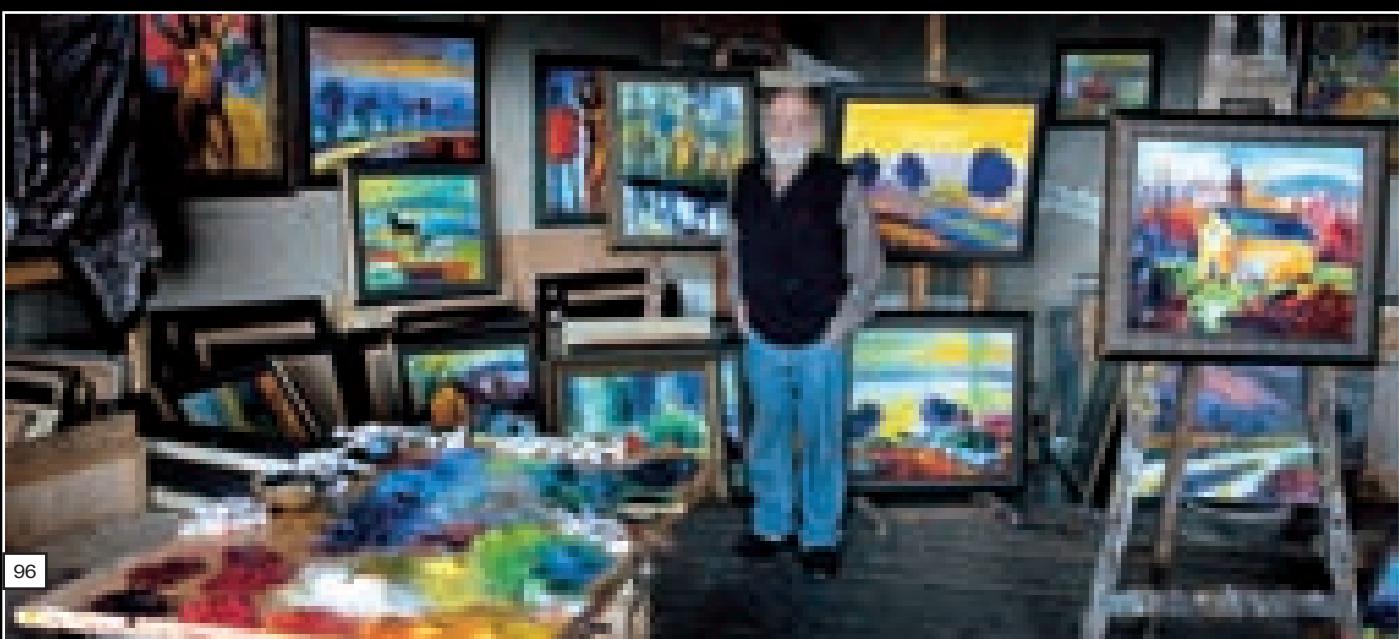
2014 წლის 13 აგვისტოს, 91 წლის ასაკში გარდაიცვალა ქართველი მხატვარი ედმონდ გაბრიელ კალანდაძე. მან შეძლო შეექმნა მღელვარებით აღსავს „ფერადი ან-რეკლები“, „ფერადი პოლიფონიები“, „ფერადი საგალობლები“, „ფერადი კრიმანჭულები“ - მისი ერთადერთი სიყარულისა (საღოცავისა), რომელსაც საქართველო ჰქვაა!

მიზიდებელია ედმონდ კალანდაძის ფერწერასთან დაკავშირებული მუსიკალური ანალოგიები, მისი ფერწერის და მუსიკის შინგანი ბუნების მსგავსება:

- მუსიკის გამოსახვის ძირითად საშუალებას საფუძვლად უდეს ბერძნათა თანმიმდევრობა, რომელთა ორგანიზება, ურთიერთშეხახება გარკვეული კანონის მიხედვით ხდება - ამ კანონს „პარმონია“ ჰქვია. „პარმონიის“ გათვალისწინებით ორგანიზებულ ბერძნათა ამ თანმიმდევრობას აღმოაჩინდა საოცრი უნარი ადაჭინურად გამოხატოს ადამიანის სულიერ მდგომარეობათა სიუხვე - ხან სეგადან „მინორული“, ხან „მაჟორული“ - სიცოცხლით ტებობა..., რის საოცარ მაგალითად გვევლინება იოპან სებასტიან ბახის მუსიკა.
- თუ კი ფერწერის გამოსახვის ძირითად საშუალებად, საფუძლად დაედება სუფთა ფერების თანმიმდევრობა, რომელიც ასე პარმონიულად ქმნიან „ცისარტყელას“ - ხოლო ადამიანის სულიერი მდგომარეობათა სიუხვის გამოსახატავად, „მინორული“ და „მაჟორული“ აკორდების მსგავსად, შევეცდებით „ფერადი აკორდების“ აუდირებას, რომელთა ორგანიზება და ურთიერთშეხამბა მოხდება ერთგვარი „ფერთა პარმონიის“ მეშევობით, მაშინ მიყიდებთ ფერწერის გამოხატვის ძირითადი საშუალებებისადმი სრულიად ახალ დამოკიდებულებას, სადაც ფერს არა დეკორატიული, არამედ ფუნქციონალური დატვირთვა და შინაარსი ერიჭება.

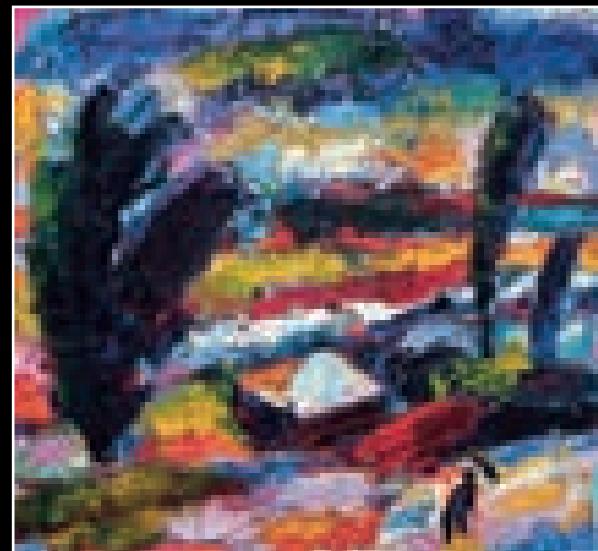
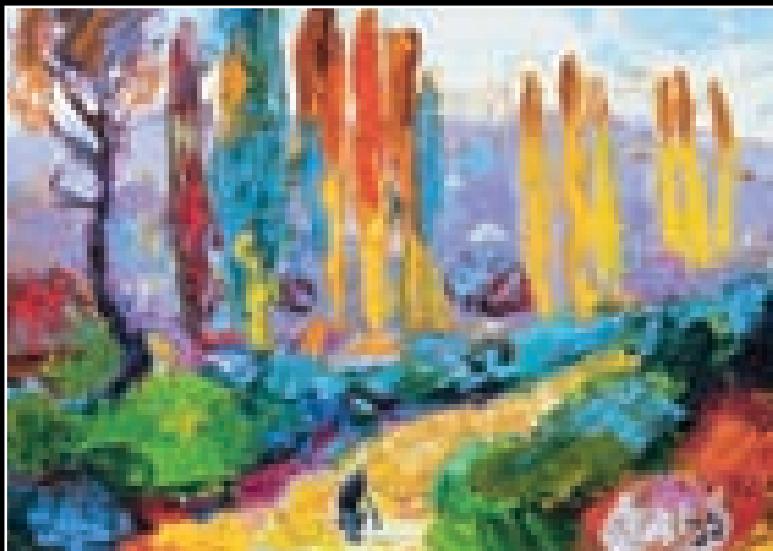
სუფთა ფერთა თანმიმდევრობის, „ცისარტყელის“, ფერწერის გამოხატვის ძირითად საშუალებად წარმოჩენას და სუფთა ფერთა ურთიერთშეხამების ანუ „ფერთა პარმონიის“ საწყისების ძიებას, თანმიმდევრული, თვითშეთანხმებული მიდგომის შემუშავებებს და შექმნას მიუძღვნა მთელი თავისი სანგძლივი შემოქმედებითი ცხოვრება ქართველმა მხატვარმა ედმონდ გაბრიელ კალანდაძემ. ამ ძიების შედეგად, საქართველოს სადიდებლად, სამყაროს მოევლინა მისი „ფერადი პოლიფონიები“, „ფერადი კრიმანჭულები“, რომელიც „ხან სევდიანი და ინტიმურია, როგორც ბახის „ინვენციები“, ხან კი დიადი და ამაღლებული, როგორც ბახის „მაღალი მესა.“*

ბუბა სვიმონიშვილი

The Project "This Is Georgia..."

The aim of the project is to create a visual portrait of the spiritual culture of Georgia.
The idea of the Project, narrative, camera and copyright - Buba Sivmonishvili ©

გვიანი შემოდგრამს
Late Autumn

**Edmond Gabriel Kalandadze, Painter
1923-2014**

On August 13, 2014, at the age of 91, the Georgian painter Edmond Gabriel Kalandadze died. He passed away but left a diversity of colorful paintings which reflect Georgian polyphonic song.

Obvious the musical analogy associated with Edmond Kalandadze's paintings, the similarity of the inner nature of his painting and the music:

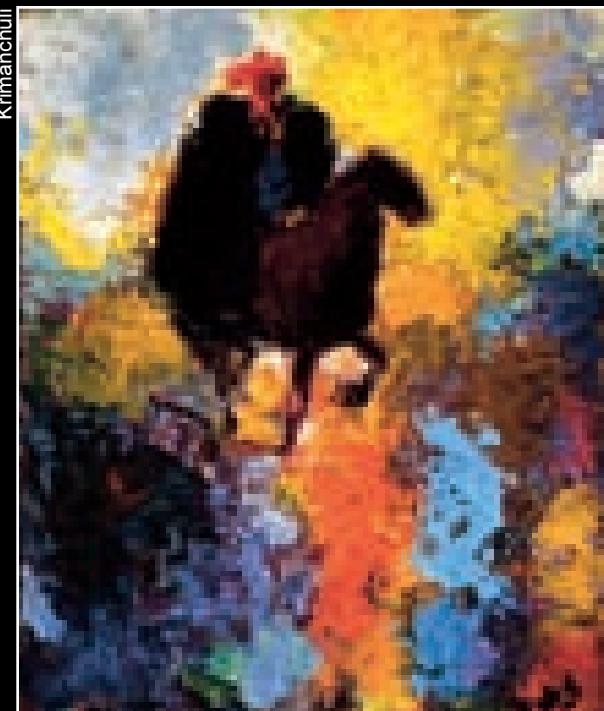
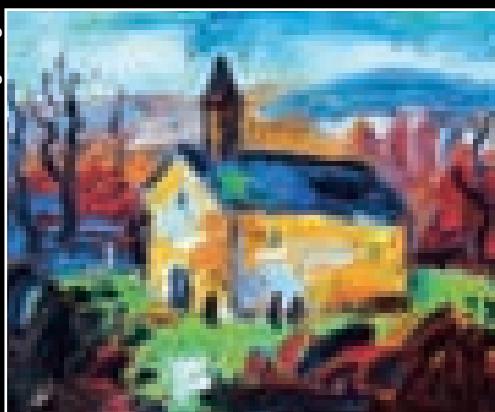
- the basic means of expression in music is a sequence of sounds, arranged in accordance with "Harmony". By means of this sequence of sounds, it became possible to adequately transmit the various states of the human soul, either sad 'minor chard', or delight of life, "major chard". Stunning examples are the polyphonic creations of Johann Sebastian Bach.
- If one uses sequence of pure colors, that are so perfectly form the "Rainbow", as basic means of expression in painting and, for the adequate transmission of various states of human soul, similar to the "minor" and "major" chords in music, one will try to recreate the "color chords", which will be arranged in accordance with a some kind of "Color Harmony", in result absolutely new attitude towards the basic means of expression in painting and the way of their organization will be given, when color obtains not decorative, narrative or illustrative but functional and emotional meaning and content.

To positioning of the sequence of pure colors, the "Rainbow", as a basic means of expression in painting, as well as to the tireless investigations of the basics of organization of the pure colors and the relationship among them, i.e. the basics of "Color Harmony", has devoted his entire long creative life Edmond Gabriel Kalandadze. These investigations resulted in "harmonious" diversity of his full of excitation "colored reflections", "colored polyphonies", "colored chants", "colored krimachulies" - that devoted to his only love, whose name is - Georgia!

Buba Sivmonishvili

* (krimachuli - the Gurian polyphonic chant. Guria - region in western part of Georgia, the motherland of Edmond Kalandadze)

სიონალის ბაზილიკა
Basilica of Sighnagi

ანარქიკლები. Reflections

სამშობელი. Homeland

გვიანი ქართველი
Guria Lower Wind

თბილისში მულტიბრენდული მაღაზია Rosie გაიხსნა

თბილისში, პუშკინის №15-ში, მულტიბრენდული მაღაზია – **Rosie** ოფიციალურად გაიხსნა. მაღაზია **Rosie** ოფიციალურად წარმოადგენს ისეთ აღიარებულ მსოფლიო ბრენდებს, როგორიცაა **Ralph Lauren Polo, Armani Collezioni, M missoni, რომელთაც სულ მაღლე დაემატება **Alexander McQueen**-ი და სხვა ცნობილი ბრენდები.**

მაღაზია თავისი კონცენტრით რადიკალურად განსხვავდება თბილისში არსებული მდიდრული და გლამურული მაღაზიებისგან, აქ ერთადაა შერწყმული ბრენდის თანამედროვე და ტრადიციული ხაზები. მაღაზიაში, რომელიც ორ სართულზეა განთავსებული, ქალისა და მამაკაცის კლასიკური და თავისუფალი სტილის კოლექციებია წარმოადგენილი.

“მოხარულები ვართ, რომ **Rosie**-ს მაღაზიის გრანდიოზული გახსნის ცერემონია ჩა-

ტარდა. ღონისძიებაზე მოსულ სტუმრებს საშუალება ჰქონდათ დაეთვალიერებინათ და შეეძინათ მაღაზიაში წარმოადგენილი მსოფლიოს წამყანი, ცნობილი ბრენდების სამოსი,” – განაცხადა კომპანიის დირექტორმა დავით მჭედლიძემ.

Rosie-ს გახსნის საღამოს ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლები, მომღერლები, მოდის ბლოგერები და ცნობილი ადამიანები დასწრნენ. მაღაზია სტუმრებს ტკილეული, კოქტეილებით და შამპანურით გაუმასპინძლდა, დადებითი განწყობის შესაქმნელად კი Dj დავით გაბუნიამ იზრუნა.

მაღაზია **Rosie** საქართველოში შპს “Leader System”-ის მიერ არის წარმოადგენილი. აღნიშნული კომპანია ასევე ფლობს თბილისის ცენტრში თავისუფლების მოედნის ქ 2 – ში მდებარე მსოფლიოში ცნობილი, ბრენდის მაღაზია **Burberry**-ს.

კომპანია პოლლუქსი გთავაზობთ ნატურალური ქვისგან დამზადებულ ექსკლუზიურ ნაწარმს

ჩვენი მთავარი ამოცანაა საუკეთესო ხარისხით დამუშავებული ნატურალური ქვის მიწოდება, რომელიც შექმნის ღამაზ იატაკის საფარს, კედელის დეკორაციას, ინტერიერსა თუ ექსტერიერს.

კომპანია „პოლლუქს“-ი თანამშრომლობს ნატურალური ქვის მნარმოებლებთან, რომელთაც გააჩნიათ მრავალწლიანი გამოცდილება აღნიშნულ სფეროში. ისინი აწარმოებენ უძალესი ხარისხის პროდუქციას თანამედროვე კომპიუტერული ტექნოლოგიებისა და მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილების

საფუძველზე.

ჩვენი მომწოდებლების ქვეყნებში არსებული მრავალი ქვის კარიერისგან უპირატესობა მივანიჭეთ ექსკლუზიური ნარმოშობის და ვიზუალის მქონე ბუნებრივ ქვებს. გვსურს, მომხმარებელს შევთავაზოთ სიახლე, რათა შეიგრძნოს ამ ქვებისგან შექმნილი ინტერიერის თუ ექსტერიერის ბუნებრივი სილამაზე;

კომპანიის მიერ მიწოდებული პროდუქცია გადის მკაცრ ლაბორატორიულ შემოწმებას, რათა დაცული იყოს ჩვენი მომხმარებლის ჯანმრთელობა.

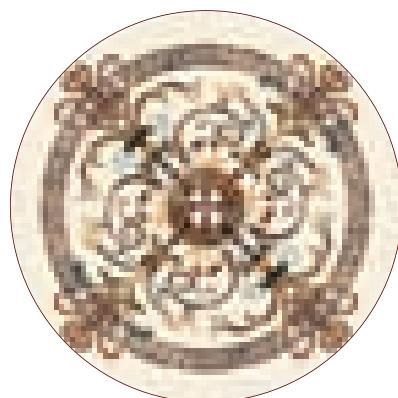

გთავაზობთ ნატურალური ქვების ფერთა ფართო არჩევაში:

- მარმარილო;
- ტრავერტინი;
- ონიქსი;
- მარმარილოს კიბის საფეხურები;
- მარმარილოს მოზაიკა;
- მარმარილოს ფილებით შეფუთული ბუხარი;
- ორნამენტები;
- ექსკლუზიურად შექმნილი მარმარილოს ნოხები;

ჩვენი კომპანია აწარმოებს ეკოლოგიურად სუფთა, მაღალი ხარისხის პლინტუსებს;

მომხმარებელს ეძლევა უნიკალური შანსი, საკუთარი დიზაინის შესაბამისად შექმნას იატაკის საფარი, კედლების დეკორაცია და სხვა; ადამიანის ფანტაზია უსაზღვროა, ჩვენი გუნდი მზადა რეალობად აქციოს ჩვენი ყველა მომხმარებლის სურვილი.

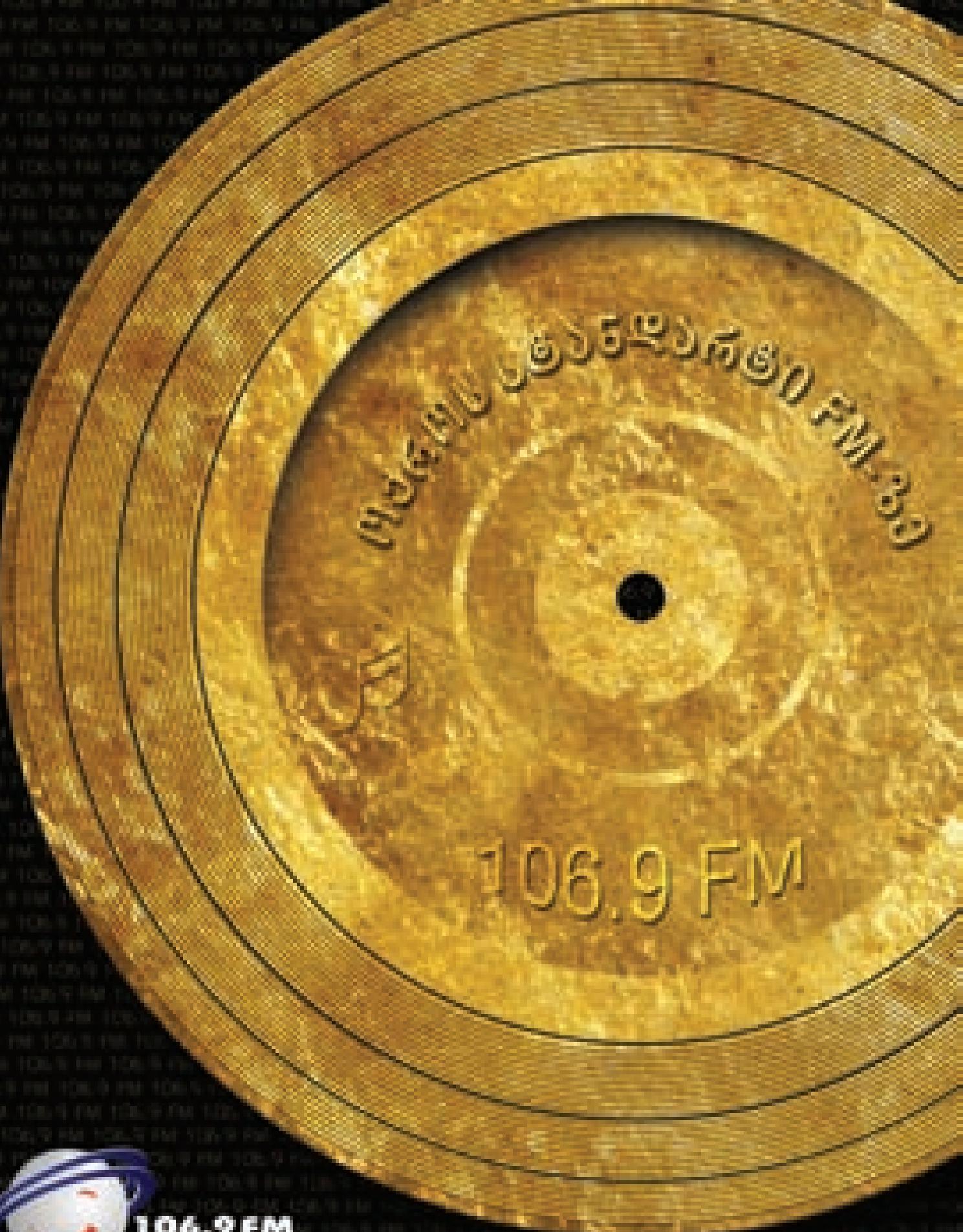
პოლუქსი
www.pollux.ge

033-380-000 ნანარები
ნატერალური კვინბან

+995 571 786 119

თბილი, აღმაშენებ. ავ. 11, ფასა 207

www.POLLUX.GE

106.9 FM
FORTUNA

TWO MAJOR EXHIBITIONS UNDER ONE ROOF

THE MOST SPECIAL EVENT
OF THE INDUSTRY THIS YEAR

DON'T MISS YOUR CHANCE

GET NOTICED!

CAUCASUS BUILD 2015 - FALL EDITION

30TH Anniversary of International Exhibition
for Building and Interiors

AQUA-THERM TBILISI 2015

International Trade Fair for Heating,
Air Conditioning, Sanitary Fittings, Bath &
Design and Renewable Energies

1-3 OCTOBER, 2015
Tbilisi, Georgia

Contact Us:
Exhibition Center ExpoGeorgia Co.
www.exposeorgia.ge
Tel: +995 234 11 50 (129)
E-mail: kakuli@exposeorgia.ge